לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

עם ח', ו' בניסן תשמ"ח, 24 במארס 1988 / שנה מ"ח מס' 13607 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

פועלי „שמשון" התבצרו במפעל

עתי"ם

מאות מפועלי מפעל הצמיגים „שמשון" בפתח תקווה התבצרו אתמול אחה"צ במפעל וכלאו את המנכ"ל הלל אלרואי למשך כמה שעות. כן הבעירו צמיגים בשערי המפעל. העובדים תובעים מהנהלת המפעל לשלם להם משכורת 13 בהתאם להתחייבות. חבר ועד עובדי מפעל „אליאנס" בחדרה, רוד איטח, מסר, כי מאות עובדי מפעל זה יצטרפו אף הם למאבק של פועלי „שמשון", מאחר שהנהלת המפעל אינה עומדת בהתחייבויותיה. מפעל „שמשון הוא מפעל־בת של „אליאנס" ומעסיק כ־450 עובדים.

הפיסגה במוסקווה ב־29 במאי — שולץ ושוורנאדזה מתאמים עמדות על המזה"ת

עומדים לקיים הבוקר מסיבת עיתונאים בה יתייחסו ליוזמת השלום האמריקנית ● מצרים: לסוריה תפקיד חשוב בכל הסדר ● דובר משרד החוץ: ההתנגדות ליוזמה נובעת מאי־הבנה

ושינגטון – מודיעים על הפיסגה – שוורנאדזה ורייגן אתמול בבית הלבן (צילום: אי.פי.)

דליה רסאל, (ארה"ב), איי.פי., רויטר, סי"צ

ושינגטון.— ועידת הפיסגה במוסקווה תתקיים ב־29 במאי ותימשך חמישה ימים — הודיע אתמול נשיא ארה"ב רונלד רייגן לאחר שנועד עם שר־החוץ של ברית־המועצות אדוארד שווארנדזה. שר־החוץ הסובייטי הוסיף כי לאחר שהתאריך נקבע נותר להבין תוכן טוב, כהגדרתו לפיסגה. ביקורו של רייגן במוסקווה יהיה הביקור הראשון של נשיא אמריקני ב־14 השנים האחרונות, וביקורו הראשון של הנשיא רייגן בברית־המועצות.

יוזמת השלום האמריקנית למזרח התיכון נידונה אף היא בשיחותיהם של שר־החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ ועמיתו הסובייטי אדוארד שווארנדזה. דובר מחלקת המדינה צ'רלס רדמן מסר על כך בתדריך לעיתונאים, וחזר על דבקותה של ארה"ב ביוזמה בלי שינויים. הוא חזר על דברי הנשיא רייגן לאחר שיחתו

(סוף בעמוד 4)

המר עבר על קוצו של פחות מ־$\frac{1}{2}$ אחוז

דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

ועידת המפד"ל מנעה אמש על קוצו של פחות מחצי אחוז, את הדחתו של השר זבולון המר. המר קיבל 60.3 אחוזים (567 קולות) כשנזקק ל־60%. שני המחנות ערכו גיוס מירבי של תומכיהם אשר הגיעו מכל קצות הארץ ביניהם גם כאלה שקמו ממשכב חוליים ובהצבעה השתתפו 953 צירים, שהם 91 אחוזים מכלל בעלי זכות ההצבעה. 373 הצביעו נגד המר.

המר בפעולת שיכנוע בוועידה (צילום: ברוטמאן)

נרגש עד דמעות

בשעת ספירת הקולות ישב השר המר בחדרו שבמלון פאלס שם התכנסה הוועידה והיה מתוח ונרגש עד דמעות. מקורביו דאגו לבריאותו ורבים מהם ניצבו מאחורי הדלת של החדר בו ישבה ועדת הקלפי ומנתה את הקולות. על פניהם הורגש המתח והחשש שמא המר לא יצליח לקבל את 60% שהיו דרושים לו כדי להציג את מועמדותו לכנסת הבאה. כאשר נודעה התוצאה באופן בלתי רשמי רצו כמה עשרות צירים לחדרו של המר והובילו אותו משם על כתפיהם תוך שירה וריקודים. רבים מהם נישקו אותו וחיבקו אותו.

(המשך מעמוד 2)

בצעד חסר תקדים — במטרה לעקוף החלטת בג"צ

הקואליציה הכלילה בתקציב רשימת מוסדות מפלגתיים בציון הכספים שיקבלו

ח"כ צבן, שבעקבות עתירתו לבג"צ נאסרה חלוקת הכספים היחודיים, קרא למבקר המדינה וליועץ המשפטי להתפטר מתפקידם לאות מחאה על ההחלטה ● בין מקבלי הכספים, למשל: „מועדון היקב" בחסות ח"כ רייסר, „מועדון הסקופ" בחסות ח"כ מצא ורשימה ארוכה של אירגונים שונים ומשונים של העבודה, הליכוד והדתיים

כתבנו הפלבלי בירושלים, בצלאל עמיקם

חבר הכנסת יאיר צבן קרא אתמול מעל מליאת הכנסת למבקר המדינה וליועץ המשפטי להתפטר מתפקידיהם בתגובה להכללת רשימה של מוסדות מפלגתיים יחודיים בתקציב המדינה. (על ההצבעה על התקציב בקריאה שנייה ושלישית ראה עמוד 2.)

צבן אמר שבית־הדין הגבוה לצדק, היועץ המשפטי לממשלה ומבקר המדינה פסקו שלשותם באורח נחרץ, כי הכללה של רשימה מפורטת של מוסדות וארגונים מפ־

(המשך מעמוד 2)

שמיר בקבינט: שטות להשיב ראשונים	● עמוד 2
הליכוד לשמיר: נסעת, ראית, ניצחת	● עמוד 2
נבחרת הודו בטניס ביטלה את בואה	● עמוד 3
היום הכרעת הדין במשפט ואנונו	● עמוד 19
ניתוח יורגאלוב למאסר עולם	● עמוד 4/עמוד אחורי

סכנת הנשק הכימי

העולם הזדעזע בימים האחרונים מדיווחים על שלב חדש במלחמת איראן־עיראק, שלב הלוחמה הכימית. עיראק הטילה פצצות כימיות על אזור הנמצא בתחומה, כפי הנראה במסגרת אסטרטגיה הכרוכה במלחמתה עם איראן גם את המלחמה בכורדים, ואחר־כך הטילה פצצות דומות על אזורים באיראן. התוצאות מהפצצות אלה מחרידות, ועם זאת אינן מביאות להכרעה. מלחמת איראן־עיראק רחוקה מסיומה.

מלחמת איראן־עיראק היא אחת המלחמות האכזריות ביותר מאז מלחמת העולם השנייה. כמות החיילים הנהרגים בה ללא תועלת כלשהיא מדהים ומחריד, היא הכניסה לשימוש טילים רבי עוצמה המוטלים על ריכוזים אזרחיים צפופים, והיא אינה מובילה להכרעה אלא לתיקו תמידי. העולם אינו מתערב במלחמה הזו, מתוך שלכאורה אינה מזיקה לגורם כלשהוא פרט לצדדים הנלחמים. הלוחמה הכימית שהוכנסה עתה חייבת לשנות גישה זו. גם ביחסים הבינלאומיים, הבנויים על אינטרס, קיימים קווים אדומים המחייבים מהלכי שינוי מצד הכוחות הפעילים בזירה. שולץ ושוורנדזה הנפגשים בימים אלה בארצות־הברית, דנים בין היתר בהסכמי הטילים הגרעיניים, למרות שבאלה לא נעשה עדיין שימוש. זאת מתוך הנחה שעצם קיומו של הנשק הגרעיני מהווה סכנה לשלום העולם. היה בכך משום ראיית הנולד לו הבינו ראשי המעצמות שגם במלחמת איראן־עיראק, הנדמית כ„מלחמתו של אף אחד", יש משום סכנה לשלום העולם. היא מייצגת את העוצמה החרסנית הטמונה בקנאות המוסלמית, את הפיחות המוחלט בערך חיי האדם, ועתה — את הסכנה הממשית הטמונה בנשק הכימי, שהשקפיו ועוצמתו הופכים אותו לנשק אסטרטגי.

גם במדינת ישראל שגורה הטענה, שכל עוד נלחמות איראן ועיראק זו בזו, נהנית ישראל משקט ומהחלשת יריבותיה. זו טענה שגויה ומסוכנת, שאינה נשענת על תבונה היסטורית. רוחות המלחמה באזור יכולות לנשב לכיוון ישראל ללא קושי וללא הכנה. הנשק הכימי המוכנס עתה לשימוש חייב היה ודאי לאיים על בטחון ישראל, שכן הוא מופעל בידי ארץ ערבית שכנה. האינטרס הישראלי הישיר מחייב להילחם נגד עצם קיומו של הנשק הזה.

צה"ל מבצע מעצרים נרחבים של „השאביבה" בנסיון לבלום ההתקוממות

כ־300 צעירים נעצרו במעצר מינהלי

מנצל הנוהל החדש שאינו מצריך אישור שופט ● ערפאת: נגביר המאבק „בכל האמצעים" ● שכם, ג'נין וטול־כרם נסגרו לסיקור עתונאי

פנחס ענברי, אבי בניהו

כ־600 צעירים נעצרו בלילות האחרונים ע"י צה"ל במאמץ לבלום ההתקוממות. חלק גדול מהעצורים נעצרו במעצר מנהלי, עפ"י הנוהל החדש שאינו מצריך אישור שופט. בכך הגיע מספר המעצרים המנהליים לשיא של כל הזמנים, עפ"י הערכות כ־300. בכפר דורה למשל נעצרו בלילה אחד 80 צעירים לאחר שהוטל עוצר על הכפר. בכפרי הר חברון נעצרו כ־200 צעירים.

במחנה הפליטים בלאטה נפצעה באפה באופן קל, צעירה מירי של מתנחל; צעירים השליכו אבנים על מכונית של מתנחלים, וניפצו את שמשותיה, המתנחלים יצאו וירו אל המחנה. חיילים שחשו למקום הרחי־

(סוף בעמוד 4)

קלנדיה התרוקנה מצעירים

פנחס ענברי

בקלנדיה לא אומרים יותר „שביבה", אלא „שבאב". מה שהיה עד לא מזמן המועדון של „השביבה", הוא עכשיו המועדון של השבאב, שנסגר כמובן. זאת לאחר ש„השביבה" ,ארגון הנוער של פת"ח, הוצא אל מחוץ לחוק, ואם עד כה נעצרו רק ראשיו ופעיליו העיקריים, כעת עוצרים כמעט כל אחד, ומדובר ברוב נערי המחנה. ואכן קלנדיה, לאחר גל מעצרי „השביבה" הגדול שלשום בלילה, נשאר כמעט ריקה מצעירים. מי שלא נעצר — ברח. אנו שואלים על פלוני — עצור משביבה, אלמוני — „מסתתר". מעצר אחד מאוד נגע ללבנו, מעצרו של הנער ראיד מסייר, לפני כחודשיים דיווחנו ב„על המשמר" כיצד הוא ושלושה מחבריו הוכו קשות בידי חיילים לאחר שנקשרו על משאית. אח"כ הושלכו, פצועים וחבולים, במדבר יהודה והגיעו בכוחות עצמם הביתה.

על קירות הבתים סיסמאות חדשות: „דרושים חללים חדשים"! „פת"ח עבר כאן", ולידם כתובת גדולה באותיות מרובעות „גולני".

שביתה כללית בבתיה"ח במחאה על צווי ריתוק

יוסף שמי, שלי יחימוביץ'

מערכת הבריאות תושבת היום ל־4 שעות, משעה 8 בבוקר, עד 12 בצהרים, במחאה על החלטת האוצר להוציא צווי ריתוק לרופאי המדינה והרופאים המרדימים. ● ידיעה בעמוד 19

ישיבת מועצת המנהלים של „על המשמר" תתקיים ביום א' 27.3.88 בשעה 19.00 בבית „על המשמר"

לגליון היום מצורף המוסף חקלאות

עמוד אחורי „המשמר"

תמונת־מצב / מנפצים ראי

תמונות לארכיון

בביתה של הצלמת עליזה אורבך בירושלים לא פסק הטלפון לצלצל. אותו ערב, יום ב' השבוע, היתה אמורה להיפתח תערוכת צילומים מן השטחים בגלריית־הצילום שבתיאטרון החאן, שעליזה אורבך היא האוצרת שלה. אבל התערוכה בוטלה ברגע האחרון. בהעדר המנהל הכללי של תיאטרון החאן, דן אלטר, החליט המנהל האמנותי, עמית גזית, לבטל את התערוכה מחשש שתגרום לזעם ציבורי.

מתוך „תאלת – צילומים מן השטחים" – התערוכה שלא היתה

בתערוכה השתתפו שבעה צלמים ידועים — יחיעם גל, אמיר ויינברג, אלכס ליבק, ענת סרגוסטי, בארי פרידלנדר, ירון קמינסקי ומיקי קרצמן — עם צילום בשחור־לבן ובצבע, הממחישים להפליא את המצב, האווירה, הדמויות, העימות וכל המתרחש בשטחים בחודשים האחרונים. יש גם צילומים של חיילים שנפצעו, ויש הרבה ילדים, נשים, עשן, אלות, דגלי פלסטין — דמויות הנראות כאילו הן משתתפות בבאלט מסוגנן ששמו „התקוממות".

הקהל הירושלמי לא יראה את התערוכה. אם ירצה, ייגש לעיר המזרחית, יראה את המראות ויריח את הריחות. סגירת התערוכה תחוק את ידי אלה המאמינים שאלמלא התקשורת לא היו קורים הדברים שקורים. בכלל, שיטת ניפוץ הראי עובדת. השאלה היא רק, מה יגיח מאחורי הראי. וכשיגיח נגיד „הוסתענו"? או אולי, „כולנו אשמים" ובבוא העת יישבו סטודנטים להיסטוריה ויאספו את כל החומר הזה מן הארכיונים ויתפלאו על קוצר־ראייתנו ועל קוצר־ידינו.

יעל לוטן

ציורמצב

איור: ארנון אבני

בשטח / נבחרי המוסיקה

שירים ומלחינים בירוק

אילו היו כל האורחים שבאו למוזיאון תל־אביב מצטרפים למקהלה אחת גדולה, אפשר היה לקרוא לה מקהלת הזמר העברי. היו שם הרמאי, הצפירה, הארגוב הוילנסקי ועוד רבים וטובים כמו גרוניך, רכטר, שלום חנוך. הארוע הוא יום ההולדת הראשון של הירחון „מוסיקה" ובעצם כולם באו לשמוע את תוצאות משאל חמשת הטובים בזמר העברי. במשאל השתתפו מאה ועשרה מן המעורבים בכתיבה, בהלחנה ובשירה של השירים היפים. מצד המשתמשים היו שדרי רדיו וכתבי זמר, פופ וכידור שחיים מן השירים. לצידם גם משוררים וסתם אוהבי זמר שבמוצהר.

בעצם, הביע בכך את עצבותם של אלה שלא הגיעו. מהם אפשר היה להרכיב נבחרת מפוארת בראשות נעמי שמר ומשה וילנסקי למשל. היה משהו כבר בערב, שלא נשבר גם בהופעותיהם של נתנאלה עם סשה ארגוב, של שלמה גרוניך ושל אריאל זילבר.

באשר לבחירה עצמה, בין אם אלה חמישה, עשרה או אפילו חמשה־עשר, זו בחירה המעידה על איכות הקלאסיקה של השירים הטובים. כשמגיעים הדברים לבחירה של איכות, ישנה הסכמה בין כל הדורות של המוסיקאים. והסכמה זו שואפת אל שיר שהוא יותר מסתם פזמון חולף. שיר שמרדי האיכות שלו נשקלים במאזניים

סשה ארגוב – המלחין

של יצירה אמנותית שערכה הרחק מעבר לרגע, מעבר לחולף.

באשר לבחירה עצמה, השירים המקובלים ביותר הם „עטור מצחך", „השמלה הסגולה", „שיר הרעות", „ברית עולם" ו„שרמתי". המלחינים ששיריהם הופיעו במספר הפעמים הרב ביותר היו סשה ארגוב, שלום חנוך, מתי כספי, יוני רכטר ורוד זהבי.

אלכס אנסקי, מנחה הערב הביע עמדת רבים בהסתייגות מן הלחץ שהופעל על הנשאלים. בדרכו אמר זאת גם מי שהתם את הערב — שלמה בר — ששר יחד עם „הברירה הטבעית" את „שדמתי" של שנהר וארמון; „דבר טוב בשאר תמיד ירוק". ואכן, השירים שנבחרו וגם אלה שכמעט, היו ירוקים, ירוקים מאוד.

יוסי שיפמן

בשטח / בזאר במדרחוב

אמנות של רחוב

שמש חורפית מפשירה עוד יום ומוציאה את כולם אל החוצות. מבטיחה להם אווירה. מדרחוב נחלת בנימין בתל־אביב בעור יום ג' של תצוגת אמנות.

בריאן לוי מצלם מציאות תמורת 10 ש"ח היחידה. אילנה שוזרת חוטי נחושת לעצים נגסיים צבועים תמורת 45 ש"ח היחידה. הפימו לא נס עדיין מהיצירה וציורי יד באקריליה עוד מושכים פה ושם עיניים שמבינות במאטריה. מישהי מוכרת בובות לתיאטרון.

בבתי הקפה ליד כוסות מים מהברז, נמסות סברינות עוד בטרם התנקזו עם הקפה אל מערכת העיכול. שניים מנגנים גיטרה, מחוברים אלקטרונית לאמפליפייר. וור אר יו פרוםז „מתל־אביב", כך בעברית צחה. כל יום שלישי כאןז „כל יום", הם עונים ומצמידים משקפי־שמש אל עיניים מנופסות.

על דרגש רעוע יושב לו אנונימי מחובר לטייפ סופר־מודרני, שנותן לו פלייבק אוריגינל. הוא עם מפוחית נותן את הסולה. הרומנים בסביבה מכירים את המוזיקה, מצטרפים בזמזום.

צילום: שמרית גלמי

עגיל באוזן וחיוך מול המראה

על ספסל מקרי אשה מסתרקת, בפיה נעוצות שתי סיכות, על ברכיה תיק ארכאי. לידה איש שיבה מדביק לאף עיתון „אוריקלט". מאמין לכל מלה.

אנשים חולפים. אנשים קבועים. אנשים יוצרים. שני שוטרים. ועכשיו גם עננים טורדניים.

אלישבע איילון

מדף / סוציאליזם

צרכים אנושיים

זאב גזית: „צרכים אנושיים" מגרמנית: מרגלית נחושתן; הוצאת ספריית פועלים; 1988; 343 עמודים + מפתח אישים.

לישון — זה צורך (מי יכחיש), לאכול (כולנו אוהבים...) — גם זה צורך; לקבל אהבה (לעיתים גם לתת) — על אחת כמה וכמה. הגשמה עצמית, הצלחה בחיים, מעמד ועוד — כל אלה מהווים צרכים אנושיים, אף כי שונים במהותם. כל אחד מאיתנו, מובן מאליו, יגדיר את צרכי האדם באופן שונה: בהתאם לנטיות ליבו, לנסיונו האישי, לשאיפותיו, ומתוך הקשר התרבותי בו הוא פועל. „צרכים אנושיים" הוא מונח המרתף בתחומי הפילוסופיה, הסוציולוגיה והפסיכולוגיה, אשר מבטא את הזדקקות ה„הומו סאפיינס" למערכת צרכים מגוונת. אין הם מצטמצמים במובן ביולוגי או חומרי, אלא באים להזין קיום אנושי „סביר", „הוגן" ואפילו „מטפח". בספר שלפנינו נפרסת מערכת מסועפת של צרכים (מולדים, נרכשים; אישיים; חברתיים; חומריים, רוחניים), בתחירה להציע גישה תאורטית אחידה.

המחבר, איש עין דור שנפטר לפני שש שנים, כותב את מחקרו לא לשם שמים בלבד: באמצעות הבירור היחידי שעורך ביחס לצרכי האדם, מבקש גזית לבחון את הרלוונטיות של הסוציאליזם בימינו כמו גם להכווין את הקיבוץ לעבר צרכיו האנושיים האדם.

לפני 200 שנה החלה מסתמנת יכולתה של האנושות לספק את הצרכים החומריים של חבריה, אף כי לא לחלקם כהלכה. האם מקרמת אותנו ה־120 למיליונים של צרכים אנושיים ברמה גבוהה יותר, כמו הסחתת הגיכור, הסתמיות ומתן משמעות לחיים?

אבי ידידיה

רעל / עוכרי הגאולה

החיים כאידיליה

לחסל את התקשורת
משתפי הפעולה!
להפריח בתפזורת
את עוכרי הגאולה!

להרוג את התקשורת!
מהסם להפטר!
בלי דיווח בלי ביקורת –
נרדמים מהר יותר.

בלי תאו־יונס, שכם, קלקיליה,
בלי בושות, בלי נפגעים,
החיים יהיו אידיליה.
לא יודעים, כשלא יודעים.

לעקור אותם משורש
ולומר „ברוך השם"
— — — — — — — —
רגעו רגעו בלי תקשורת,
מי יהיה אשם?

קובי לוריא

עורך „עמוד־אחורי": אפי לדאו

שמיר בקבינט: תהיה זו שטות אם נשיב ראשונים על יוזמת שולץ

פרס הסכים לדחייה בהכרעה ● גם יהודי צרפת באו להריע לשמיר

דליה שחורי

הקבינט, שהתכנס אתמול כדי לשמוע דיווח מראש הממשלה יצחק שמיר על שיחותיו בוושינגטון, התפזר לאחר שעה וחצי בלא קבלת כל החלטה. ראש הממשלה אמר, כי ישראל תעשה שטות אם תהיה המדינה הראשונה שתשיב לארה"ב על יוזמת שולץ, שכן שום תגובה על התוכנית עדיין לא התקבלה בוושינגטון ממדינות ערב ומד־ברית המועצות.

הקבינט יתכנס שוב להמשך הדיון ביום א' ובירושלים מעריכים, כי בכל מקרה לא תתקבל כל החלטה לפני בואו לאיזור של מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ. בואו של שולץ לאזור עדיין אינו וודאי.

שמיר סקר בקבינט בפירוט את שיחותיו בוושינגטון. הוא אמר, כי התרכז בשיחותיו בשלב הראשון של יוזמת שולץ — הוועידה הבינלאו־מית — ופירט את הסתייגויותיו. הוא ציין, בין היתר, כי הוא נגד תוכנית שולץ אך הוא לא נגד שולץ האיש. במהלך סקירת שמיר הרבה השר אריאל שרון לנמנם לפי עדות מספר שרים.

שמיר ציין עוד, כי עדיין לא ידוע אם מזכיר המדינה האמריקני יגיע לאיזור וכי הדבר תלוי בתוצאות שיחות היום עם שר החוץ הסובייטי שוורנדזה על המזרח התיכון, ובדיווחו של השליח המיוחד פיליפ חביב על שיחותיו עם המלך חוסיין. חביב עדיין לא דיווח לשולץ על שיחותיו במזרח התיכון.

פרס נענה לדחייה

שמיר פנה בישיבה אל ממלא מקומו שמעון פרס וביקש ממנו לדחות את ההכרעה על יוזמת שולץ בכמה ימים, עד שתתברר עמדת ברית־המועצות ועמדת ירדן ועד ששולץ יחליט אם הוא בא לאזור. פרס נענה לפנייה. בלשכת שר החוץ מעריכים, כי יש סבירות גבוהה לכך ששולץ יחליט לבוא למסע דילוגים באזור.

לא להיות ראשונים

"אנו לא צריכים למהר לקבל החלטה על היוזמה האמריקנית. אנו לא צריכים להיות ראשונים לתת תשובה כשלא הערבים ולא הסובייטים השיבו" — אמר אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר למשלחת ראשי יהדות צרפת, המונה 20 איש, שבאו אתמול למספר שעות לישראל, כדי להביע בפני שמיר תמיכה בישראל.

גם יהודי צרפת

חברי המשלחת אמרו לראש הממשלה, בהתרגשות רבה, כי שמעו שיהדות ארצות־הברית התלכדה סביבו וגם הם רוצים, בשם יהודי צרפת, להביע ריגשות תמיכה ונכו־נות לעשות כל מה שיידרש מהם. שמיר סקר בפני המשלחת את שיחו־תיו בוושינגטון ואת פגישותיו עם הקהילה היהודית בארה"ב. הוא אמר: "נחושה דעתנו לשים קץ למהומות גם אם הדבר יארך זמן, ולהמשיך להתקדם להסדר שלום".

המשכים

הקואליציה הכלילה

(סוף מעמוד ראשון)

לגתיים, וציון סכומי הכסף המתו־לקים להם מסיבות קואליציוניות, פסולה בתכלית ויש להימנע ממנה לחלוטין. "אם הכנסת בועטת ברגל גסה במבקר המדינה וביועץ המש־פטי אני קורא להם לשמור על כבודם ולהתפטר כביטוי של מחאה", אמר צבן.

עקפו בג"צ

דברי צבאן נאמרו לאחר שבצעד ללא תקדים, החליטו שתי הסיעות הגדולות בכנסת לכלול בתקציב המדינה לשנת התקציב 89/88 רשימה של מוסדות מפלגתיים ודתיים אשר יקבלו כספים על בסיס ייחודי. צעד זה של המפלגות הגדולות בא כדי לעקוף את בג"צ, אשר הורה בתחילת החודש להפסיק את תשלומה סכומים הייחודיים למוסדות מפלגתיים על פי בקשתו של צבן. הכללת הרשימה של מוסדות השייכים למערך וללכוד, תעלה למשלם המסים כ־6 מיליון שקלים. עתה כשהסכומים מפורטים בתקציב באופן ספציפי, ואפילו בלא קריטריונים לחלוקת הכספים, לא יוכל בג"צ להורות על הפסקת התשלומים.

גם הדתיים יצורפו

בעקבות החלטת המערך והליכוד דרשו גם המפלגות הדתיות שמוסדותיהם יכללו ברשימה. בראש אלה שיזכו מההגנה מפני הבג"צ הטורדני, תהיה אגודת "אל המעין" של ש"ס. בין המוסדות של מפלגת העבודה אשר עומדים לקבל כספים כלולים "יד מוסה חריף", "ברית יוצאי מרוקו", "עמותת הנח"ל", "ההתאחדות הארצית של יוצאי גרוזיה", "בית יגאל אלון", המדרשה ע"ש ספיר, בית ברל, מעונות יום נעמת, ועד העדה המערבית בירושלים וועד עדת הספרדים.

מועדונים שונים ומשונים

אנשי "חרות" דאגו לשריין כס־פים ל"מועדון היקב", אשר פטרונו הוא ח"כ מיכה רייסר, "מועדון הסקופ" של ח"כ יהושע מצא ו"מועדון הלאום", אשר מכבד את חסותו של ח"כ חיים קאופמן. בין הארגונים אשר הליכוד חפץ בטובתם נמצאת גם העמותה של "שחקני שחמט" אשר תקבל עשרת אלפים שקלים, עמותה "כולה שלי" תקבל עשרים אלף שקלים, "חירון המתחרות" יקבל 32 אלף שקלים, "קרן מילגות של ותיקי המפלגה הליברלית" תקבל 40 אלף שקלים, "העמותה לעידוד חיזום העצמאי" תקבל 170 אלף שקלים, העמותה לקירום האיכלוס תקבל 35 אלף שקלים וארגון הקרוי "אגודת אחים ירושלים" יקבל 5000 שקלים.

המוסדות הדתיים

בין המוסדות הדתיים אשר יקבלו כספים נמצאים בני עקיבא, אשר יקבלו 600 אלף שקלים, "קרן הרבנות הראשית 100 אלף שקלים", איגוד אל־המעין 1.8 מיליון שקלים ואילו קרן החינוך של קרן המעין תקבל עוד 870 אלף שקלים. מוסדות ויזניץ יקבלו 300 אלף שקלים ומוסדות חב"ד 270 אלף שקלים. מרכז לחינוך תורני למורשת המזרח יקבל מיליון ושלוש מאות אלף שקלים ומוסדות חסידי גור מאה ששים וחמישה אלף שקלים. "נשי אמונה" מהמפד"ל, יקבלו 300 אלף שקלים והמרכז לחינוך דתי יקבל מיליון וחצי שקלים.

המר עבר על קוצו

(סוף מעמוד ראשון)

רק עשרות צירים נותרו בשעת הלילה המאוחרת כדי לשמוע את התוצאות ורובם היו מאנשי המר. לאחר שנמסרו התוצאות באופן רשמי ע"י יו"ר ועדת הבחירות, מאיר שתם, סיפר המר כי הוא היה זה שביקש שההצבעה תערך לפני פסח. רציתי להיות בנין־דרין לכאן או לכאן. המר שדיבר בהתרגשות רבה גילה לצירים כי לפני שבוע דיבר עם משפחתו ואמר להם כי יכול להיות שלא יצליח. "אמרתי להם איכפת לי שלא תצטערו על זה. ואז הם אמרו לי אנחנו נשמח, אבל יהיה לנו צער אחר, שאתה תצטער. אני שמח שאני לא מצטער" — אמר זבולון המר. בהתייחסו לתוצאות אמר כי זה היה מבחן אישי קשה מאוד שעבר, אך התנועה צריכה להפגין אחדות מלאה ולשכוח דברים שהיו.

שפירא: הגיע הזמן שיפרוש

עד הרגע האחרון עשו אתמול ראשי מצ"ד מאמצים גדולים כדי להביא לכשלונו של זבולון המר בהצבעה של 60 האחוזים. השר יוסקה שפירא, הרוצה לעמוד בראש המפד"ל בבחירות הקרובות, טען כי אין זה מאבק אישי אלא מאבק בין שתי דרכים. הוא רמז, כי טוב היה עושה המר אילו היה נוהג כמו ד"ר בורג והרב דרוקמן אשר הודיעו מראש כי לא ירוצו לכנסת הבאה. לדברי שפירא הגיע הזמן שהמר יפרוש, ויפנה מקום לאחרים.

צבן קיצר "הפיליבסטר" ותקציב המדינה אושר

הצליח להשיג משר־האוצר כמה ויתורים: הקצבה למסע פירסום בקרב העובדים הזכאים לקבל קיצבת הילד הראשון – תשלום קיצבה למשפחה שלא מימשה זכותה – תוספת 5 מיליון ש"ח למוסדות לילדים מפגרים

בצלאל עמיקם, הכתב הכלכלי בירושלים

תקציב המדינה לשנת הכספים הקרובה, המסתכם ב־52,150 מליון ש"ח, אושר אתמול ברוב גדול ע"י הכנסת עם נעילת מושב החורף שלה. במהלך ההצבעה בקריאה שנייה ושלישית היה שולחן הממשלה ריק וכל השרים נעדרו מן הבית, למעט שר האוצר משה ניסים. ותקציב אושר ברוב קולותיהם של חברי הקואליציה אשר חרף העדרותם של רבים מעמיתיהם היוו רוב מוחלט במליאה.

קיסר ושמאי התנגדו

כנגד התקציב הרימו ידיהם אנשי האופוזיציה כשמצטרפים אליהם ישראל קיסר, מזכ"ל ההסתדרות (מערך) ויעקב שמאי (ליכוד). הבית קיים את סדרת ההצבעות המרתוניות בתום יום ארוך ומתיש של דיונים. במהלך היום הופסקה הישיבה פעמים אחדות כדי לאפשר לח"כים להתאוורר ולסיים עסקות של הרגע האחרון.

צבן קיצר הפיליבסטר

מפ"ם באמצעות נציגה בוועדת הכספים יאיר צבן איימה ב"פיליבסטר" שיעכב את אישור התקציב וזאת באמצעות הסתייגויות ומיצוי הזכות שלה לנמקן. על רקע הבנה עם האוצר בנושא קיצבת הילד הראשון ותוספות למוסדות ילדים מפגרים, כדי שיקלטו ילדים נוספים הוסר האיום, והדיון זכה לתנופה.

מתחת לשטיח, סליחה שולחן

יו"ר ועדת הכספים אברהם שפירא (אגו"י) התפלמס עם צבן וטען כי 37 שנים שולמו הכספים הייחודיים מתחת לשטיח. כשגיחכו הח"כים מיהר לתקן: מתחת לשולחן, הוא הסביר כי השטיחים הם ולשתו.

הישגי צבן מניסים

ח"כ יאיר צבן, הפסיק את הפיליבסטר הפרלמנטרי, לאחר שהגיע להבנה עם שר האוצר לגבי כמה מהדרישות שהציג לתיקון התקציבה. ● על פי הבנה זו הבטיח שר האוצר משה ניסים לח"כ צבן, כי האוצר יקציב את הסכומים הדרושים למסע פרסום נמרץ בקרב העובדים, המשתכרים עד 90 אחוזים מהשכר הממוצע במשק, כדי להסביר להם את זכותם לקבל את קיצבת הילד הראשון המגיעה להם על פי חוק שיזם ח"כ צבן בשנה שעברה. ● בתמיכת שר־האוצר התקבלה הסתייגות שהגיש צבן לפיה משפחה שהיתה זכאית להחזר קיצבת הילד הראשון, אך לא מימשה את זכותה מחוסר ידע, או מסיבות אחרות, תהיה זכאית לקבל את הקיצבה המגיעה לה בתוספת הפרשי הצמדה וריבית. ● ניסים גם הודיע שהוא מוכן ללכת לקראת תביעתו של ח"כ צבן ולהכניס תוספת של 5 מליון שקל למוסדות לילדים מפגרים כדי להקל מגנל הטרגדיה הקשה בה שרויות יותר מ־1000 משפחות הממתינות בתור לסידור ילדיהם.

לא הוסיף לבריאות

ניסים נפגש במשך כל שעות היום עם שתדלנים מסיעות המערך אשר ניסו לשכנעו להוסיף 50 מליון שקלים לתקציב הבריאות. ניסים נשאר איתן בהתנגדותו וזכה לביקורת נוקבת מצד שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו ומזכיר ההסתדרות ישראל קיסר.

לשלמה מורד ולנעמי,
מאיר והמשפחה
משתתפים בצערכם במות הרעיה והאם
לאה ז"ל
ההלוויה היום יום ה' 24.3.88 בשעה 15.00 במבועים
קיבוץ נחשון

"על המשמר"
עתון יומי
תמו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3–43360–4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102–121. טל' 3–233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

ארה"ב מעלה רמת שיתוף הפעולה הצבאי עם מצריים לרמת השיתוף עם ישראל

רויטר, עתיים

וושינגטון. — ארה"ב ומצרים הסכימו להגביר את שיתוף הפעולה בפיתוח נשק, ולהעלות את השותפות הצבאית של מצרים עם ארה"ב לאותה רמה כמו השותפות בין ישראל עם וושינגטון. אמרו ביום רביעי דוברים של משרד ההגנה האמריקני. הדוברים אמרו כי שר ההגנה פראנק קארלוצ'י ושר ההגנה המצרי אבו גאזאלה, המבקר עתה בארה"ב, יחתמו עוד הלילה על מיזכר הבנה בפנטגון.

מצרים, שהיתה תלויה משך שנים רבות בבריה"מ לקבלת נשק, הפכה בשנים האחרונות לאחת מהידידות הגדולות של ארה"ב בעולם הערבי וגם נהנתה מהסיוע הצבאי האמריקאי הגדול ביותר אחרי ישראל.

ישראל וארה"ב חתמו בדצמבר אשתקד בפנטגון על מיזכר־הבנה דומה ל־10 שנים, שעל פיו הצטרפה ישראל לשבדיה ואוסטרליה ולברית נאט"ו, כשותפה של ארה"ב בפיתוח נשק. דוברים של הפנטגון מסרו לכתב רויטר, כי מיזכר ההבנה בין ארה"ב ומצרים יקל על חילופי מדענים ומהנדסים ועל שיתוף פעולה במחקר, בפיתוח וברכישת ציוד צבאי בין שתי המדינות.

מימשל רייגן כבר נושא ונותן עם הקונגרס בעניין הצעה של הבית הלבן, לאפשר למצרים לפתוח בייצור־משותף של טנק־המערכה האמריקאי הראשי, מ־1 "איי־1, אם כי עדיין לא נשלחה לקונגרס הודעה רישמית על הסכם לייצור משותף.

הבאבא של בית־שאן

המיליונר בבאוזאדה (יושב משמאל). ניצב ליד מפת איזור הפיתוח של בית־שאן ראש העיר שלמה בן לולו (צילום: גלאר)

100 מיליון דולר יעלו עיירת הפיתוח על מפת התיירות

שלמה גלזר

מרדכי בבאוזאדה, מליונר ממוצא פרסי החי בשוויץ מתכוון להשקיע 100 מיליון דולר בעיירה בית־שאן. הסכם על כך נחתם שלשום במועצה המקומית בית שאן בין בבאוזאדה לבין ראש המועצה שלמה בן לולו. האיש שעסקיו חובקי עולם עומד בראש קבוצת משקיעים שבכוונתה לשווק את בית שאן כחבילת תיירות כוללת. הוא החל את מעורבותו העסקית בישראל לפני כשנתיים בשל טרגדיה משפחתית. אביו היה בין נרצחי ההתקפה על בית הכנסת היהודי באיסטנבול, ובעקבות זאת גמלה החלטתו להשקיע כספים במדינת ישראל.

עם חברנו גררדו שניר והמשפחה
משתתפים באבלכם על מות האם
אוגניה קרשניידר
קיבוץ בית־קמה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של חברתנו היקרה
פרחה שלומי
ממייסדות קיבוצנו
ההלוויה תתקיים בקיבוץ מזרע
היום יום חמישי ו' בניסן תשמ"ח 24.3.88 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ מזרע

הליכוד טפח לשמיר על עורפו הקשה: נסעת, ראית, ניצחת

בצלאל עמיקם

פסטיבל הניצחון המלווה את ראש הממשלה שמיר מאז שובו ממסעו לארה"ב נמשך אתמול גם בכנסת. היו אלה עמיתיו חברי סיעת הליכוד, שלא ידעו את נפשם מרוב שמחה. ראש הממשלה, בא להשיק עימם כוס של מיץ תפוזים, ורוחו היתה מרוממת.

"באת, ראית, ניצחת" — הרעיפו ברכות על ראשו. יו"ר סיעת הליכוד שרה דורון, היתה גאה על "העמידה האיתנה" ומשום כך זכאי, לדעתה, שמיר לתודה רבה. יגאל כהן, מרכז שדולת יו"ש בכנסת, הדגיש כי קבלת הפנים שנערכה לשמיר במבואות ירושלים נעשתה לא רק לכבוד ולתפארת ראש הממשלה. "רוב עם ישראל עומד מאחוריך" — אמר לשמיר. גם ראש מטה התגיות, יהודה חוני, לא נעדר. "יש לשמור על האחדות הלאומית, זהו המסר שצריך להעביר מהכיכרות לכנסת".

דעתו של חיים קאופמן היתה זהוה עליו. "חל מהפך של זיקית בדעת הקהל והוא יתבטא בקלפי". גם נציג ש"ס, המרטנר לקואליציה בהווה ובעתיד, הוזמן לשאת דברי קילוס משלו.

שמיר עצמו הצטנע. "זו איננה עת לחגוג. אנו בעיצומה של מלחמה, בעיצומו של מאבק, כולנו יודעים מה מתרחש ביו"ש ובעוד ניטש שם הקרב איננו צריכים לחגוג אלא לסיים את העימות הזה", אמר.

מצרים הזהירה את ישראל, כי התקפה על הטילים הסעודיים, כמוה כהתקפה עליה

גם ארה"ב מודאגת מהצהרתו של מנכ"ל משרד ראש הממשלה, בן אהרן ● ערב הסעודית הבטיחה לארה"ב כי אינה מתכוונת לחמש את הטילים בראשי נפץ גרעיניים

רויטר, סו"צ, איי.פי.

מצרים הזהירה אתמול את ישראל, כי אם תתקוף את טילי הקרקע־קרקע שרכשה ערב הסעודית מסין, היא תראה בכך התקפה עליה.

מצרים אמרה, כי ישראל הפרה את החוקים הבינלאומיים בהכרזתה, כי ערב הסעודית חייבת לסלק את הטילים מתחומה.

האזהרה של מצרים שודרה אמש בטלוויזיה המצרית בראש מהדורות החדשות. שמה של ישראל לא צוין במפורש, אך היה ברור, כי מדובר בה.

מדינות מוסלמיות רבות הבטיחו אתמול לתמוך בערב הסעודית אם תותקף בידי ישראל. ארגון הוועידה האיסלמית, שבו חברות 46 מדינות, הכריז כי הוא תומך תמיכה איתנה בסעודיה מול איומים ישראליים, שהם הפרה של מגילת האו"ם.

ארה"ב הודיעה אף היא כי היא מודאגת מהודעתו של דובר ישראלי בכיר על אפשרות כי ישראל תתקוף את הטילים שרכשה ערב הסעודית בסין — מסרו מקורות אמריקניים וסעודיים. העיתון "וושינגטון פוסט" כתב, כי הצהרתו של יוסי בן אהרון בכלי התקשורת בארה"ב עוררה דאגה ועצבנות בסעודיה. הסעודים הודיעו לממשל על עמדתם, וסגן שר החוץ ריצ'ארד מרפי התקשר עם שגריר ישראל בוושינגטון, משה ארד, כדי לדון בעניין.

ערב הסעודית הבטיחה לארה"ב, כי אין היא מתכוונת לצייד טילים אלה בראשי־נפץ גרעיניים. דיפלומטיים מערביים במזה"ת הביעו את דעתם, כי רכישת טילי הקרקע־קרקע היא אות אזהרה לאיראן, שלא תרחיב את מלחמת הערים. כמו כן מוסיפים הדיפלומטים, כי עסקת הנשק עם סין היא גם סטירת לחי לארה"ב, בעלת בריתה של ריאד.

16 נעצרו בבריטניה בחשד שסיפקו ציוד צבאי לאיראן

דפנה וודי (בריטניה)

16 איש נעצרו אתמול בבריטניה בחשד כי מכרו נשק וציוד צבאי לאיראן למרות שקיים אמברגו. כל הנאשמים הם מנהלי חברות, או מנהלי מכירות, שלדברי התביעה מכרו לאיראן ביודעין ציוד צבאי בשווי של למעלה מעשרים מיליון לירות שטרלינג.

יבין: ההתקפות מימין ומשמאל מעידות כי הסיקור בטלוויזיה — אובייקטיבי

עתיים

"פעילותם של אמצעי התקשורת בשטחים הצטמצמה, כיוון שהגענו למצב יותר רגוע היום בשטחים, וכן משום שהצבא החל לסגור אזורים מסויימים בפני עיתונאים, ומקומות אחרים בעולם החלו לגנוב את ההצגה — אמר חיים יבין, מנכ"ל הטלוויזיה הישראלית, אתמול בערב, בדיון שנערך בירושלים מטעם איגוד הישראלי ליחסי ציבור בנושא "ההסברה הישראלית בשעת משבר".

לדעתו של יבין, הטלוויזיה הישראלית נותנת כיסוי מלא, המשקף את כל צידי הבעיה בצורה אובייקטיבית. בסימוכין הביא יבין את העובדה, שהטלוויזיה סופגת ביקורות הן מימין והן משמאל. עם זאת, הדגיש, כי אין מופעלים לחצים מיוחדים מצד המערכת הפוליטית.

ג'יי בושינסקי, מזכיר איגוד עיתונאי החוץ בישראל, אמר כי בישראל יש ציפייה ללויאליות מסוימת של העיתונאים ואילו בארה"ב אף אחד לא היה מעז להתערב בעבודתו, גם לא העורך הממונה עליו.

בושינסקי הביע את מחאתו על כך, שהצבא מונע סרטים מצלמים, וטען כי הדבר מזיק ועלול לסכן את העיתונאים בשטח.

בתגובה על דבריו אמר יבין, כי בארה"ב היו מקרים רבים בהם כתבים ננזפו קשות על כך שלא היו נאמנים למולדת. אחד המקרים הבולטים הוא כאשר בעקבות שידור כתבה של סי.בי.אס, אשר הראתה כיצד חיילים אמריקאים שורפים כפר על יושביו, נקרא מנהל החדשות של הסי.בי.אס, לנשיא ארה"ב, ג'ונסון, וננזף קשות.

הירש גודמן, הכתב הצבאי של ה"ג'רוזלם פוסט" מתח ביקורת על העיתונות הישראלית ותפקודה באירועי השטחים. לדבריו, פורסמו ידיעות בלתי בדוקות, כגון על הריגת ילד בן 10 בעזה. כן יצא נגד אוזלת ידה של הצנזורה ואמר, כי לא יתכן שהעיתונות הישראלית תורשה לפרסם כרוזים המתפרסמים בשטחים, ובכך תקל למעשה על הפלשתינים ותפתור את "מצוקת הפרסום" של צעירי ההתקוממות.

לדבריו, תושב בשטחים, שרוצה לדעת מה הנהגת ההתקוממות מצפה ממנו, כל שעליו לעשות הוא לפתוח עיתונים ישראליים ולקרוא את ההוראות.

עם סיום הכינוס קרא משה דיין, יו"ר האיגוד הישראלי ליחסי ציבור, שארגן את הערב, להפסיק את "שפיכות הדמים" בהתקפות על העיתונאים ולאפשר להם לעשות את עבודתם נאמנה.

משתתפי הדיון מימין לשמאל: הירש גודמן, משה דיין, נפתלי לביא, חיים יבין, ג'יי בושינסקי (צילום: נתי שוחט)

ג'יינס: ישראל וארגנטינה ייצרו במשותף משוריין משגר טילים

העתון הבריטי מדווח מתערוכה בצ'ילה, שבה משתתפת גם דרא"פ

דפנה וודי (בריטניה)

התעשייה הצבאית הישראלית, ויצרנית הטנקים מארגנטינה, "תאנס" משתפות פעולה בייצור משגר טילים משוריין — "טי.אל.סי" — מוסר השבועון הבריטי לענייני הגנה, "ג'יינס". "תאנס" תייצר את השלדה, ותע"ש את מערכת שילוח הטילים. ארבעה או חמישה אבות־טיפוס כבר יוצרו, שניים מהם עומדים כבישות וניסויים בארגנטינה, האחרים נבדקים בארץ.

"ג'יינס", מוסר פרטים אלה בחלק מסיקור התערוכה לציוד חלל והגנה המתקיימת בצ'ילה. בין המשתתפים גם האמריקנים ודרום אפריקה, אשר לה זה המקום היחיד להציג את תוצרתה בפני קניינים מרחבי העולם.

ג'יפים מאמריקה הלטינית העוברים מיגון בישראל משכו תשומת לב בתערוכה, וצופים שעד סיומה יתקבל מספר רב של הזמנות לג'יפים אלה. השיפור הישראלי מעניק לג'יפים חסינות גבוהה יותר מפני קליעים.

הופעת השבוע בקיבוץ הארצי נדחית ליום חמישי 31.3.88

הפורום יתכנס ביום שני ה־28.3.88 בשעה 16.00 להמשך הדיון על ספרו של י. חזן

גנדי: טניסאי הודו לא יבואו לישראל – כמחאה על ההתאכזרות לפלשתינים

יצחק אשל, דליה שחורי, עתיים

ראש ממשלת הודו, ראג'יב גנדי, אמר אתמול בפרלמנט בניו דלהי, כי טניסאי הודו לא ישחקו כמתוכנן בישראל נגד נבחרת ישראל בגביע דייוויס, כמחאה על התאכזרותה לפלשתינים.

הודו, שעמדה להופיע ברמת השרון ב־7־9 באפריל, במשחק על ההישרדות בבית העליון, הפסידה לפני כשבעה שבועות בניו דלהי ליוגוסלוויה (3:2). מארגני משחקי גביע דייוויס סירבו קודם לכן לבקשת ההודים, לקיים את המפגש עם ישראל במקום נייטרלי. ההחלטה ההודית טרם נתקבלה בהתאחדות הטניס.

לפי כללי ההתאחדות, אם הודו תסרב להופיע בישראל, היא תרד אוטומטית מן ה"בית העליון" לאזור המזרחי־אסיה, ואף תושעה לשנה אחת. הודו תוכל לחזור לפעילות רק ב־1990, באזור האסיאני ותיקנס בעשרת אלפים דולר.

משרד החוץ הישראלי תיאר את החלטת הסירוב של ראש ממשלת הודו לאפשר לטניסאיו להופיע בישראל, כ"מצערת". דובר המשרד, אהוד גול, אמר כי עד כה טרם קיבלה ישראל הודעה רשמית מהודו. "אם זה נכון, זה מאד מצער. עמדת מדיניותנו היתה ונשארת לא לערב פוליטיקה וספורט".

דובר ממשלת הודו מסר מאוחר יותר, כי צעד זה הוא מעין מחווה של תמיכת הודו בפלשתינים.

באיגוד הטניס הישראלי התקבלה הידיעה על הצהרתו של גנדי בתדהמה. יו"ר איגוד הטניס, דוד הרניק, התקשר מיד עם התאחדות הטניס הבינלאומית בלונדון, והוברר לו, שעד אתמול בערב לא קיבלה התאחדות הטניס כל הודעה רשמית בעניין מאיגוד הטניס בהודו. להיפך, לפני שלושה ימים התקבל באיגוד הטניס מברק ובו מודיעים ההודים על הרכב נבחרתם ומועד נחיתתם בארץ, וכן על בואו ארצה של מזכ"ל האיגוד ההודי.

באיגוד הטניס ממשיכים בהכנות, ומסרו שההתעניינות במשחק רבה ביותר, ועד כה נמכרו יותר מ־2,500 כרטיסים מתוך כחמשת אלפים שהוצעו למכירה. נבחרת הטניס של ישראל ממשיכה באימוניה הסדירים, לקראת המשחק.

גרנות קורא לקיים עצרת המונים של מחנה השלום

שירות "על המשמר"

מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות קרא אמש לראשי מפלגת העבודה, רצ ותנועת המרכז — שמעון פרס, שולמית אלוני ואמנון רובינשטיין — לקיים במשותף, באמצע השבוע הבא, עצרת המונים של מפלגות השלום במחנה הציוני, התומכות בוועידה בינלאומית וביוזמתו של מזכיר המדינה האמריקני, ג'ורג' שולץ.

יוזמתו של ח"כ גרנות נועדה לגבש חזית שלום, שתהיה משקל נגד לקואליציית הסירוב של הליכוד, התחיה, צומת, גוש אמונים וכהנא.

שילנסקי אינו חושש – יבקר בערערה ביום האדמה

מוטי בסוק

יו"ר ועדת הפנים של הכנסת, דבר שילנסקי, הודיע אתמול כי נעתר להזמנתו של ראש המועצה המקומית ערערה, וכי יבקר בכפר ב־30.3.88, — "יום האדמה".

שילנסקי הדגיש, כי אנשים רבים הזהירו אותו שלא לבקר בערערה, בשל הסכנה לחייו. אולם לאחר שביקר בחברון ובדהיישה, בגוש קטיף ובמראללה, אין הוא חושש לבקר גם בערערה. בדעתו להמשיך ולבקר בכל חלקי ארץ־ישראל. עוד ארבעה ח"כים, עלי, נסר־אל־דין, וירשובסקי ופרץ כבר הודיעו כי יצטרפו לשילנסקי בביקורו בערערה.

אתמול מסר לוועדת הפנים ראש מחלקת המודיעין במשטרה, תת־ניצב עוזי ברגר, כי להערכת המשטרה, אירועי "יום האדמה" השנה יהיו מסודרים ומבוקרים. בכך הוא חלק על הערכה מוקדמת של דוד מגן. המשטרה נערכת עם זאת גם לאפשרות שגורמים קיצונים כמו "בני הכפר" ינסו לדרדר את האירועים לאלימות. המשטרה תהיה ערוכה לאפשרות הגרועה ביותר.

ח"כ שטרית: קיבלתי תמיכת הנאמנים לגזברות הסוכנות

דורית גפן

בתנועת החרות קיבלו בהפתעה את הודעתו של ח"כ מאיר שטרית, כי קיבל את תמיכת חבר הנאמנים כמועמד חרות לתפקיד גזבר הסוכנות.

במחנה שמיר וארנס שמחו. שטרית הוא המועמד שלהם. לא כן במחנה שרון, שמועמדו גדעון גרות נפסל ע"י חלק מחבר הנאמנים, וטען בשעתו שהוכשל ע"י אנשי ארנס. גם במחנה לוי, שמועמדו ח"כ חיים קאופמן נפסל אף הוא ע"י חבר הנאמנים, קיבלו את בחירתו של שיטרית בהסתייגות.

גבעת חביבה
מרכז תעוד וחקר של השוה"צ ע"ש מאיר יערי
יום עיון ודיון
הקיבוץ והמפלגה במערכה המדינית
יתקיים ביום ה' 31.3.88 בגבעת חביבה
בכיתה 7 בשעה 09.00
הדוברים:
ח"כ חייקה גרוסמן
מזכיר התק"מ – אהרן ידלין
ד"ר נתן ינאי – אוניב' חיפה
מנהל "יד־טבנקין" יהודה הראל

תמונת מצב של ערביי ישראל ב„צוותא"

שלמה סלוצקי

במלאות 100 ימים להתקוממות בשטחים ושבוע לפני „יום האדמה" שיחול ביום רביעי הקרוב נערך אמש באולם „צוותא" ת"א דיון פומבי בנושא „ערביי ישראל — תמונת מצב".

הדיון אורגן על־ידי המרכז הבינלאומי לשלום בהנחייתו של ד"ר מג'ד אל חאג' והשתתפו בו ח"כ מוחמד וותד, אחמד אבו עסבה, ראש מועצת ג'את, נוואף מצאלחה מהוועדה המרכזת של ההסתדרות (עבודה) וזוהיר ערכאבי, חבר מועצת חיפה מטעם תר"ש.

ח"כ וותד, שהיה ראשון הדוברים, אמר, כי כל פתרון שיושג באיזור ישאיר מיעוט ערבי בתוך גבולות מדינת ישראל, ומכאן שהמאבק, לשיוויון חייב להיות במרכז התעניינותו של כל הציבור הדמוקרטי היהודי והערבי בארץ. „המבחן האמיתי של הדמוקרטיה הוא בהתייחסות הרוב אל המיעוט" — אמר וותד. הוא תמך בהחלטת ועדת המעקב להשבית את המגזר הערבי ביום האדמה.

אחמד בן־עסבה טען לזכותו של הציבור הערבי להשפיע בחברה הישראלית ולנצל עד תום את כללי הדמוקרטיה תוך שמירה על החוק. ציבור רחב של ערביי ישראל מעוניין ליצור חזית שלום רחבה שתכלול את מפ"ם ואת ר"צ כדי לשתף פעולה בין יהודים לערבים וליצור אלטרנטיבה לממשלת הלכוד הלאומית, אמר אבו־עסבה.

זוהיר ערכאבי תיאר את המצב העגום של האוכלוסיה הערבית הישראלית בתחומי החינוך, הבריאות והבעלות על הקרקעות. „מכל האדמות שהיו בידינו לפני קום המדינה, נותרו רק 500 אלף דונם, הן לעיבוד חקלאי והן לשטחי בניה. פחות מדונם לאיש", אמר ערכאבי והוסיף, כי ערביי ישראל מעוניינים ב„יום האדמה" שקט.

נוואף מצאלחה קרא להצביע עבור „הטוב האפשרי" לאוכלוסייה הערבית בשטחים. הוא טען, כי החלטות של ההסתדרות והכנסת בדבר שוויון לאוכלוסיה הערבית אינן מבוצעות. כן טען, כי אם רבין לא ישנה את מדיניות היד הקשה בשטחים, לא יהיה למפלגת העבודה מה לחפש במגזר הערבי. גם הוא הביע תמיכתו בהקמת חזית שלום רחבה כדי שהקולות הערביים לא יתפזרו למספר מפלגות קטנות.

המשכים

כ־300 צעירים

(סוף מעמוד ראשון)

קו את המתנחלים. במחנה ג'בליה ברצועה, נפצע מסגין מירי חיילי צה"ל. הפגנות פזורות בהיקף מצומצם היו במקומות רבים. הפגנה בתרקומיה שבהר חברון נסתיימה בכמה פצועים. בשומרון היו כמה מקרים של ידוי בקבוקי תבערה על מכוניות ישראליות. לא היו נפגעים. ביריחו יידו אבנים אל אוטובוסים מלאים חיילים. האיזור נסגר והחיילים רדפו אחר מיידי האבנים. מחנה הפליטים ג'לזון נתון בעוצר כשבועיים, ועפ"י ידיעות המגיעות מן המחנה ניתק צה"ל את החשמל.

ערפאת: „בכל האמצעים"

מנהיג אש"ף יאסר ערפאת הכריז אתמול כי נחושה החלטת אש"ף להגביר את המאבק בשטחים „בכל האמצעים". זמן קצר לאחר בואו לצנעה, בירת צפון תימן, טען ערפאת כי מאז החל המרי בשטחים נהרגו 190 פלשתינים ונפצעו קרוב ל־6000. עוד טען כי „יותר מ־12,000 פלשתינים כלואים עתה במחנות מעצר ישראליים".

צה"ל מונע סיקור

הערים שכם, ג'נין וטול־כרם בגדה המערבית, הוכרזו ע"י צה"ל כ„שטח צבאי סגור" ונמנע בהן הסיקור העתונאי. למעט מספר אירועים מקומיים לא נרשמו אתמול הפרות סדר אלימות ומעריכים כי היום שהוכרז בכרוז מס' 11 כ„יום ההוראה והחנוך" עלול להיות אלים יותר. קיימת הערכה כי הנהגת ההת־קוממות מבקשת לשמור באמצעות תאריכי איזכור על היקף הפעילות ולהביאה לשיא ביום האדמה.

נפצע חייל צה"ל

אורח ישראלי נפצע אתמול מירוי אבנים בכפר קבאטיה הנתון זה למעלה מחודש בעוצר. האורח פונה וקיבל טיפול רפואי במתקן צבאי סמוך. חייל של צה"ל נפצע אתמול באורח קל שעה שאבנים יודו לעבר רכב צבאי שבו נסע מאיזור מחנה הפליטים קלנדיה.

שני בקבוקי תבערה נזרקו אתמול לעבר שוטר בכפר בית ליד שבנפת טול כרם — לא נגרם נזק.

הפיסגה

(סוף מעמוד ראשון)

עם רה"מ יצחק שמיר ואמר, כי אלה שיאמרו לא ליוזמת שולץ יצטרכו לחשב את המחיר לעצמם ולעמם.

לדבריו, ההתנגדות ליוזמה האמרי־קנית בקרב מדינות שונות במזרח התיכון נובעת מאי־הבנה או מתפי־סה מוטעית. למשל יש המתנגדים לוועידה בינלאומית במתכונת שארה"ב כלל אינה תומכת, מחלוקת בעניין זה קיימת גם בין ארה"ב לברית־המועצות, שכן הסובייטים מעוניינים בוועידה בעלת סמכויות לכפות וטו.

עמדה משותפת

מקורות בוושינגטון העריכו, כי האמריקנים מבקשים לשכנע את ברית־המועצות לקבל את תפיסתם בעניין, הוועידה הבינלאומית כדי להציג עמדה משותפת, ואף להזמין את הצדדים המעורבים להשתתף בוועידה. השרים שולץ ושווארנדזה יקיימו הבוקר מסיבת עיתונאים וכה צפוייה התייחסות למזרח התיכון וליוזמת השלום האמריקנית. במסי־בת עיתונאים יתברר באיזו מידה הגיעו הצדדים להסכמה, ואם ייתכן מהלך משותף של שתי המעצמות לקידום תהליך השלום באיזור.

מצרים: לסוריה תפקיד חשוב

שר־החוץ של מצרים עיסמת עבדל מגיד אמר אתמול, כי לסוריה תפקיד חשוב בכל הסדר שלום במזרח התיכון.

החלטת קיבוץ מזרע

1. מתוך דאגה וחרדה גוברת לעתידה של המדינה ולהתפתחויות באזורנו, אנו קוראים לממשלת־ישראל לקבל את יוזמת השלום האמריקאית ולמצות כל אפשרות לקיום הידברות ומשא ומתן עם שכנינו הערבים.
2. על מנת ליצור רקע מתאים לקיום משא ומתן, אנו קוראים לערביי השטחים־המוחזקים להפסיק את האלימות ולבוא לשולחן הדיונים. אנו קוראים לאזרחי ישראל הערביים לא להגרר לקיצוניות ואלימות.
3. אנו מחזקים את ידי חיילי צה"ל המשרתים בשטחים — המבצעים מלאכה קשה ומסוכנת וקוראים להם לשמור על רמתו המוסרית וטוהר נשקו של צה"ל.

מזרע — שיחת קיבוץ מ־19.3.88

מאסר־עולם לרוצחת בעלה, גיתית איזראלוב

גיתית איזראלוב, קפואה, בעת השמעת גזר הדין (צילום: אנדרה ברוטמן)

עו"ד זיו: אם היה אפשר, הייתי מבקש מאסר־עולם על תנאי

גיתית הרדימה את בעלה ודחפה את מכוניתו לאגם, כשהוא בתוכה ■ משפחת המנוח: לא עזרו תכסיסים של עו"ד לא פיקח ■ יהיה ערעור בעליון

אלישבע איילון, עתי"ם

מאסר־עולם נגזר אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, על גיתית איזראלוב, לאחר שהורשעה ברצח בעלה יוסף בחודש ינואר 1986.

ההרשעה התקבלה ברוב מוחלט של שלושת השופטים, אב בית המשפט, חנה אבנור, ישראל גלעדי וצבי כהן. במשך חצי שעה בלבד סיכמה השופטת אבנור את עיקרי גזר־הדין, כשהיא מפרטת את הראיות ואת המניע של הנאשמת. כל אותו זמן ישבה גיתית באיפוק, ללא כל תגובה.

„מסקנתנו היא, כי הנאשמת רצחה את המנוח על־ידי כך ששמה בעצמה או בעזרת אחרים, אתר על פניו שגרם לו לאיבוד החושים. לאחר מכן דחפה, לבדה או בעזרת אחרים, את המכונית, כשהמנוח בתוכה וכתוצאה מכך הוא מת מטביעה". כך פסקו השופטים.

איזראלוב, שהגיעה לבית־המשפט כשהיא לבושה בסוודר ירוק ובמכנסיים תואמים, שיערה אסוף ופניה מאופרות בקפידה, קיבלה את גזר הדין בפנים קפואות. מייד לאחר מכן הובלה לפתח היציאה האחורי של בית המשפט, והוחזרה לבית הכלא לנשים „נווה תרצה", שם תחל לרצות מאסר עולם.

ראיות נסיבתיות

בהכרעת דין, המשתרעת על־פני 82 עמודים, גוללו השופטים את מאורעות ליל ה־26 בינואר 1986, בו, כך קבעו, רצחה גיתית את בעלה.

בהכרעת הדין הסתמכו השופטים על עדים רבים, ביניהם פתלוגים, צוללנים ועוד, שהובאו ע"י התובע אברהם טל והסניגור מאיר זיו. הם הרשיעו את איזראלוב בהסתמכם על ראיות נסיבתיות בלבד, מאחר ולא נמצא עד ראייה לרצח עצמו.

„לנאשמת היה מניע לביצוע הרצח" הם פסקו בציינם, כי בעלה של גיתית הגיש נגדה בקשת גט, שעמדה להתברר בבית הדין הרבני כמה ימים לאחר הרצח. גיתית, שחששה כי לאחר הגירושים לא תוכל לקבל את כספו, דאגה לזייף את צוואתו בצורה שתעניק לה את כספיו ולאחר מכן רצחה אותו, קבעו השופטים.

„גיתית איזראלוב שהתה בחו"ל יחד עם בתה וגרה אצל אחותה בלונדון. אולם היא הגיעה לישראל ב־25.1.86 בגפה, בטיסה מפאריס כשהיא משתמשת בדרכון מזויף, חובשת פאה ומרכיבה משקפיים. באותו ערב, נפגשה עם יוסף איזראלוב במלון הילטון". במילים אלה, שהעובדות בהן מוסכמות הן על התובע והן על הסניגור, פתחו השופטים את הכרעת הדין. מכאן ואילך, כאמור, הסתמכו השופטים בהחלטתם רק על סמך ראיות נסיבתיות, כשהם מקבלים במלואה את גירסתו של התובע, עו"ד אברהם טל מפרקליטות מחוז תל־אביב.

איזראלוב הורדם

הראיות אותן הביא התובע במהלך המשפט היו ראיות רפואיות, שנועדו לקבוע את סיבת המוות והשעה בה אירע, ראיות עובדתיות לגבי מציאת הגופה בשטח והראיות המתייחסות לנאשמת שמטרתן להוכיח, כי היא הרוצחת. בראיות אלה ניסה התובע להוכיח, כי גיתית איזראלוב היתה עם בעלה בשעת המוות, וכי הדרך בה הגיעה לארץ ועזבה אותה, מחזק את הטענה, כי באה רק כדי לרצוח אותו.

כזכור, נמצאה גופתו של הנרצח כשהיא שכובה על המספל האחורי במכונית ה„פרינס" שלו, שהיתה שקועה באגם מלאכותי בפארק הירקון. בניתוח לאחר המוות, נמצאה בדמו כמות מסוימת של אתר ולפיכך קבעו השופטים. בהסתמכם על עדות פתאלוג, כי יוסף איזראלוב הורדם בטרם הודרדרה המכונית לאגם. אותו פתאלוג גם קבע, כי שעת הרצח היתה בין חצות ל־2 לפנות בוקר. אשר לרכב, לאחר הוצאתו מהאגם נמצא, כי ידית ההילוכים היתה בהילוך סרק.

לטענת התובע, נסעה גיתית עם בעלה, הרדימה אותו בעזרת האתר, לאחר מכן שילבה הילוך סרק במכונית ודירדרה אותה לאגם, כשקודם לכן היא השכיבה את בעלה במושב האחורי של הרכב. לאחר מכן, היא מיהרה לשדה התעופה ומשם, בעזרת דרכון מזויף של נוצריה יוונית, טסה בחזרה לצרפת.

פליטות־פה

לעומתו טען הסניגור, עו"ד מאיר זיו, כי לא הוכחה סיבת המוות והזמן המדויק בו הוא אירע. כן טען, כי לגיתית לא היה כל מניע או נימוק לגרום למותו של בעלה. על־פי גירסתה של הנאשמת (שלא התקבלה ע"י השופטים), היא הגיעה לארץ רק כדי לקחת עימה לצרפת סכום כסף גדול בדולרים.

בהגיעה לנמל התעופה בצרפת היא נעצרה לאחר שהוכרז, כי הדרכון בו היא משתמשת הינו מזויף. בחיפוש שערכו השוטרים בכליה לא נמצאו כל דולרים אולם היא טענה במשפט, כי הדביקה את הכסף לגבה וגם לאחר שהשוטרים גילו אותו, הרי שנאותו לתעצויה ולא ציינו זאת בדו"ח אותו כתבו. גם גירסה זו, בדומה לשאר גירסותיה, לא התקבלה על־ידי השופטים, שציינו גם, כי „במהלך המשפט היו לנאשמת מספר פליטות־פה שהסגירו את שקריה".

„לפיכך אנחנו מוצאים אותה חייבת בדין ומאשימים אותה ברצח" — פסקו השופטים וגזרו על גיתית איזראלוב את העונש היחיד הקבוע בחוק על רצח — מאסר עולם.

„עורך־דין לא פיקח"

משפחתו של יוסף איזראלוב המנוח ישבה באולם בשקט יחסי, אך משסיימה השופטת אבנור את הקראת פסק הדין פרצו בני המשפחה בקריאות „הצדק יצא לאור" ו„לא עזרו שום תכסיסים של עורך דין לא פיקח". סניגורה של הנאשמת, עו"ד מאיר זיו, בחר שלא להגיב ורק אמר: „מכאן אני עולה לערעור בבית דין גבוה לצדק".

השופטת שואלת את התובע אם יש לו מה להוסיף. „לא כבוד השופטת", ענה. עו"ד זיו: „אם היה אפשר, הייתי מבקש מאסר־עולם על תנאי".

ראה גם „בשטח" ב„עמוד [illegible]"

חה"א תקף יעדי מחבלים ליד צידון

[illegible]

גינוי לארה"ב בעצרת האו"ם

רק ישראל התנגדה איתה להחלטה לנקוט צעדים שיאפשרו המשך פעילות אש"ף

דליה רפאל (ארה"ב)

148 מדינות הצביעו בעצרת האו"ם בעד החלטת גינוי לארה"ב.

ההחלטה מבקשת מהמזכ"ל לנ־קוט בצעדים שיאפשרו המשך תקין של פעילות משלחת אש"ף לאו"ם. רק ישראל וארה"ב הצביעו נגד ההחלטה.

ובינתיים, הגישה ארה"ב תביעה משפטית בבית המשפט הפדרלי במנהטן בניסיון לכפות על אש"ף לסגור את משלחת המשקיפים שלו באו"ם. בתביעה טוען משרד המשפטים האמריקני, שסגירת המשרד נדרשת ע"פ החוק נגד טרור שהתקבל בקונגרס בשנה שעברה. החוק קבע את יום ב' שעבר כתאריך האחרון לסגירת המשרד.

מאבק משפטי

עם הגשת התביעה צפוי מאבק משפטי ארוך ומסובך על גורל המשלחת. סביב השאלות המשפטיות הקשורות בהתחייבויות והחובות האו"ם כארה"ב, הנובעות מאמנת היסוד שנחתמה עם ארה"ב ב־1947. התביעה דורשת לאסור על לביב טרזי (המשקיף הקבוע של אש"ף לאו"ם) וחמישה פקידים נוספים, לפעול ממשרדו הראשי במנהטן. או כל משרד אחר של אש"ף בארה"ב. התביעה גם מבקשת מבית המשפט שיוציא צו שיאסור על אש"ף לממן אישים פלשתינים בארה"ב. ושיאסור על הנתבעים להוציא כספים כלשהם לקידום האינטרסים של אש"ף.

טרזי הודיע כי לא יסגור את משרדי המשלחת. אש"ף והאו"ם טוענים, כי החוק שחוקק הקונגרס הוא הפרה של התחייבות ארה"ב לתפקוד מעולה של האו"ם, על־פי האמנה מ־1947. ההסכם אוסר על ארה"ב להשתמש בחוקיה הפנימיים כדי למנוע פעילות רשמית של אורחי האו"ם. משרד המשפטים האמריקני טוען שהחוק תקף, כיוון שבכוחו של הקונגרס לבטל הסכמים קודמים באמצעות חקיקה חדשה.

שולץ מתנגד

רמזי קלארק, שר משפטים אמרי־קני לשעבר, הודיע, כי ייצג את אש"ף במאבקו נגד משרד המשפטים. טרזי אישר הודעתו. האו"ם מסר, כי שכר את קית הייט, נשיא ה„חברה האמריקנית לחוק בינ־לאומי", לסייע בתגובה אפשרית לתביעה.

ידוע, כי שר החוץ של ארה"ב, ג'ורג' שולץ, אינו נלהב מסגירת משרדי משלחת אש"ף באו"ם. בעיקר בתקופה זו של מהלכים ומגעים רגישים להשגת התקדמות בתהליך השלום באיזור. שולץ מסר לרשויות האו"ם, כי ארה"ב לא תנקוט כל פעולה פיסית לסגירת המשרד עד שיסתיים הדיון המשפטי.

לוב הבטיחה חמישים מיליון דולר לנורייגה

סוי"צ, רויטר

וושינגטון. — לוב הבטיחה סיוע של 50 מיליון דולר לשליט הצבאי של פנמה, גנראל מאנואל אנטוניו נורייגה, כדי שיחזיק מעמד בלחצים האמריקנים להדיח אותו. אך הכספים טרם הגיעו — מסר ביום ג' טייס שערק מחיל האוויר של פנמה.

רב סרן אוגוסטו וילאלאז, שהשתתף בנסיון ההפיכה הכושל נגד נורייגה בשבוע שעבר, מסר במסיבת עיתונאים בוושינגטון כי הוא טס לקובה לפני שבועיים בפקודת נורייגה כדי להביא מטען נשק קובאני וכסף מלוב. „לאחר שחיכיתי כמה שעות קיבלתי הוראה לחזור לפנמה, בלי הכסף", סיפר הטייס.

לוב היא אחת המדינות המעטות שהכירה בממשלה החדשה של הנשיא מאנואל סוליס פאלמה שנטל לידיו את השלטון לאחר הדחתו של הנשיא הקודם דלוואלה, בפקודת נורייגה. בסנאט האמריקני התקבל הדיווח בדאגה. במימשל חוששים כי הכספים עלולים לחזק את משטרו של נורייגה.

פאהד: לשמור על מחיר הנפט

אורי הורוביץ

המלך פאהד, שליט ערב הסעודית, המפיקה הגדולה באופ"ק, קרא לחברות המאוגדות באופ"ק לשמור על השער הרשמי של מחיר חבית נפט כפי שהסכימו עליו ועל יצור מבוקר כדי שיהיה איזון בין הביקוש להיצע בשוק הנפט.

לדבריו, אחת מחברות אופ"ק אינה עומדת בהתחייבויותיה והדבר השפיע על שוק הנפט. פאהד ציין את הקושי להתגבר על תופעה זו, והביע תקוה שמדינות אופ"ק יגיעו לעמק השווה בנידון.

שני ישראלים — צירים בוועידת הדמוקרטים

דפנה ורדי (בריטניה)

שני ישראלים עולים מארה"ב, המשכימים להחזיק באזרחות אמריקנית, נבחרו כצירים לוועידת המפלגה הדמוקרטית בקיץ. שני הצירים עדיין לא התחייבו במי יבחרו.

שני הצירים מישראל נבחרו בבחירות המוקדמות הנערכות ברחבי העולם. 41 אחוזים מן המצביעים תמכו במושל מסצ'וסטס מייקל דוקאקיס ואחריו בהפרש ניכר הגיע ג'סי ג'קסון עם 14.5 אחוז מן הקולות. שלישי היה מועמד עצמאי של הבוחרים מחוץ לארה"ב, אנדרו סנדברג, שזכה ב־12.5 אחוז מן הקולות.

שגרירויות ארה"ב ברחבי העולם סייעו בארגון ההצבעה של כ־3 מיליון אמריקנים המתגוררים מחוץ לארה"ב. בבחירות המוקדמות של המפלגה הדמוקרטית בישראל הצבי־עו כ־700 מאזרחי ארה"ב, המתגו־ררים בישראל. הבחירות בלונדון ריכזו הצבעה מ־39 מדינות.

5,000 כורדים נהרגו בטבח־גז איראני

יוסף אלפרן (שוויץ), דפנה ורדי (לונדון), רויטר, סי"צ

נציג האיחוד הפטריוטי של כורדיסטן בשוויץ, סלאח ג'ימהור, טוען, כי 5,000 בני אדם נהרגו ו־10,000 נפצעו ב־23 התקפות של צבא עיראק בנשק כימי. גם איראן האשימה את עיראק, כי השתמשה בנשק כימי נגד אוכלוסייה כורדית בצפון מזרח עיראק שנכבש בידי איראן.

כתבי סוכנויות הידיעות מסרו, כי אנשים רבים נהרגו בהתקפות של חיל האוויר העיראקי. לדבריהם, על כמה מן הניצולים שהועברו לטהראן היו סימנים של הרעלת גז ומדובר ככל הנראה בגז חרדל או גז עצבים.

יו"ר הפרלמנט של איראן עלי אכבר האשמי רפסנג'אני פנה לרופאים בעולם לסייע לכורדים העיראקים שנפגעו מן הנשק הכימי. כמו כן הוא קרא לגופים בינ"ל ובראשם האו"ם להפסיק את התקפותיה של עיראק בנשק כימי והזהיר כי בידי איראן מתקנים לייצור נשק דומה והיא תשתמש בו אם עיראק לא תפסיק את השימוש בנשק זה.

איראן שיגרה אתמול חמישה טילים אל ערים בעיראק ובהן בגדאד, בצרה, ותנקין – מסר רדיו טהראן. עיראק הודתה כי טיל איראני נחת על בגדד וכמה אזרחים נפגעו. רדיו טהרן טען עוד כי איראן הפילה מטוס עיראקי בחזית הצפונית. זה המטוס השני שהופל ביומיים האחרונים. אתמול טענו האיראנים, כי הפילו מטוס מדגם מיג 25. ספינות תותחים של איראן תקפו אתמול אניה של קפריסין והעלו אותה באש. לא נמסר בינתיים על אבידות.

הנשיקה שלא הרשימה

רקדני הקרח איזאבל ופול דושיסני, הרשימו את קהל הצופים באליפות העולם בהחלקה אומנותית הנערכת בבודפשט. את השופטים הם הרשימו פחות. הם סיימו את התחרות במקום השישי בלבד

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, נקטה אתמול צעד חסר תקדים כאשר השתתפה בטקס צבאי, שהתקיים בבסיס חיל האוויר הבריטי אליו הובאו ארונותיהם של שני החיילים הבריטים אשר נהרגו בידי המון זועם בלוויות אנשי המחתרת האירית בשבת. בתמונה: משפחות החללים.
(כיתוב: דפנה ורדי, צילום: אי.פי.)

נציגי אש"ף הוזמנו לאינטרנציונל הסוציאליסטי

ארנון ימה (צרפת)

פאריס. – נציגי אש"ף יופיעו לפני ועדת האינטרנציונל הסוציאליסטי לעניני המזה"ת במושב מיוחד ב־15 לאפריל בשטרסבורג. האינטרנציונל שיגר הזמנות למפלגת העבודה ומפ"ם לבוא לישיבה.

אש"ף הוזמן להציג עמדתו באינטרנציונל אחרי ששיגר לוועדה שדר ובו הבהיר, כי הוא תומך בהמשך קיום ישראל בגבולות בטוחים" ומוכן למתן עצמאות פלשתינית בשלבי בינייים אם יכירו בו כנציג היחיד של העם הפלשתיני. עדיין לא ידוע מי ייצג את אש"ף בישיבה.

אילן חלוי, שמונה מטעם אש"ף לאחראי על הקשרים עם האינטרנציונאל הסוציאליסטי, שנוי במחלוקת משום שהוא ישראלי לשעבר. בוועדה לא רואים בו פלשתיני ולא נציג אש"ף. אם ישגרו אותו זה ייחשב כעלבון לאינטרנציונל.

הוועדה בראשות ראש ממשלת דנמרק לשעבר יורגנסון, מבקשת לשמוע נציג בכיר ומוסמך ממנו כדי להתייחס ברצינות למה שיאמר. הוועדה תגיש דו"ח על השיחות למנהיגי האינטרנציונל בכינוס שייערך במאי במדריד.

113 אנשים ניספו בדליקה בצפון בורמה

רויטר

אש שהשתוללה בעיר לאשיו שבצפון־מזרח בורמה, גרמה למותם של 113 אנשים ולפציעתם של 64 — על כך הודיעה תחנת השידור הממלכתית ביום ג' בלילה.

בשידור נאמר, כי כתוצאה מהדליקה שהשתוללה במשך קרוב לשלוש שעות, נהרסו 2,096 בניינים ו־20 אלף תושבים נותרו ללא קורת גג. עוד נאמר בשידור, כי אנשים רבים נלכדו בבתיהם, כאשר הדליקה השתוללה בעיר העתיקה של לאשיו במדינת שאן שבהרים.

לפי שעה מצאו חסרי קורת גג מקלט במינזרים בודהיסטיים ובבתי־ספר. הם מקבלים אספקת חירום מהצבא ומהשלטונות המקומיים.

כוחות דרום־אפריקה חדרו לעומק אנגולה

רויטר, סוי"צ

כוחות דרום אפריקה פתחו במיתקפה חדשה וחדרו לעומקה של אנגולה בנסיון לכבוש בסיס ממשלתי מרכזי — מסר אתמול העיתון הלונדוני „אינדיפנדנט".

העיתון ציטט מקור צבאי בדרום אפריקה שאמר, כי הטור של צבא דרום אפריקה חדר לעומק 640 ק"מ באנגולה בנסיון לנתק את קווי ההספקה לבסיס הממשלתי הנצור קויטו קואנאוואל. עוד מוסר העיתון, כי דרום אפריקה הקימה בסיס קידמי חדש בפואנטו ורדה וכוחותיה פונים עתה צפונה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 23.3.88

		בנקנוטים		העברות והמחאות		שערים
מטבע	היחידה	קניה	מכירה	קניה	מכירה	יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7040	1.7253	1.716
דולר אמריקני	1	1.53	1.60	1.5642	1.5838	1.575
מרק גרמני	1	0.91	0.95	0.9239	0.9354	0.930
לירה סטרלינג	1	2.82	2.95	2.8712	2.9070	2.829
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2719	0.2753	0.273
ין יפני	100	1.21	1.27	1.2324	1.2478	1.241
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8235	0.8338	0.828
פרנק שווייצרי	1	1.10	1.15	1.1177	1.1371	1.126
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2622	0.2655	0.263
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2457	0.2487	0.247
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2410	0.2440	0.242
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3850	0.3898	0.387
דולר קנדי	1	1.23	1.29	1.2544	1.2701	1.266
דולר אוסטרלי	1	1.12	1.20	1.1596	1.1741	1.868
ראנד דר' אפריקני	1	0.44	0.74	0.7299	0.7390	0.739
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4423	0.4478	0.445
שילינג אוסטרי	10	1.29	1.35	1.3123	1.3387	1.324
לירה איטלקית	1,000	1.22	1.30	1.2493	1.2649	1.257

על היום 24.3.88

שולחן ערוך לדמוקרטיה

רונית מורגנשטרן

„יש תלמידים שאינם מסוגלים להשמיע דיעה מנומקת. הם מחזיקים בדיעה אחת בלי לגלות ידע עובדתי לגביה, ואינם יכולים להתמודד בסובלנות עם דיעות אחרות. אלה יקבעו את גורלנו ואת גורל המדינה בעוד עשר שנים". תמונה עגומה זו צייר ד"ר שמשון שושני, מנכ"ל משרד החינוך, ביום עיון בנושא החינוך הפוליטי בבית-הספר העל-יסודי.

כ-50 מורים בלבד ושלושה מנהלים הטריחו עצמם, ביום הראשון לחופשת פסח, להגיע לאודיטוריום של בית-הספר התיכון עירוני א' בתל-אביב. שם נערך דיון בנושא החשוב היום יותר מתמיד, שמערכת החינוך מתחמקת מלהתמודד עימו באופן ממשי. לכנס בנושא המחשב כאמצעי לימודי, אשר גם התקיים אתמול, הגיעו מאות מורים — כפי שמציין דוד פור, יו"ר המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך והתרבות.

מנכ"ל משרד החינוך הזהיר את המורים מפני המשך האדישות של מערכת החינוך, המעדיפה לעסוק בחומר הלימודים בלבד ולא להתמודד עם בעיות. לדבריו, מה שצריך לעניין את מערכת החינוך הוא: 1. מדוע נוהה הנוער אחר קבוצות כמו כ"ך. 2. מדוע יש קשיי הידברות וחוסר סובלנות בין דתיים וחילוניים. 3. לעסוק בנעשה בשטחים ובדו-קיום.

ד"ר שושני מחייב חינוך פוליטי. לטעמו, יש ללמד בכיתות גם נושאים אופרטיביים, כמו: בניית ביקורת, קבלת החלטות, תרבות ריב ושיחה, כיבוד הזולת, היחס אל הזר, חינוך למעורבות ואיכפתיות מעבר לבחינות ולציונים. המטרה הסופית היא להוציא תלמידים אינטליגנטים, עם ידע בנושאים רלוונ-טיים, ומיומנות בקבלת החלטות וביקורת.

שושנה באייר, יו"ר ארגון המורים העל-יסודיים, היקשתה בשאלה — איך לחנך ולעורר תלמידים במחשבה וביקורת, ולהישמר מטפטוף הדיעות של המחנכים עצמם. היא הרגישה, כי בשאלה זו טמונה הסיבה העיקרית לבריחה מהתמודדות עם הנושא.

„יש לעשות חריש עמוק, ולא להסתפק בתרגילי בחירות. חינוך פוליטי — כן, אבל לא פוליטיזציה של בית-הספר. מקצועות כמו אזרחות ותולדות רעיונות חברתיים פחות קוסמים לנוער, שנוהר אל מקצועות אופנתיים כמו פסיכולוגיה חברתית, למשל. יש לארגן מפגשים חברתיים בין מורים ותלמידים על בסיס שווה, במקום חלק מהפעילות החברתית שמתרכזת בבידור, טיולים וקצת פעילות קהילתית" — הוסיפה באייר.

מהססים בארגון דמוקרטי

ד"ר אורית איכילוב, מבית-הספר

שושנה באייר: דרוש חריש עמוק

לחינוך באוניברסיטת תל-אביב, מעדיפה חינוך לאזרחות על-פני חינוך פוליטי, שיכול להיות אחד המרכיבים של חינוך לאזרחות. לדבריה, החברה הישראלית, למרות 40 שנות קיום המדינה בהיסטוריה הציונית-חלוצית, היא עדיין חברה מתהווה. הסיבה לכך היא חוסר הקונצנזוס על דמותה בנושאים כמו דתיים-חילוניים, יהודים-ערבים.

„למערכת החינוך אסור להיגרר אחר השסע הפוליטי, כשהמחנה הלאומי נוטל לעצמו את הערכים הלאומיים, והמחנה הדמוקרטי לוקח מונופול על הערכים האוניברסליים-הומניים. לכן צריך לדבר על חינוך לאזרחות, לדמוקרטיה — לצד חינוך ללאומיות אמיתית, שורשית, שתכוון מאליה לסובלנות ולכיבוד הזולת: כי כשיש לך זהות לאומית — אתה חש מאוים פחות, ואז אתה סובלני יותר" — אמרה ד"ר איכילוב.

היא הוסיפה, כי בית-הספר נתפס במקום לא רלוונטי לדון בו בלבטים חברתיים-פוליטיים ואפילו אישיים — אלא רק במטפל בנושאי לימוד, שהם מוכנים ומשוללי קונפליקטים. לבית-הספר צריך להיות שולחן ערוך של הרגלים וכללים דמוקרטיים. לדעתה, יש להכניס לבית-הספר אורחות-חיים דמוקר-טיים, ולתת ניתוח אובייקטיבי של קשת הדיעות הפוליטית. שכן, ההכרעה צריכה להיות של התלמידים. יש להקנות להם כלים אינטלקטואליים, לצד התנסות בחיים דמוקרטיים, עד כמה שניתן בתוך בית-הספר, שהוא מוסד לא-דמוקרטי במהותו. ממחקר שערכה עולה, שהמורים לאזרחות ולמדעי החברה בחינוך העל-יסודי הם בעלי כישורים השכלתיים ואינטלקטואליים גבוהים, אך מהססים בארגון חיי בית-הספר באורח דמוקרטי יותר. כאן עליהם „לוותר על האגו" והם גם אינם מיומנים. לכן, בנוסף לחומרי לימוד ברמה גבוהה יש להכשיר את המורים גם להדרכה.

בלבול במשרד החינוך

לאחר ההרצאות נערך דיון, שבו השמיעו המורים המתמודדים מדי-יום עם הדברים את דעתם. דן זקס מתיכון איילון בחולון הזכיר, שבסקר שנערך באחרונה נמצא, ש-40 אחוז מן המורים הם בעלי עמדות בלתי דמוקרטיות. הוא גם הביא דוגמה של איש משרד החינוך, שאמר: „אנחנו לא זקוקים לספרים על עובדות אובייקטיביות אנחנו זקוקים לספר שיוכיח את זכותנו על ארץ-ישראל".

מר שפלן, מנהל תיכון דתי, טען לבלבול ולחוסר ארגון במשרד החינוך. לדבריו, ראש אגף החינוך הדתי אסר, באמצעות חוזר בסקטור זה, לדון בדו-קיום. הוא הוסיף כי 30 אחוז מן התלמידים והמורים בבית-ספרו הם תומכי כהנא. שד"ר שושני, שנדהם מדברי שפלן, ביקש שימציא לו את הוראת ראש אגף החינוך הדתי.

רוג'די חיוקי, מורה מטירה, זיעזע את הנוכחים כשסיפר על מורים במגזר הערבי, ששילמו במשרתם בגלל הבעת דיעות פוליטיות. כמו כן, הוא הדהים את שומעיו באומרו, שמורים העוסקים בפוליטיקה בכיתה, למרות הוראת משרד החינוך לעסוק בבעיות פוליטיות, מקבלים התרעות ומוזמנים לחקירה במשטרה. „המורים אצלנו הגיעו למצב, שהם פוחדים. מורים מושתלים ותלמידים מושתלים. הם מעדיפים שלא להתייחס בכלל לנושאים פוליטיים. התוצאה היא, שהתלמידים מקבלים את האינפורמציה מחוץ לבית-הספר, ללא הכוונה וללא הדרכה מתאימה".

הרב אישר, הגביר יבנה

פרוייקט תיירותי גדול, שמתכנן מרדכי באבאזדה בבית-שאן, נשמע אולי דמיוני, אבל כדאי להתחיל לחפש דירה שם

שלמה גלזר

על פניו נשמע סיפור מרדכי באבאזדה והעיר בית-שאן כמהדורה מודרנית של סיפור אלדין ומנורת הקסמים שלו, שבכוחה הוקמה במדבר עיר בין לילה. הסכם חתום על השקעות-ענק בסך 100 מיליון דולר, שיושקעו בשלושה מוקדים בעיר, מוכיח כי מדובר באנשים חיים ובכוונות רציניות. התוכנית כוללת השקעות בתיירות וארכיאולוגיה, הקמת שכונות-פאר במבואותיה הדרומיים של בית-שאן ופיתוח פארק תעשייתי ענק.

מאחורי הסיפור עומד יהודי-דתי ממוצא פרסי, המתגורר בז'נווה שבשווייץ, ושמו מרדכי באבאזדה. מסתבר, שיש לו עסקים חובקי-עולם בקו לוס-אנג'לס-שווייץ-ישראל. באבאזדה אינו פנים חדשות בישראל. הוא השקיע בירושלים, ברמת-גן, בבני-ברק ובמקומות נוספים.

כאשר החליט האיש להשקיע בפרויקט תיירות גדול בישראל, ולאחר שאירגן לו קבוצת משקיעים רציניות, פנה להיוועץ ברב תושב בית-שאן. הלה הציע את עירו. באבאזדה גם סייר שם והתרשם מן הפוטנציאל התיירותי העצום שיש בבית-שאן.

אופטימיות זהירה

לפני חתימת החוזה ביקר הגביר לא פחות מארבע פעמים בבית-שאן, וכבר טרח להכין תוכנית פיתוח. כאמור, לתוכנית שלושה מוקדים. הראשון: תיירות, שתבוסס על העיר העתיקה ההולכת ונחשפת בימים אלו. עשרה בתי-מלון, מסעדות ושאר מוקדי תיירים יוקמו בחלק זה של העיר. השני: פארק תעשייתי, שבו יקומו עשרות יזמים ומשקיעים מפעלי תעשייה. השלישי: הקמת שכונת מגורים מפוארת בדרומה של העיר, שאליה מתכוון הגביר להביא עולים רבים יוצאי פרס, מארה"ב.

פרנסי בית-שאן שומרים על אופטימיות זהירה מאוד. שלמה בן לולו, ראש המועצה, מחזיק במגירתו את ההסכם החתום המבטיח, כי תוך שלוש שנים תהיה הבנייה בעיצומה. „בא הנה בן-אדם נכבד ביוזמתו ואומר אני רוצה לפתוח ולהשקיע", מספר בן לולו. „אז ברור שלנו אין מה להפסיד, אלא רק להיפך".

מכשולים ביורוקרטיים

לראש המועצה ברור לחלוטין, כי הדבר יימשך זמן רב, וכי צפויה עבודה רבה ומכשולים ביורוקרטיים לא מעטים. אבל הוא מאמין, כי אם המשקיע רציני — הם יתגברו על כל הקשיים. „כדאי לך כבר היום לרוץ ולקנות דירה בבית-שאן, זה יהיה עסק מצויין" — הוא אומר. האם עברה המפואר של בית-שאן, העולה בימים אלה על פני האדמה, יהיה מנוף לעתיד זוהר? — ימים יגידו.

רק הוואדי מפריד

עמידתם של תושבי בקה אל-גרביה וברטעה הישראליות, מול נסיונות אחיהם הפלשתינים לגרור אותם להתקוממות, יכולה לשמש מופת לכל הכפרים הערביים בישראל

קאסם זייד

הכפרים בקה אל גרביה וברטעה עוברים בימים האחרונים ניסיון קשה, המהווה דוגמא לאופן עמידתם של ערביי ישראל במבחן כפול: היותם אזרחי המדינה והיותם בשר מבשרם של תושבי השטחים.

לפני שבוע ניסו תושבי נזלת עיסה, השכונה המזרחית של בקה אל גרביה הנמצאת מעבר לקו הירוק, לדבר על רגשותיהם של תושבי הכפר ולגרור אותם לקחת חלק פעיל בהתקוממות. בעקבות רצח צעיר מנזלת עיסה קיימו תושבי השכונה הפגנה סוערת בחוצות הכפר נגד הכיבוש ונגד מדיניות היד הקשה. על אף הכאב והמבוכה, תושבי בקה לא איבדו את העשתונות. הם אומנם גילו הבנה למצוקתם של אחיהם-שכניהם, אך לא נגררו אחריהם. אכן, תושבי בקה אל גרביה הוכיחו בשעה קשה שהם אזרחים נאמנים ופלשתינים נאמנים.

מ"מ ראש המועצה המקומית בקה אל גרביה, לוטפי עבדאללה, אומר שתושבי בקה אל גרביה שמרו על חוסן. על אף הכאב ותחושת ההזדהות עם מאבקם של אחיהם בשטחים, הם לא נתנו יד לביטול הקו הירוק, המפריד ביניהם לבין אחיהם בשטחים.

„אנחנו הוכחנו, במעשים ולא רק בדיבורים, שערביי ישראל נחושים בדעתם שלא לקחת חלק בהתקוממות תושבי השטחים. זאת, על אף שאנחנו בשר מבשרם. תושבי, שמלאכים לא היו יכולים להתנהג בצורה יותר אחראית מזו של תושבי בקה" — סיכם עבדאללה.

לפני שבוע התנסו תושבי בקה אל גרביה במבחן נוסף: תושבים מנזלת עיסה הביאו לכפר צעיר פצוע, הניחו אותו על המדרכה בכביש הראשי ונמלטו. תושבי בקה, שהבינו את המסר, התנהגו באחריות מירבית. הם נמנעו מתגובה רגשית, אספו את הפצוע והובילוהו לבית-החולים „הלל יפה" בחדרה. התושבים הבינו, שאחיהם המפוחדים מנזלת עיסה מאמינים, שבכל זאת יש הבדל ביניהם לבין תושבי בקה, שהם אזרחי המדינה.

רופאי בקה אל גרביה, כמו כל התושבים שמאמינים שההזדהות שלהם עם אחיהם בשטחים צריכה להישאר בתחום האנושי, החליטו להקים מוקד רפואי, שיגיש סיוע לחולים ולנפגעים מהכפרים שמעבר לקו הירוק. בהחלטה זו יש יותר מרמז עבה לאחיהם בשטחים, שההזדהות שלהם כערבים ישראלים היתה ונשארה בהגשת סיוע ולא מעבר לכך.

„לא לבלוע ולא להקיא"

תושבי ברטעה, שבתחום הקו הירוק, עברו ניסיון לא פחות קשה. זה למעלה מחודש ימים מנסים קרובי משפחתם, מברטעה שמעבר לקו הירוק, לגרור אותם לקחת חלק פעיל בהתקוממות. אך ללא הועיל. צעירים מברטעה, שמעבר לקו הירוק, מגיעים כמעט מדי יום לכיכר המרכזית ב„ברטעה הישראלית", מבעירים צמיגים ומניפים דגלי פלשתין מעל לעמודי החשמל והטלפון. הם עושים זאת בתקווה, שאכן יצליחו לגרור את אחיהם להתקוממות. כשראו, כי אחיהם הישראלים אינם נענים, החלו להטיח בהם האשמות ולהדביק להם תוויות של בוגדנות. הם מכנים אותם „משתפי" באמצעות רמקולים, „פחדנים ובוגדים".

על אף הכאב וההבנה, שמגלים תושבי ברטעה הישראלית, הם מנסים שלא לתפוס את אחיהם בצערם. מצד אחד, הם מנסים להסביר להם, שמצבם שונה וכי הם לא יגררו להתקוממות.

תושבים רבים אומרים, שמאז קום המדינה, ולמרות שרק הוואדי מפריד ביניהם לבין אחיהם מברטעה שמעבר לקו הירוק, עדיין לא עברו ניסיון טראומטי כמו ביחסים איתם. התושבים מבקשים להבהיר לכל אזרחי ישראל, שהם נתונים במצב של „לא לבלוע ולא להקיא". מצד אחד, הם אינם יכולים להתנכר לאחיהם המדוכאים, נוכח מראות האימים ולשמע הצעקות והיללות של צעירים, שסופגים מכות נמרצות מחיילי צה"ל. מצד אחר, הם אינם יכולים להתכחש לעובדת היותם אזרחי ישראל. הם רוצים להמשיך להיות אזרחי המדינה, ולא לשרוף את קשרי השכנות הטובה עם שכניהם היהודים, שימשיכו לחיות איתם לנצח-נצחים.

נציגי התושבים מבקשים מאזרחי ישראל ומהשלטונות, להבין למצבם ולעשות הכל כדי להקל ממצוקתם. מכל מקום, תושבי „ברטעה הישראלית" נחושים בדעתם להמשיך ולהתמודד עם המצב כל עוד הם שרויים בשפיות, בסובלנות ובאחדות. הם רק מקווים, שהמצב יעמוד להם, ושגורמים חיצוניים לא ינסו לפגוע בכושר-עמידתם. „מבחינתנו, אנו שומרים על חוסן ואנו כמעט בטוחים, שנמשיך לנווט את העניינים בצורה מכובדת ואחראית", אמרו נציגי התושבים.

לסיכום ניתן לומר, שאופן עמידתם של תושבי בקה אל גרביה וברטעה יכול לשמש דוגמא ומופת לכל הכפרים הערביים בישראל.

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לני מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמנית אנטר

מחבוב אל-חאק, שגריר פקיסטן בירדן. יוקרה למלך חוסיין

מלך חובק עולם

חוסיין הגיע לפקיסטן כדי לתווך בין מדינה זו לבין בריה"מ בסכסוך האפגאני

אורי הורוביץ

המלך חוסיין הגיע לאיסלמאבד, בירת פקיסטן, לביקור רשמי שיימשך מספר ימים. ירדן ופקיסטן מקיימות ביניהן יחסים טובים עוד מימי סבו של המלך חוסיין, עבדאללה, כאשר פקיסטן היתה המדינה היחידה בעולם מלבד בריטניה, שהכירה בסיפוח הגדה המערבית לירדן ב-1951.

מה היא מטרת בואו של חוסיין לפקיסטן? כמובן, לשוחח על נושאים בוערים, כמו מלחמת המפרץ והמצב במזרח-התיכון. אך הנושא העיקרי שיעמוד על סדר היום בדיונים בין חוסיין לבין מארחו, זיאה אלחק, הוא בעיית אפגניסטן. בריה"מ לא הצליחה לשכנע את הפקיסטנים לשתף עימה פעולה בקשר לפתרון בעיית אפגניסטן. הלוחמים האפגאניים הלוחמים נגד בריה"מ מקבלים חסות וסיוע מפקיסטן. עיקר המחלוקת בין פקיסטן לבריה"מ הוא בעניין ממשלת המעבר שתשלוט באפגניסטן בעת שהסובייטים יסוגו ממדינה זו.

מקורות ירדניים מסרו השבוע, שחוסיין נתבקש על-ידי הסובייטים לסייע לקרב את עמדת פקיסטן לבריה"מ כדי לצאת מהסבך וכי חוסיין נענה לבקשה.

חוסיין שלח בשבוע שעבר את אחיו, הנסיך חסן, לפקיסטן, כדי לעמוד על הלכי הרוח בפקיסטן בנושא האפגני. השבוע סיים ראש ממשלת ירדן זיד אל-ריפעי ביקור בבריה"מ שניהם מקורבים ביותר למלך חוסיין. עתה יצא המלך עצמו לביקור בפקיסטן. חוסיין מקווה, שהוא יצליח במשימה זו וכי הצלחה זו תקנה לו יוקרה נוספת בעולם. שכן, מעתה „יוכתר" לא רק למתווך הראשי בעולם הערבי, אלא גם מתווך בקנה מידה בינלאומי, בין מעצמות-העל, בריה"מ וארה"ב, וגם בין העולם האיסלמי לעולם המערבי והגוש הקומוניסטי.

רווח מיידי

היתרונות של עמדה זו לא נעלמו מעיניו של חוסיין ודיפלומטים ירדניים ברבת-עמון ידעו השבוע לספר, שירדן היא המדינה היחידה במרחב אשר לה קשרים המאפשרים לה להגיע לתיווך בקנה-מידה כזה. ברור שאם יצליח חוסיין במשימתו, יהיה הרווח של ירדן מיידי. המלך חוסיין נוטל על עצמו בתקופה האחרונה משימות של תיווכים, „הגדולים" כביכול על הממלכה הקטנה שלו. אך לא תמיד הוא מצליח בכך. בשנה האחרונה עסק בצורה אינטנסיבית בתיווך בין עיראק לסוריה ואף הצליח להפגיש מספר פעמים את אסד עם סדאם חוסיין. אולם למרות האופטימיות ברבת-עמון, לא הושגה ההבנה הנדרשת בין שני המנהיגים הללו ולאחרונה אף הידרדרו יחסי שתי המדינות לרמה הנמוכה ביותר שהיתה ביניהן זה שנים. חוסיין גם אירח בנובמבר '87 ברבת-עמון את ועידת הפיסגה של ראשי מדינות ערב, שעליה נאמר שהיא היתה פיסגת „ההסכם וההסכמה". אולם נראה שלאחרונה רק הירדנים חושבים כך. כעת מארחת רבת-עמון את שרי החוץ של המדינות האיסלמיות הנמנות עם ארגון „ועידת מדינות האיסלם". חוסיין, שפתח את כינוס שרי החוץ האיסלמים טרם צאתו לפקיסטן, השמיע בפני הנוכחים נאום רווי סממנים דתיים רגשיים, נאום שלא היה מבייש את המטיפים במסגדים השונים באיזור. אמת, בפני פורום איסלמי חייבים להשמיע דברים דתיים, אולם היה זה פורום של שרי חוץ והגינויים שהשמיע חוסיין כלפי ישראל היו מעבר למה שאנו רגילים אליו: האשמות נגד ישראל שהיא עומדת מאחורי הנסיון להצתת מסגד „אל אקצה" לפני 19 שנה, וכן שישראל ודרום-אפריקה נוקטות אותה מדיניות של האפרטהייד. התבטאויות כאלה נחשבות קיצוניות, אף בעולם הערבי.

פגישה עם האפיפיור

חוסיין, כאמור, רואה עצמו השנה כמתווך. בין היתר סיים המלך לפני שבועיים מסע רחב במערב-אירופה, שם נועד עם מנהיגי היבשת, כולל האפיפיור. גם שם ניסה לתווך בין העולם הערבי לאירופי, כשהוא מסביר לכל את משמעות החלטות פיסגת עמאן (אגב, החלטות עליהן יש מחלוקת לגבי פירושן; בעוד המלך חוסיין מציג את החלק הגלוי שבהן, ישנם גם חלקים סמויים שפורסמו בזמנו על-ידי אמצעי התקשורת הסוריים, שאינם תואמים בדיוק את הנוסחא אותה מציג כעת חוסיין בפני מנהיגי העולם, על הדרך להביא לסיום הסכסוך הערבי-ישראלי. מסתבר, שחלק מההחלטות נוטות יותר לדרישות אש"ף וסוריה לגבי הפתרון לסכסוך).

בעולם הערבי מגיע חוסיין כמעט לכל נקודה. בשבוע שעבר סיים מסע ארוך שכלל את מצרים, סוריה, כווית, עיראק וסעודיה. אגב, כל פעם שחוסיין יוצא ובא בממלכתו, ובתקופה האחרונה היה זה כמעט מעשה של יום-יום, באה צמרת השלטון להיפרד ממנו בצאתו ולקבלו בבואו, עד שאתה תמה מתי מספיקים ראשי הצבא והמדינה בירדן לעבוד, אם הם נאלצים כל העת לכתת את רגליהם אל שדה התעופה ברבת-עמון, הלוך ושוב, עם כל הטקס המלווה לכך.

להיות „מנהיג גדול"

המלך חוסיין, שמשקיע אנרגיה רבה מאוד במסעותיו אלה, מקווה להשיג בהם מספר דברים: להעלות את קרנה של ירדן ברחבי העולם בכלל ובעולם הערבי בפרט. עליית קרנה של ירדן תחזק כנראה, על פי הבנת חוסיין, את דרישותיו המדיניות, בבוא העת, כשיתמודד עם אש"ף על נושא הפתרון המדיני הרצוי לסכסוך הערבי-ישראלי והוא אכן מאמין שהוא „גדול" ממנו והראה עצמו כמנהיג ערבי בקנה-מידה של אבותיו. שלשום, למשל, הוא הבטיח לפאהד, מלך ערב הסעודית, את הגנתה של ירדן על סעודיה, אם תותקף על-ידי ישראל בגלל הטילים ארוכי הטווח שסעודיה רכשה מסין העממית. הבטחה כזו היא תופעה חדשה אצל חוסיין, שגם לשליט העיראקי, סדאם חוסיין, רק סייע עד עתה באופן מילולי במלחמה הנמשכת עם איראן (אם לא נתייחס לכך שהעמיד לרשות העיראקים את נמל עקבה למעבר ציוד צבאי ותחמושת אורחתית). אך הוא לא הבטיח לשליט עיראק שיעמיד לרשותו את צבאו במלחמה נגד איראן.

האותיות המתות נמחקו

עם חקיקת החוק לתיקון חוק העונשין בכנסת, יכולה מדינת ישראל להתברך בחקיקה בתחום האלימות המינית, שהיא מהנאורות ביותר בעולם

חנה איש-הורביץ

שיירות גמלים הובילו חומרים ברחוב קינג-ג'ורג' בדרך לבניין נמל תל-אביב, התזמורת הארצישראלית ניגנה את קונצרט הבכורה שלה בהשתתפות הכנר ברוניסלב הוברמן ובניצוחו של ארתורו טוסקניני. הנוטרים — משה דיין, פקוח שתי עיניים, ויגאל פייקוביץ' אלון — שירתו במשטרה הבריטית. 1936 — השנה בה חוקקה ממשלת הוד-מלכותו את פקודת החוק הפלילי, שמרבית הוראותיה תקפות במערכת המשפט הישראלית עד היום.

אם בנושאים פליליים מובהקים לא חלו מהפכים משמעותיים בתקופה זאת, שונה המצב לגבי מעשים שהוגדרו בשנות השלושים כעבירות נגד המוסר. התפיסות המוסריות והחברתיות עברו מאז דרך ארוכה, ונוצר צורך להתאים את סעיפי החוק לעקרונותיה של חברה מודרנית. אחד מעקרונות היסוד של תורת המשפט הוא, שחוק שנשמטה ממנו ההסכמה החברתית, מאבד את כוחו. ואמנם, חלק מהעבירות נגד המוסר שנקבעו בחוק לדיני עונשין, היו מכבר בגדר של אותיות מתות, שאין נוהגים לפיהן ואין מענישים על ביצוען. אבל למרות חולשתן של העבירות הללו, עצם עובדת היותן כלולות בספר החוקים, הטילה צל של חשש ותחושה של השפלה על מי שמוגדרים כחריגים מבחינת הרגליהם המיניים, כמו הומוסקסואלים ולסביות.

הבולט בסעיפים אלה היה הסעיף שכותרתו „סטייה מדרך הטבע", שקבע עשר שנות מאסר לאדם „השוכב עם אדם שלא כדרך הטבע, או השוכב עם בהמה, או גבר המרשה לגבר לשכב עימו ואישה המרשה לגבר לשכב עימה שלא כדרך הטבע". מלבד הצירוף של יחסי מין בין בני-אדם עם משכב בהמה, ביטא הסעיף גישה פטרנאליסטית לגבי מעשים הנעשים בצנעה ומרצון על-ידי אנשים בוגרים, ואף אסר יחסי מין „שלא כדרך הטבע". למה התכוון המחוקק של שנות השלושים? האם התיר יחסים רק לצורך הולדת ילדים? מכלול ההנחות המוגנות ביסודו של סעיף זה מגוחך ובלתי-מובן כיום.

הנחות מיושנות עמדו בבסיסן של הוראות נוספות בדבר עבירות „נגד המוסר", כמו ההנחה שבעלה של אישה נשואה הוא אדונה, וזכותו לבעול אותה ללא הסכמתה. היתה אף הנחה סמויה, שאישה שנאנסה היא „קצת אשמה", והטיפול בה היה מעליב.

התיקון לחוק העונשין שחוקקה הכנסת השבוע, מבטל את ההוראות הארכאיות שהיו כלולות בחוק העונשין מימי המנדט וקובע הוראות חוק נאורות והולמות את התפיסות החברתיות והמודרניות המקובלות במדינות הנאורות, ובכלל זה הוראות המבטיחות טיפול נאות והגנה לקורבנותיהם של תקיפות מיניות ומעשים מיניים הפוגעים בכבודם של אנשים, והגנה מיוחדת לקטינים ולאנשים חלשים או התלויים באחרים.

ראשיתו של חוק זה בוועדה משותפת בראשות ח"כ שולמית אלוני, שדנה בנושאים המינהליים והמשפטיים הכרוכים בטיפול בקורבנות אונס. בשנת 1978 הגישה הוועדה את המלצותיה לכנסת. ההמלצות המינהליות התקבלו ויושמו, ביניהן ההצעה, כי משפטים המתייחסים לעבירות מין, יתנהלו בדלתיים סגורות. ההמלצות המשפטיות יושמו בחלקן באותו מועד, ומרביתן, לאחר גלגולים ושינויים, כלולים בתיקון החוק לתיקון חוק העונשין שהתקבל השבוע.

תיקון משפטי שבוצע בשלב מוקדם יותר, מתייחס לחוק הראיות. בתקופה שבה ניהלה הוועדה את דיוניה, חלה הוראה מיוחדת של חוק הראיות על משפטים שהתייחסו לאלימות מינית. כדי שאישה שנאנסה תוכל להוכיח כי המעשה אכן בוצע בה על-ידי הנאשם שהיא זיהתה — לא די היה בעדותה. החוק דרש, כי תהיה עדות נוספת, שתתמוך בעדות הקורבן. אבל עקב אופיה המיוחד של העבירה, המבוצעת בדרך-כלל ביחידות, במקרים רבים לא ניתן היה למצוא עדות מסייעת, והתוקף היה יוצא זכאי. בעקבות המלצות הוועדה, שונה החוק וכיום די ב„משהו" נוסף, כדי לבסס את עדותה של המתלוננת. ה„משהו" יכול להיות סימן של מאבק על גופה או על בגדיה, וכל דבר אחר היכול לתמוך בעדותה.

חמש עבירות מין כלולות בחוק החדש: אינוס, מעשה מגונה, בעילה אסורה, מעשה סדום ותקיפה מינית. אינוס מוגדר כבעילת אישה או החדרת חפץ לאבר המין של אישה או לפי הטבעת של אדם, והמבוצעת שלא בהסכמה החופשית. עד כה היו קורבנות אונס נחקרות חקירות קשות ומשפילות, הן במשטרה והן בבית-המשפט בדבר התנהגותן, כדי לברר אם לא היתה „קצת" הסכמה מצידן ברגע מסוים. החוק החדש קובע ש„הסכמה" המושגת בכוח או באיומים או במירמה וכן הסכמתה של ילדה שגילה פחות מארבע-עשרה, אינה הסכמה מרצון. גם הסכמתה של חולת-נפש איננה הסכמה מרצון, ומי שבועל במצבים אלה צפוי למאסר לתקופה שבין שנתיים לארבע-עשרה שנים. עונש חמור יותר יוטל על אינוס תוך איום בנשק או תוך התעללות או גרימת חבלה.

מי שבועל קטינה בגיל שבין 14 ל-16 שאיננה אשתו, או בועל קטינה התלויה בו, או בועל צאצא שלו או של אשתו, אפילו נעשתה הבעילה בהסכמה-מדעת של הנבעל, מבצע עבירה של „בעילה אסורה בהסכמה", וצפוי לעונשים כבדים.

העבירה של „מעשה סדום" נותרה מספר החוקים הישן, אבל היא צומצמה למקרים של מעשה סדום בקטין או מעשה סדום באדם ללא הסכמתו החופשית. תקיפה מינית היא פעילות מינית או תנועות מגונות הנעשות לשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים.

על-פי החוק החדש, אין לבעל זכות לאנוס את אשתו. לגבי נשים יהודיות, פירשו בתי-המשפט בשנים האחרונות, כי על-פי המשפט העברי, אין להשלים עם אלימות במשפחה, „ואין אשה שבויה לבעלה להיבעל לו בעל כורחה". על נשים לא יהודיות, הפירוש הזה לא חל. לפי ההצעה החדשה, יחול דין זה על כל בעל ואשה במדינת ישראל.

החוק החדש גם קובע, כי תיאסר חקירת המאשימה בבית-המשפט בדבר עברה המיני, אלא אם בית-המשפט יקבע בהחלטה מנומקת מפורשת, כי חקירה זאת דרושה. כמי שמכיר את הווי בתי-המשפט כיום יודע, כי משפטי אונס הופכים, במקרים רבים, לתהליך משפיל ומעליב עבור האישה המאשימה, כשסניגורו של הנאשם חוקר אותה נוכח באי בית-המשפט על היחסים המיניים שקיימה קודם מעשה האינוס, כשכל מטרתו להביך אותה ולגרום לה להרגיש כאילו הפכה ממאשימה לנאשמת. החוק החדש אוסר פירסום שמו של מי שנפגע בעבירה מינית. שכן, החברה עדיין אינה יכולה להשתחרר מהדבקת תווית למי שנפגעה מעבירת מין, וסעיף זה דרוש לצורך הגנה על כבודה ועל הרגשתה. בהצעת החוק הוצע לאסור גם את פירסומו של שם הנאשם בביצוע עבירה מינית. אבל ארגוני הנשים טענו, כי אין מקום לסימטריה זאת בין האישה שהיא הקורבן לבין הגבר הנאשם, וטענה זאת התקבלה.

עם חקיקת החוק לתיקון חוק העונשין, יכולה מדינת ישראל להתברך בחקיקה בתחום האלימות המינית, שהיא מהנאורות ביותר בעולם.

בקצב הלב

זריקת חירום עצמית, ללוקים בהפרעות קצב, אושרה על־ידי משרד הבריאות

זה עתה אושר על־ידי משרד הבריאות שימוש בזריקה בשם „לידוריסן" המכילה חומר בשם לידוקאין, הפועל במהירות לייצוב קצב הלב.

המזרק מיועד להפעלה עצמית. את הזריקה מבצע החולה בעצמו באיזור הירך גם מבעד לבגדים. פרופסור אליעזר קפלינסקי מסר לכתבים, כי הזריקה משהה את התפתחות האירוע העלול לסכן את חייו של החולה במהלך הפרעות קצב עד למצב של דום לב.

הכנסת התרופה לשימוש מבשרת מהפך ברפואה המודרנית בישראל. ישראל היא גם המדינה השניה, אחרי ארה"ב, המכניסה לשימוש תרופה זו כחלק משירות שח"ל. המצטרף לציבור המבוטחים בשח"ל מקבל מכשיר קרדיו־ביפר, הדומה לביפר רגיל שאליו מחוברות שתי אלקטרודות קטנות. כשהחולה חש סימני אזעקה מכל סוג שהוא, הוא מצמיד את האלקטרודות מתחת לבית השחי, מחייג מטלפון קרוב אל מוקד שח"ל ומצמיד את הביפר לאפרכסת הטלפון. בדרך זו מעביר החולה נתוני א.ק.ג. אל מיתקן הקליטה שבמרכז.

כאשר יש צורך בכך, הוא מקבל הוראה להזריק לעצמו את הזריקה בעת חירום. במקביל נשלח אליו אמבולנס, אשר מקבל על מסך המחשב נתונים מלאים אודות החולה, ותוך כדי נסיעה מתכננים כיצד לטפל בו. באמבולנס מקבל הנזקק טיפול זהה לניתן במיון.

המצטרפים לביטוח מסוג זה משלמים 495 ש"ח בעד אבטחת עזרה וקבלת הביפר וכן את הערכת והזריקה. הסכום הינו דמי ביטוח לשנה. עד כה נרשמו לשירותי שח"ל למעלה מ־2,000 אנשים. מדי חודש מצטרפים עוד 400 איש.

פרופ' קפלינסקי אמר עוד כי עזרה מסוג זה מורידה מקרי הפטירה בכ־50%, כך עולה מסיכום הבטחת השירות במחלקה הקרדיולוגית בכפר־סבא, במסגרת ניסיון שנמשך חמש וחצי שנים וכלל כ־250 חולים.

יש עדויות כי השימוש בתרופה מאריך את חיי המטופל

רֶסֶק אבנים

טיפול במכשיר חדשני מצרפת מאפשר ריסוק אבני מרה בעזרת אולטרה סאונד

אבני מרה מוררו בעזרת גלי אולטרה סאונד בבית־החולים „אלישע" בחיפה, כך מוסר כתב עת"ים, מאיר שרשני. הטיפול בוצע במכשיר חדשני מתוצרת צרפת.

המתקן מאפשר ריכוז אנרגיה של תהודה על־קולית מ־320 מוקדים, שרוכזו לקרן בעלת עוצמה, שרוכזה על שטח של כ־3 מ"מ. מיקוד קרני האולטרה סאונד גורם לריסוק אבני מרה בגודל של זית. הטיפול בוצע בחולה שסבלה מדלקות חוזרות של כיס המרה מחמת האבן שנוצרה במקום. הטיפול בוצע, מכיוון שהשיקוף העל־קולי איפשר איתור מדוייק של האבן בכיס המרה. על־גבי מסך טלוויזיה ראו את האבן וכאמצעות מערכת בקרה „ירו" הרופאים את קרן האולטרה סאונד לכיוון האבן ופוררו אותה בטיפול שנמשך חצי שעה.

עוד נמסר, כי במרוצת החודשים האחרונים בוצעו 85 טיפולים של פירור אבנים בכליות באחוז גבוה של הצלחה.

פרופסור עמי ברוילי, שביצע ניתוחים רבים של סילוק אבנים מכיס המרה בשיטה כירורגית, אמר, כי היעזרות באנרגיית האולטרה סאונד תחסוך ימי אישפוז, תצמצם את מיספר הניתוחים ותמנע הצורך בהרדמה וסיבוכים הכרוכים בכך.

ד"ר דן לוין מסר, כי השיטה החדשה אינה מסכנת את הרקמות הרכות מסביב לכיס המרה. בשלב זה מיועד הטיפול לפורר אבנים שקופות, שאינן מכילות סידן או מלחי מרה. הטיפול מתבצע בחולים שבכיס המרה שלהם נתגלו עד ארבע אבנים שגודלן לא עולה על שלושה ס"מ, כשקיר כיס המרה אינו עבה.

לא הרדמה

בשלב ההכנה לניתוח מקבלים החולים תרופות המסייעות בפינוי פירורי אבני המרה. התרופות ממיסות חלקית את הפירורים וזאת כדי שיוכלו „להחליק" דרך המעבר הצר של צינור כיס המרה. הטיפול עצמו נמשך כשעה ואף נעשה ללא הרדמה וללא הרגשת כאב. גם ב„הדסה", בירושלים, מטפלים בשיטה דומה באבני מרה.

לשחרר לחץ

תרופות חדשות מסוגלות לטפל ביתר לחץ דם אצל קשישים, אף על פי שנוצפו קשיים

תרופות חדשות בשם קפטופריל ואנאלאפריל הפכו לאחרונה לחלק מקובל בטיפול ביתר לחץ דם ובאי־ספיקת לב. האם ניתן לטפל בתרופות אלה גם בקשישים?

פרופסור ג'ון רייד מגלזגו, דן בנושא במאמר מערכת ב„בריטיש מדיקל ג'ורנל". לכאורה, היו צפויים קשיים בטיפול בתרופות אלה בקשישים. ואולם מחקרים מראים, כי תרופות אלה נסבלות היטב על־ידי קשישים, הן כטיפול ביתר לחץ דם והן כטיפול באי־ספיקת הלב. יש עדויות, כי טיפול באנאלאפריל אף מאריך את חייו של המטופל.

עם זאת מזהיר הכותב מפני ירידה חמורה בלחץ הדם העלולה להופיע עם נטילת המנה הראשונה של התרופה. תופעה זו מופיעה כשעתיים לאחר המנה הראשונה של הקפטופריל וכ־6 ועד 8 שעות אחרי נטילת האנאלאפריל. תופעה קשה זו שכיחה אצל חולים המטופלים כבר בדיורטיקה, משמע תרופה הגורמת להפרשה מוגברת של הנוזלים מגופו של החולה. פרופסור רייד ממליץ להפחית אצל חולים אלה את הדיורטיקה לפני תחילת הטיפול בקפטופריל, לעקוב בקפדנות אחרי החולה וכן להתחיל את הטיפול במנה קטנה יותר של התרופה החדשה.

כאשר בכול זאת מופיעה ירידה חדה בלחץ הדם, יש לטפל בה בדרך מקובלת בעזרת תנוחה מתאימה והעמסת נוזלים. וככן, ניתן לטפל בחולים קשישים בתרופות שהוזכרו, תוך כדי שמירה קפדנית על החולה והמינון הנכון.

ציקלוספורין ואינסולין

[illegible]

שוק סיטונאי

בעקבות התלונות אודות תנאיהם המשפילים של פועלי השטחים הלנים בשוק הסיטונאי, יזמו חברי עמותת „אור אדום" ביקור במקום ■ רק שני חברי כנסת הגיעו. לאחד מהם, ח"כ שילנסקי, היו אף טענות למשטרה, שאין היא עוצרת את כל הפועלים החסרים אישור שהייה

שעת ערב מאוחרת ברחוב החשמונאים בתל־אביב, מבעד לגדר הבטחון של השוק הסיטונאי מבליחים בריצוד אורות בהלהלים רבים, אורות פנסי ניידות מחוז תל־אביב המסתובבות בשוק בשעה לפני המועד שנקבע. המועד שתואם לביקור חברי ועדת הפנים של הכנסת בשוק הסיטונאי של תל־אביב. חברי עמותת „אור אדום" יזמו ביקור זה, בעקבות התלונות הרבות אודות התנאים המשפילים והתעללויות השוטרים בפועלים מהשטחים השוהים בשוק.

כמקום המיפגש נבחרה הכניסה לבית „מעריב". לאט אט מתקבצים שם אנשי התקשורת, מתנדבי עמותת „אור אדום", שוטרים, ניידות, שלושה מחברי הנהלת השוק וחבר הכנסת מרדכי ורשובסקי. מאוחר יותר מתברר, כי רק שני חברי הוועדה, חבר הכנסת מרדכי ורשובסקי וחבר כנסת דב שילנסקי, טרחו ובאו לסיור.

ליד שער הכניסה לשוק ממתינה שורה ארוכה מאוד של משאיות שבאו לפרוק ולהעמיס סחורה טריה. אך משהו מוזר מתרחש אותו ערב בשוק הסיטונאי. מבחוץ עומדת בשקט סיירת המשאיות ובפנים שוררת דיממת מוות. שקט רב וצחנת שלוליות המלאה ברקב קליפות של ירקות ופירות. הדממה מופרעת רק על־ידי משתתפי הסיור. להפתעתנו מתברר, כי 300 הפועלים הערביים, השוהים מדי לילה בשוק, נעלמו לפתע פתאום כאילו פצתה האדמה את פיה ובלעה אותם.

300 פועלים אמרנו, אכן כך לפי אומדן עמותת „אור אדום". לפי דעת חברי הנהלת השוק, רק 180 פועלים. בשאלת המיספר המשטרה נשארת ניטראלית. המשטרה גם לא מתנדבת להסביר, כיצד אירע שדווקא בערב סיורם של חברי ועדת הפנים של הכנסת, נעלמו כל פועלי השטחים מהמקום. המשטרה אמנם אינה יכולה להסביר את הסיבה, אך היא מכחישה בתוקף כאילו נערכה במקום באותו ערב פעולה יזומה. לעומתה איתנים בדעתם חברי עמותת „אור אדום" ומיספר עתונאים, שערכו ביקור מוקדם באותו ערב, כי המשטרה, שהסתובבה משעות הערב המוקדמות בכוחות מתוגברים בשוק, גרמה לבריחת הפועלים.

שער ברזל

מאחר ומשתתפי הסיור לא מצאו פועלים בין הרציפים, מוביל אחד מחברי הנהלת השוק את הסיור לעבר מחסן ענק, הנעול בשער ברזל. צעקה בערבית והשער נפתח. הכל נדחפים אל קרטוני תפוחי העץ האדמומיים־ירוקים ובין קרטוני האבוקדו. לבסוף מגיעים למשרד קטנטן 2x2, שנוצר על־ידי העמדת שני קירות עץ דקיקים שמגיעים בגובהם עד לכדי מחצית מגובה המחסן. עליהם מונח קרש עץ נוסף ועליו עומדת מיטת סוכנות שעליה שמיכה. בעל המחסן מצביע בגאווה על המקום ואומר „הנה כאן מתגורר הפועל שלי, תראו איך המקום מסודר".

חבר הכנסת, דב שילנסקי, ששמע קודם את דבריהם של מתנדבי העמותה על תנאיהם המחפירים של פועלי השטחים במקום, ממהר ועולה במרומי הסולם לכוך הצר שנוצר מעל המשרד. שם הוא מתחקר את הפועל הנבוך. זה מספר לו, כי הוא אב ל־11 ילדים וכי אף אחד אינו מכריח אותו לישון במחסן. התשובות מספקות את יו"ר ועדת הפנים והוא יורד מרוצה. „מה אתם רוצים, גם אנחנו שרצינו לחסוך ישנו בכל מיני מקומות. הוא אבא ל־11 ילדים, שבחר לישון במקום הזה כדי לחסוך בהוצאות. המקום מסודר ונקי וגם אני עצמי, כשהייתי במצב כללי קשה, הסכתי כל גרוש."

שאלה נשאלת מאליה — והיכן עושים את הצרכים? ואיפה מתקלחים? חברי הנהלת השוק מסתכלים עלי בתמיהה. מקלחות? אין כאן. למקום עשיית הצרכים כבר לא היתה בכלל התייחסות. מישהו ממשתתפי הסיור עוד הספיק לזרוק — „טוב, עד עכשיו ראינו את הוילות ועכשיו נמשיך".

לסיור מצטרף שומר המקום, שמספר לחברי הכנסת, כי לפני מיספר ימים הותקף במוט ברזל על־ידי הפועלים ונפצע בידו. „אסור לתת להם להיות במקום בלי רשיון. יותר מדי נותנים חופשיות כאן," הוא אומר.

שלושת חברי הנהלת השוק ממשיכים להוביל את חברי הכנסת בין הביתנים ולשמוע את טענותיהם. המשטרה מצטרפת מאחוריהם וחברי עמותת „אור אדום", שחשים כי החמיצו את מטרת הביקור, מושכים לפיתחו של מרתף מצחין, מתחת לאחד הביתנים. שם הם מסבירים, כי פתח זה, שנוצר כנראה לצורך איוורור המרתף, הינו הכניסה למקום לינתם של כ־70 פועלים מהשטחים הישנים על קרשים ואבנים, במקום שגם צלדלם דיקט לא תיאר כמותו.

ח"כ שילנסקי כחלוץ הולך להיווכח בעיניו עד כמה המקום נורא, שם נפשו בכפו ויורד בחשיכה למטה. בשובו הוא נראה מזועזע במקצת. לפתע מתנערים חברי הנהלת השוק מכל שייכות למרתף וממספרי הפועלים לגביהם טוענים חברי העמותה. אנשי העמותה מעלים את חברי הכנסת בדרך התלולה למרומי מחסן, כדי לשמוע את תלונותיהם של מיספר פועלים המתגוררים במקום. אך גם הפועלים שנמצאו מאכזבים את חברי העמותה ומדווחים רק על אירועים ישנים.

עתה מחליטים לסיים את הסיור בסיכום שיערך במשרד ההנהלה. שם מבקש דוד סלמן, חבר ההנהלה, את רשות הדיבור. הוא מודיע לכולם, כי בכל הנראה הוא שמאלני יותר מחברי עמותת „אור אדום" המתנגדים לסטיגמה, אבל, ממשיך סלמן, מכות אין כאן זה כשנה וחצי, לאחר שאנשי מג"ב הכו את הפועלים.

בינתיים מסתבר, כי לדעתו של ח"כ שילנסקי אין המשטרה מתפקדת כיאות, כיוון שאינה ממלאת את חובתה בכך שאינה עוצרת כל לילה את כל הפועלים הנמצאים במקום ללא אישור. כל הסבריו של מפקד המחוז, כי המשטרה אינה פועלת בחלל ריק, נתקלים בחומה בצורה והח"כ הנכבד ממשיך לטעון את טענותיו.

דוד סלמן חוזר ומבקש לעצמו את רשות הדיבור. „תשמעו, אנחנו חיים איתם כאן ולמזלנו הם צריכים אותנו. כבר 20 שנה הם באים לכאן ומכניסים מכוניות רבות מהשטחים ומעזה. זו לא בעיה להכניס לכאן פצצה, אבל אף פעם לא עשו זאת. הוא ממשיך ומגלה למשטרה, כי יום קודם לכן פוזרו בשוק כרוזים, והקיר רוסס בכתובת באנגלית שאמרה — „אנחנו מזהירים אתכם, מי שיעבור פה ממוצאי שבת, אנחנו נפוצץ לו את הבית פ.ל.או. יאסר ערפאת". לדברי סלמן, הודיעו הפועלים, כי הם יוסיפו לבוא, כיוון שעליהם לפרנס את משפחותיהם. אך לדעתו, „כולם חכמים עד שיפוצצו להם את הבית הראשון".

הממ"ן מורה על פתיחת חקירה בנושא הכרוזים, חברי הנהלת השוק מרוצים והולכים ואנשי עמותת „אור אדום" מתוסכלים. הביקור אותו טרחו לארגן לא השיג את מטרתו.

ח"כ שילנסקי בעת הביקור בשוק: „מה אתם רוצים הוא חוסך בהוצאות"

דורית גפן

בכיוון הנכון

קשה היה שלא להסכים לנימוקים השונים והמשכנעים של אותם חברי מרכז מפ"ם אשר השמיעו את קולם בעד הקמת חזית שמאל רחבה עם ר"צ ועם ראשי ציבור ערבים. הרצון ללכד ולאחד כוחות דווקא בעת משבר הוא כמעט פועל־יוצא של המצב. אין גם להתעלם מחששות, גם אם רוב הדוברים הכחישו כי עניין זה מדריך את רצונם, שהתחזיות לגבי סיכוייה האלקטוראליים של מפ"ם בבחירות הקרובות, נכון לעכשיו לפחות, אינן מבטיחות הצלחה גורפת — משפיעות, ולו רק בעקיפין, על אלה שלוחצים להקמת חזית שמאל לבחירות.

אלא שכשם שאפשר להסכים ולהשתכנע מחלק גדול של הנימוקים בעד הקמת חזית כזאת, קשה מאד להבין את ההגיון ובעיקר את הטקטיקה הפוליטית של כל אותם דוברים. שכן, הללו התעלמו מנקודה קטנה אחת, שעושה את כל ההבדל, והיא, שהם דופקים על הדלת הלא נכונה. הפארטנר העיקרי, שאתו הם מבקשים להקים את חזית השמאל, אינו מעוניין בכך, גם אם אין הוא אומר זאת עדיין במפורש. אף כי בר"צ טרם נפלה הכרעה פורמלית־מוסדית, ההערכה שם היא, שעניין ההליכה המשותפת עם מפ"ם לא יעבור.

אין זה סוד, שבר"צ יש קצת אופוריה מהתחזיות האלקטוראליות לגבי הצלחתה בבחירות הקרובות. חלק לא מבוטל בתנועה זו אינו מעוניין לחלק את ההצלחה המובטחת עם מפלגה אחרת. אותו חלק גם אינו מתעלם מהתחזיות הלא כל כך ורודות של מפ"ם, וטוען, כי תהיה זו טעות להאיט את התנופה שבה נמצאת ר"צ על־ידי שותפות עם מפ"ם, שנמצאת להערכתם בנסיגה, או לפחות בשלבי התחממות בלבד.

במצב הנתון הזה קשה היה למנוע מהמערכת הפוליטית לפרש גם את הקריאות העניניות של אנשים בתוך מפ"ם להקמת חזית שמאל עם ר"צ, כקריאות עזרה של מי שחשים עצמם כהולכים לטבוע. זה אולי לא נכון, זה אולי לא מוצדק, זה אולי לא הוגן, אבל זה כמעט בלתי נמנע. מה גם, שהצגת מפ"ם כמי שחוששת ופוחדת להתייצב ברשימה עצמאית משחקת לידיהן של מפלגות, הרוצות לעצמן את האלקטוראט של מפ"ם.

גם אם הדבר בוודאי לא נעשה במכוון, הרי הוויכוח העקר הזה הזיק למפ"ם, ויהיה עליה לעמול בחודשים שנותרו עד הבחירות, יותר מכל מפלגה אחרת, כדי לבסס סביבה אלקטוראט רחב ככל האפשר. אי הוודאות לגבי אופן הופעתה של מפ"ם, קרי, סימן השאלה שהוצב עד יום ראשון האחרון לגבי הופעתה העצמאית, גרם לבלבול לפחות אצל חלק ממצביעיה הפוטנציאליים אם זה בקרב אותם אוהדים, אשר הסתייגו בשעתו מהפרישה מהמערך, ולא היו מרוצים מהאפשרות שבמקום המערך הגדול תלך מפ"ם למערך קטן, ואם זה בקרב אוהדים, שרצו במפ"ם עצמאית, ונדמה היה להם, כי שוב היא הולכת להסתתר תחת מטריה חדשה.

ההחלטה לפרוש מן המערך ב־84' היתה למעשה החלטה להסיר את „חגורות ההצלה", ולזנק למים העמוקים והסוערים. למרות המים קרים ולמרות השרירים, שכבר לא היו בשיא הכושר, אבל מתוך אמונה כי מי ששחה פעם לבד, יכול לשחות שוב. למפ"ם יש עדיין מה למכור הן בנושאי שלום ובטחון, והן בנושאי חברה וכלכלה, ובוודאי שבנושא הרגיש והשביר של ערביי ישראל.

ההחלטה השבוע היתה מבחינה זו לא רק הוכחה לבטחון העצמי של מפ"ם, אלא גם חיזוק האמינות שלה כמפלגה פוליטית המאמינה בהשקפת עולמה, ואינה מתפשת לעצמה קביים כדי לדדות קדימה. הרוב המוחלט שבו התקבלה ההחלטה במרכז מלמד, כי המפלגה מאוחדת מאחורי המהלך החשוב הזה.

שותפויות פוליטיות אינן פסולות, אך מפלגה פוליטית חייבת קודם־כל, גם לעצמה, לבחון את משקלה האלקטוראלי ואת הרלוואנטיות הפוליטית שלה. המבחן שבו מעמידה עצמה מפ"ם בבחירות לכנסת הי"ב נעשה בתנאים קשים, לאחר היעדרות עצמאית של כמעט דור מהקלפיות. ויתור על ההתייצבות למבחן הקשה הזה היה נחשב מבחינה ציבורית ופוליטית, כהרמת ידיים, כהודאה מראש בפחד מפני התוצאות, כחיסול עצמי מרצון.

כל הישג אלקטוראלי שיושג בבחירות הקרובות על־ידי מפ"ם, גם אם יהיה אולי מאכזב, יהיה נקודת זינוק להתחדשות אמיתית של המפלגה ולהתבססותה מחדש בתודעה הפוליטית הישראלית. אלה הרואים כך את הדברים אינם יוצאים בהכרח מגישה כיתתית האומרת: „קטנה, אבל שלנו", אלא מתוך גישה הגורסת, כי „זו הקטנה גדולה תהיה", וכי כל מסע מתחיל בצעד ראשון, ובלבד שהוא צעד בכיוון הנכון. נראה כי השבוע עשתה מפ"ם את הצעד הנכון בכיוון הנכון.

ללא מתחרים

היום בצהריים יבחרו חברי מרכז מפלגת העבודה, שמתכנסים בהיכל התרבות בתל־אביב, את יו"ר המפלגה. הבחירה הפעם אינה מעוררת התרגשות, ואינה מלווה במאבקים ובהתארגנויות בעד ונגד. האיש שייבחר הוא שמעון פרס, שאין לו היום מתחרים במפלגתו.

העיתוי של הבחירה הוא די מקרי, וקשור לסדרי היום של מפלגת העבודה לקראת מערכות הבחירות השונות שיהיו בה עד להרכבת הרשימה לכנסת הי"ב. אך הבעת האמון המאסיבית בשמעון פרס ובמנהיגותו, דווקא היום, מקבלת משמעות מיוחדת נוכח ה„קמפיין" חסר המעצורים שמנהל בשבועות אלה הליכוד נגד שמעון פרס. הליכוד עושה זאת מעל כל במה, ותחת כל עץ רענן, ובלבד שיהיו שם מיקרופונים, שיוכלו להעביר את ההתקפות וההשמצות מקצה אחד של הארץ לקצה האחר שלה. אף כי מנהיגותו של פרס אינה שנויה במחלוקת, ורובה של המפלגה עומד מאחורי העמדות המדיניות שהוא נוקט בשאלות המדיניות של הפרק, הרי המערכה המתוכננת היטב של הליכוד וראשיו נגדו מחייבת התייצבות תקיפה ובוטחה יותר של כל מפלגת העבודה מאחוריו.

מקורביו של פרס נקטו עד כה בשיטה מבורכת, כביכול של מיספור ההתקפות השונות מצד אנשי הליכוד. זה יכול היה להיות משעשע, אלמלא התכוונו בליכוד ברצינות רבה מאד לקעקע את מעמדו של פרס. מי שבוחן את דברי ההשמצה שפולטים אנשי הליכוד נגד יו"ר מפלגת העבודה, בוודאי שם לב לכך, כי מאחורי הבוץ שהם משליכים עליו, מסתתרת מטרה ברורה נוספת: הם רוצים להוציא את פרס מהכלים, להמם אותו כדי שיתפרץ ויאבד את עשתונותיו. בליכוד סבורים, כי ההתקפות השיטתיות שלהם יצליחו בכך, במוקדם או במאוחר.

מפלגת העבודה הנותנת היום אמון מחודש בשמעון פרס והמנהיגות טרם נערכה להדיפת תעמולת הארס של הליכוד נגד ראשה. בלהט היצרים והרוחות, שבהם תתנהל מערכת הבחירות לכנסת הי"ב, צפוי שפרס ומפלגתו ייאלצו לעמוד פעם נוספת מול מצבים דומים לאלה שעמדו בהם במערכת הבחירות של 81', שהיתה אולי הקשה והברוטאלית מכולן.

שם המשחק יהיה הסתה והדבקת תוויות של עוכרי ישראל. עד ש„העבודה" לא תחזיר לליכוד וראשיו מלחמה שערה, ותעבור לאופנסיבה תעמולתית והסברתית, ימשיך המגרש הפוליטי להישאר פרוץ לשחקני הליכוד, שמכתיבים את כללי המשחק.

קשה הדרך לאיחוד

מרוב דיבורים והכרזות, מו"מים, החלטות והצבעות על האיחוד בין המפלגה הליברלית לתנועת החרות, עדיין לא רואים את האיחוד בפועל. תירוצים וסיבות לסחבת הארוכה של האיחוד אינם חסרים. אבל לפחות עכשיו, לאחר שאפילו שרי הליברלים הצליחו להגיע למודוס ויוונדי בינם לבין עצמם, והתגברו על השנאות והאנטיפטיות שלהם האחד כלפי חברו, והאחרים כלפי חברם, נראה כי הכל ערוך ומוכן לסיים את התהליך המושך והמטורבל הזה אחת ולתמיד. אלא מסתבר, כי מעורבים בעניין זה גם „כוחות עליונים". מכל מקום, ועדת השרים המשותפת של הליברלים ו„חרות" עדיין לא סיכמה בינה לבין עצמה את העניין.

השר מודעי הזדרז ביום ששי האחרון להקים את מטה הבחירות של המפלגה הליברלית. לכאורה, אין כל קשר בין הקמת המטה לבין סיום שלבי האיחוד עם „חרות". שהרי הבחירות בפתח, והמפלגה הליברלית צריכה לקבוע את האנשים מטעמה, שיפעלו במטה הבחירות של הליכוד. אבל היה גם פירוש נוסף להקמת המטה, היו שאמרו, כי יש בכך רמז ל„חרות" שעליה להזדרז יותר. אך ב„חרות" לא התייחסו לכך, ועברו לסדר היום על האירוע החשוב במפלגה האחרת.

ב„חרות" כבר התקבלה החלטת ועידה על האיחוד בין שתי המפלגות. הבעיה אינה איפוא על העיקרון, אלא יש כאלה המעלים מחשבה שנייה ושלישית לגבי המחיר ש„חרות" התחייבה לשלם בהסכם לוי־נסים תמורת האיחוד הזה. לא חלילה שמישהו סבור כי המחיר נמוך מדי. להיפך. רבים סבורים, כי המחיר הקבוע באותו הסכם הוא מופקע, וכי הסחורה הליברלית היא לא רק משומשת מאוד, אלא גם לא כל כך שווה.

בליברלים יש כאלה שמודים, כי בטענה זו שנשמעת ב„חרות" יש מידה לא מבוטלת של אמת, אך מודעי, שהוא סוחר פוליטי ערמומי, לא מוכן לשמוע על שינויים בייצוג שהובטח למפלגתו במפלגה המאוחדת. הוא יודע, כי אולי המחיר גבוה, אך במאבק הצמוד שיהיה לליכוד עם מפלגת העבודה, אין תנועת החרות יכולה להרשות לעצמה להביא למשבר עם הליברלים.

המלחמה העיקרית עכשיו היא על כן נגד הסחבת, שהמשכה עלול לאלץ את הליברלים לקבל אחר־כך תכתיב של „חרות". הזמן הוא גורם מכריע, ואפשר לסמוך על מודעי, שהוא יעשה הכל כדי לא לאבד אותו.

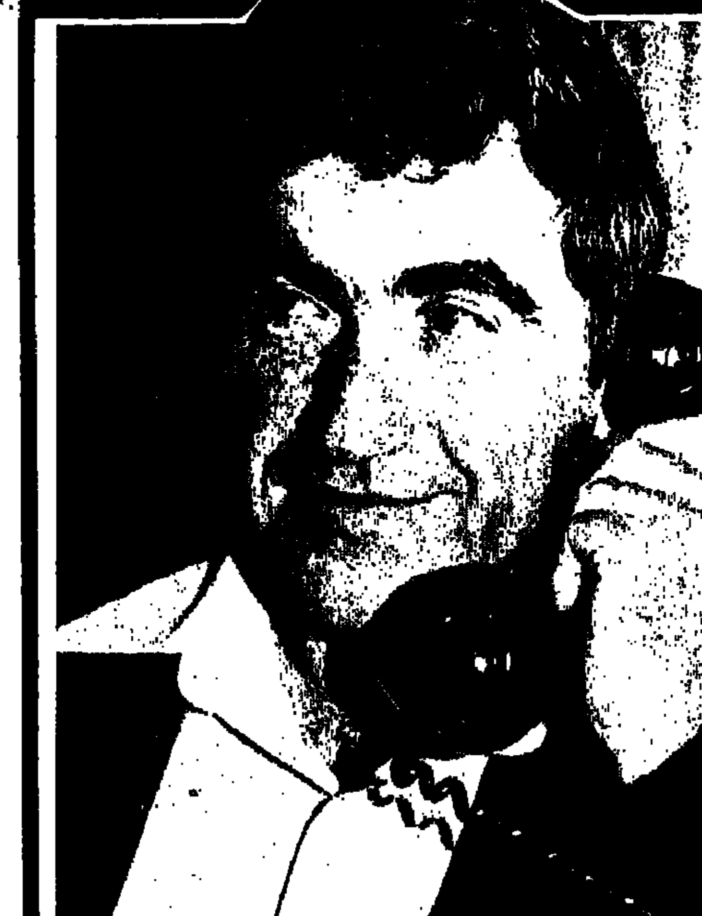
זבולון המר — „אל תעשה לחברך"

מצ"ד בדרכו של המר

זקני המפד"ל לא יכלו להסתיר את חיוכי הנחת, שעלו על פניהם בשבועות האחרונים, כאשר ראו כיצד זבולון המר, מראשי סיעת „הצעירים", שחוללה בשנים עברו מהומות רבות במפד"ל, ואשר השתתפה בהדחות מוצלחות יותר (השר יצחק רפאל), ותכנון הדחות מוצלח פחות (השר יוסף בורג), ואשר לחמה בכל כוחה נגד האיש החזק של המפד"ל רפאל כך נתן, אותו זבולון המר, שהוא וחבריו היו קצרי רוח להשתלט על המפלגה, נאלץ בשבועות אלה לחזור על הפתחים של חברי מפלגתו, אם באופן אישי ואם על־ידי שליחים לדבר מצווה, כדי שיתמכו בו, ויאפשרו לו לעבור את מחסום 60 האחוזים, הדרוש לו כדי שיוכל להציג פעם נוספת את מועמדותו לכנסת. אמרנו שבעו נחת, ולא הגזמנו. כי רבים מאותם אנשים לא שכחו את התככים והמלחמות נגדם ונגד סיעתם, שבהם השתתף זבולון המר בהתלהבות ובמרץ. אחדים מהם התבטאו בשבועות אלה בבריתות חרעת באומרם, כי אמנם נאמר „אל תעשה לחברך את השנוא עליך", אך כאן הרי מדובר על השבת גמול למי שעשה נגדך ונגד חבריך.

אלא שאת המלחמה על זבולון המר לא הבריזו יריביו הקשישים, אלא קבוצת מצ"ד, אשר שבה אחר כבוד למפד"ל מתוך מטרה ברורה להשתלט עליה מבפנים. השר יוסקה שפירא וחבריו לא הסתירו זאת יותר על המידה, מה גם ששפירא רוצה לעמוד בראש המפד"ל בבחירות לכנסת הי"ב. שאיפה לגיטימית, יאמרו לך במצ"ד, אלא שכדי להשיג אותה חייבים להתגבר קודם־כל על השר זבולון המר, שנוצר אותה שאיפה ממש, כבר שנים רבות, וסיכוייו, במאבק הוגן, לנצח את שפירא נראים טובים בהרבה. הדרך היחידה שבה יכולים היו אנשי מצ"ד להסיר את המכשול הזה היתה באמצעות ההצבעה של 60 האחוזים, שנועדה מלכתחילה בעיקר נגד המר. לכאורה החלטה סבירה, האומרת כי מי שכיהן יותר משתי קדנציות חייב לקבל רוב יחסי של 60% של חברי המרכז על מנת להציג מועמדותו פעם נוספת. מפלגה הרי צריכה שתהיה בה רוטציה ושיהיו בה חילופים. אלא שחברי מרכז המפלגה יכולים שלא לבחור לרשימה לכנסת את מי שלדעתם כבר עשה את שלו. כך או כך, הדברים התגלגלו למצב כזה, שמי שנאלץ אתמול לעמוד לדיון המרכזי היה רק זבולון המר. הרב דרוקמן וד"ר יוסף בורג הוציאו עצמם מהמבחן הזה בהודיעם, כי אין להם עניין להתמודד על מקום בכנסת הי"ב. כאמור, צחוק הגורל, ואולי זה צחוק החיים, שהמר נאלץ לטעום משהו מטעמם של המרורים, שהאכיל לפני שנים יריבים במפלגתו.

כאשר הדברים האלה נכתבים עדיין לא ידועה התוצאה של ההצבעה, אך ברור לגמרי מה יהיו ההשלכות של נצחון של המר, או של כשלונו. נצחון, פירושו עבור המר, שהדרך לבחירתו בחודש הבא כראש הרשימה פתוחה לגמרי. זה אומר, כי הוא יהיה המנהיג המוכתר של המפלגה, וממילא האיש החזק שלה, לא רק דה־יורה, כי אם גם דה־פקטו. נצחון של המר פירושו מכה רצינית למצ"ד, ואולי החזרת אנשיה לגורל הטבעי שלהם בתוך המפד"ל. נצחון כזה יהיה למעשה השלטת המעגל הפוליטי־מפלגתי של המר, אשר נלחם במשך כעשרים שנה על מקומו בראש צמרת המפד"ל.

לעומת זאת כשלון בהצבעה יביא לחיסול הקריירה הפוליטית של המר. במלה פשוטה וזהיר הרחוקה. כשלון של המר פירושו נצחון מוחץ של שפירא וחבריו, השתלטות מוחלטת של מצ"ד על המפד"ל, עם כל המשמעות הפוליטית והאידיאולוגית הכרוכה בכך. כשלון של המר פירושו משבר פנימי עמוק במפד"ל, ואולי אפילו פילוג בתוכה.

אין ספק, כי המאבקים בתוך המפד"ל, אשר גרמו בין היתר לנפילותיה האלקטוראליות הגדולות, לא הגיעו אתמול לסיומם, והמשכם המחירי יהיה בהרכבת הרשימה לכנסת הי"ב.

רשות הקורא

כך אנו נראים

קמתי בבוקר לא בהיר והרגשתי שאני שונה: אינני עוד האיש שהייתי. התבוננתי בראי וראיתי שאני מכוער. כך אני נראה יותר מעשרים שנה? איך לא הרגשתי בכך קודם? באיזה מקום איבדתי את תעודת הזהות שלי? יחימוביץ' עזרה לי למצוא אותה. אני גוליית, אני קוזק נגזל. כל הכבוד.

לא ככל העמים ישראל — אנו קיבלנו את התורה. חכמינו אמרו: ואהבת לרעך כמוך; בנפול אוייבך אל תשמח.

יהודי טוב אחד לימדנו כיצד להתנהג עם יריב, אפילו כאשר הוא מכה. אנו סטינו, ועכשיו אנו מלינים על הגויים. נועדנו להיות אור לגויים — מה אנחנו באמת? אחד־עשר אלף איש מסרו את נפשם כדי שנוכל לגור בארץ הזאת ולהקים מדינה. הבא נהיה ראויים לקורבנם הקדוש.

יקיר בן גמלא, ירושלים

עשו אהבה ולא מלחמה

אינני מבין מה רוצים מהח"כ בני שליטא וממועמדים לנשיאות ארה"ב, או מכל אישיות פוליטית זכרית שנתפסה „עם המכנסיים למטה" בהקשר המכונה „ניאוף". התענוג הזה של לתפוס בקלקלתו את הזולת במעשה שהכל רוצים או עוסקים בו בפועל, הוא כנראה תוצר של התרבות האנושית, המסוגלת רק לשקר, לגלות שקר אך לא לומר אמת. מדוע האישה הנשואה אך פנויה נסלחת בהעלמת־עין או בקריצה, רק משום שהיא „אחת מן הרחוב" (תרתי משמע) מצד אחד, היא „גיבורה" ש„חשפה" את הנואף — כשהיא בעצמה היתה מוכנה לכך — ומצד אחר היא מלשינה ממש אך גם במערכת השפיטה הרשמית המקובלת יש מעמד של „עד מדינה"...

מסתבר, שכולנו נואפים ונואפות, בדרגים, מוגבים והיקפים שונים, גם המתירנים שבינינו, כי בסך־הכל כולנו מקבלים את „האיסור" ומרשים לעצמנו לחרוג ממנו פה ושם, מעט או הרבה.

אני מצפה לנשים ואנשים שיזרקו את האיסור לפח האשפה של ההיסטוריה וייצאו בגלוי ובגאווה אל החופש, ללא אפליות. כל זמן שהרפתקאות המיניות נעשות בחוגים סגורים ובחדרי חדרים, הצביעות והמלחמות ישתוללו. כי האיסור על המין גורר בעקבותיו את הצביעות בקשר למין, את ההתאהבות הייחודית והבלעדית ואת האהבה הנכזבת, שהיא מחלת־נפש בזעיר אנפין. כל אלה דוחפות לאלימות, וגם האלימות היא אובייקט של צביעות, כדוגמת המושגים הריגה, רצח גבורת קרב.

לא בכדי הוטבעה הסיסמה „התעלסו ולא תילחמו" (בלשון שגויה ומתורגמת מילולית — „עשו אהבה ולא מילחמה"), אז מתי כבר נתעלס באמת, לא בצביעות ולא במלחמה?

תומא שייק, תל־אביב

איטיות מרגיזה

אגדת חז"ל יודעת לספר כי שמיר היא אבן, או תולעת אגדתית, שנבראה בערב שבת בין השמשות ושהצטיינה בסגולות ביקוע של אבנים. התנהגותו הפוליטית של שמיר מזכירה אגדה זו — הוא מגלה נוקשות של אבן כלפי יוזמות השלום. כה בכבד הוא מכריז „כי אין צורך להיחפז". שמיר מתנהל באיטיות מרגיזה ודרכו אינה אצה לו כלל. האם מצויין הוא גם בביקוע אבנים ישנות?

נקווה כי לא נצטרך לשבת בין שמשות רבים כדי לדעת זאת.

סמי ארגון, נתניה

משאל־עם

באחרונה נשמעים בציבור קולות הדורשים לקיים משאל־עם בשאלה גורלית למדינת ישראל ולתושביה — שלום תמורת שטחים, או המשך המצב הקיים. המפלגות הגדולות מנסות להציג את הבחירות הבאות כאילו בהן תינתן תשובת העם לשאלות יסוד אלה, והן אשר תקבענה כביכול את עתידנו. הצגת הדברים כך איננה אלא אחיזת עיניים. פירושן של בחירות הוא, שלאחריהן יתנהל מו"מ של תרוקה; וכל המרבה לבקש ולהציע רישות שאין ביניהן ולא כלום לגבי שאלות קיומנו שעליהן כביכול הלכנו לבחירות, וזכה בחסדי אותה רשימה או סיעה.

המסקנה היא, כי ההחלטה לשאלת מהות המדינה תהיה תוצאה של עסקאות בין עסקני המפלגות ולא תשקפנה את דעותיו האמיתיות של כלל ציבור הבוחרים. עדות למה שעלול לקרות אפשר לראות בחוקי הדת שנתקבלו ושרוב הציבור מואס ומתנגד להם, אך נכפו על־ידי המפלגות הקטנות, בגלל „מוכנות המפלגות" הגדולות למכור את עקרונותיהן, כפי שניתן לראות במסחר הסוסים המתנהל עתה, בנסיון להקים ממשלה צרה. שאלות יסוד אלה הן חשובות ויקרות מדי כדי להשאירן לקנוניות ואינטרסים של פוליטיקאים. גולדה מאיר כבר הציעה בזמנה, כי בשאלה קרדינלית זו ייערך משאל־עם, שהיא הדרך הדמוקרטית ביותר ובה נוהגת שוויץ זה שנים רבות, לגבי שאלות הרבה פחות חשובות.

חיים בייז, תל־אביב

הסכמי השכר

בטרם פתיחת המו"מ — כבר במבוי סתום

ב־31 בחודש זה יפוגו הסכמי המסגרת בשני המגזרים, הציבורי והתעשייתי־פרטי, וכן הסכם תוספת היוקר, ופעמי המשא־ומתן בין הצדדים — האוצר, לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים וההסתדרות — מתמהמהים לבוא. המזכירים הארציים בשירות הציבורי החליטו לקחת את העניינים לידיים, ולהתוות מסגרת של הסכם האמור לשמש גם כמנוף לזירוז המגעים והן כבסיס למשא־ומתן נמרץ, שהאיגודים וההסתדרות חותרים אליו.

על־פי החוק, כל איגוד סוברני לנהל משא־ומתנו, וכל מעסיק חייב לבוא בדברים עם הנציגות מטעם העובדים. ההסתדרות הציבה לעצמה יעד ברור בעקשנות — לא עוד הסכמי מסגרת במתכונת שאפיינה את המשק בעשור האחרון. המזכירים הארציים בסקטור הציבורי החליטו שלשום, בדיון בו השתתף יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, להעמיד את המעסיקים לפני עובדות מעשיות ומחייבות, כשלב זה את האיגודים במיגזר זה, כהצהרת הברפלד בכנס שהתקיים שלשום בתל־אביב, מטעם המכון לקידום יחסי עבודה, שעסק בהשפעות ארגוניות וחברתיות על המשא־ומתן הקיבוצי.

אחריות לנורמות

ההסתדרות מבקשת, במהלך הדיונים הקיבוציים לחזור, כדברי הברפלד, "למצב הנורמלי ביחסים בין איגודים לבין עצמם, בין האיגודים לבין ההסתדרות ובין ההסתדרות למעסיקים".

הסכמי המסגרת של העשור האחרון שינו כמעט לחלוטין את מערכת היחסים בין הגופים הנ"ל. "אנחנו לא יכולים להמשיך להיות חותמת הסכמי המסגרת", אמר הברפלד. "המשלם רק יותר את תעודותיו הרבים. הסכמי המסגרת נותנים את התשואות הפחות מוצלחות לצרכי העובד".

צויין, כי המנהיגות של האיגודים המקצועיים במגזר הציבורי חושה הרבה יותר מאשר חברתה במגזר התעשייתי־פרטי, אולם הצעד של המזכירים במיגזר הציבורי אמור לגרור אחריו צעד דומה במגזר העסקי.

הסכמי המסגרת נטלו למעשה את האחריות של האיגודים המקצועיים ואף את סמכותם כלפי פנים וכלפי חוץ. משרד האוצר ולשכת התיאום של הארגונים הכלכליים מעדיפים להמשיך במצב הקיים, כלומר לקיים משא־ומתן עם ראשי ההסתדרות, ושאלה אכן יגמרו עניין עם ראשי האיגודים המקצועיים. בצעד ללא תקדים, שנדחק לשולי האקטואליה, החליטה מועצת ההסתדרות שהתקיימה בתחילת חודש פברואר להחזיר את האוטונומיה של מספר איגודים מקצועיים פרופסיונאליים. ההחלטה נועדה לא רק לספק את הצרכים הפנימיים של האיגודים, אלא גם להעמיד את המעסיקים לפני מציאות אפשרית חדשה — פיזור סמכותם ומעמדם של האיגודים, תוך ויתור מסוים על סמכות והנהגת ההסתדרות. צעד כיוודי זה נועד גם לחזק מול הכוח הרב הצובר בידיהם של הוועדים הארציים.

הרושם המתקבל הוא, כי לפי שעה אין ראשי האוצר והתעשיינים מתרגשים יותר על המידה משינוי דראסטי זה. המאבק הצפוי הוא, איפוא, לא רק סביב תוספת היוקר, תוספות שכר ונושאים אחרים, אלא גם בשאלת השאלות — מי מייצג מה.

הלאווים של נסים

המגמה, כאמור, להעביר חלק ניכר של מיקוד הסכמי מהנהגת ההסתדרות אל האיגודים המקצועיים. האחריות של הראשונים אמורה להיכלל בקביעת הבסיס להסכמים הבאים, אך לנוכח הפלונטרים הפוליטיים, ספק אם מצווי ההסתדרות יבואו על סיפוקם. מכל מקום, עתה הונחה אבן פינה לשינוי יסודי באחד הצעדים החשובים של ההסתדרות — והאגף לאיגוד מקצועי.

להסתדרות אין עדיין עם מי לדבר: שר האוצר מציג שלושה לאווים: לא לתוספת היוקר, לא לתוספות שכר ולא להסכמים נפרדים. לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים מחזיקה/מנתרה אוריון תוספת יוקר אחת לשנה, לאו לתוספות שכר והערצה בקיום מגעים עם צמרת ההסתדרות ולא עם כל איגוד בנפרד. אומנם רשמית המשא ומתן לא נפתח, מעשית הוא תקוע במבוי סתום.

אבשלום קווה

תחקיר

נכשלה התחרות החופשית בשוק השמנים

● שוקלים חזרה לפיקוח

אודי נחשון

שמן מאכל אינו נחשב כמוצר מותרות, אולי בשל כך מתייחסים רוב הצרכנים בסלחנות לעליית המחירים החדה, בשיעור של כ־30 אחוז, שחלה במחירי השמן בשבועות האחרונים. לקונים לא איכפת לשלם 2.15 ש"ח עבור בקבוק שמן שעלה להם 1.56 בסוף ינואר השנה, ומשרד התעשייה והמסחר מנהל בינתיים מדיניות זהירה ועוקב אחר הענף תוך איתותים למנהלי מפעלי השמן — לא נהיה חסרי אונים ולא נרשה השתוללות.

ההתפתחויות האחרונות בענף השמנים הן חלק מחבלי הלידה של הרפורמה שהונהגה בענף בתחילת פברואר 88. המוצר הבסיסי הזה היה מסובסד שנים, וגם לאחר שהסתיים הסיבסוד הוא נשאר בפיקוח מחירים צמוד. היעד המרכזי של הרפורמה היה לשחרר את המפעלים מפיקוח, כדי ליצור תחרות תוך התייעלות הענף. בתחרות, כידוע יש בדרך כלל ציפייה לירידת מחירים. אבל החוק הזה לא עבד ברפורמת השמן. על מדפי הסופרמרקטים הופיעו אומנם בקבוקי שמן בעיצוב חדש, אטרקטיבי יותר, שלימד על רגישות גבוהה לתחרות, אבל המחיר, כאמור, המריא.

אומר יורם לוי, ראש חטיבת המזון במשרד התעשייה והמסחר: "הניסיון שלנו עם הפעלת הרפורמה לא היה טוב. ערב יציאת המפעלים מפיקוח ניתן להם אישור להעלות את המחירים בכ־10 אחוזים ועלייה בשיעור כזה נראתה לנו מוצדקת. לאחר העליות החריגות נראה היה לנו שנוכל להגיע לסיכום שיאפשר הורדת מחירים, אבל המפעלים הודיעו לנו שלא ימתנו את העלייה".

המהלך שהוביל לרפורמה בענף השמנים החל עם דו"ח מבקר המדינה מ־86, שתיאר את הענף כהנצחה של חוסר יעילות משווע. מבדיקת המבקר התברר אז, כי מפעלי השמנים מנצלים רק כ־60 אחוז מכושר הייצור שלהם ותחשיבי המחירים שלהם נעשים על־פי עלויות ממוצעות של כל המפעלים. המפעלים הפחות יעילים היו מפעלי השמן של "כור", "שמן" ו"עץ הזית", והמפעל היעיל ביותר היה "טית בית", הנמצא בבעלות פרטית.

ועדת מומחים גיבשה, בעקבות דו"ח המבקר, המלצות לרפורמה מקיפה בענף השמנים והשלב הראשון שלה הופעל, כאמור, בפברואר השנה. המהלך המרכזי היה מעבר ממצב שבו שישה מפעלים מקבלים פולי סויה שמייבאת הממשלה וגם קובעת מכסות ייצור ומחירים, למצב של שוק כמעט חופשי, שבמסגרתו מייבאים המפעלים את פולי הסויה בעצמם. השלב השני של הרפורמה אמור להיכנס לתוקף בספטמבר השנה, עם הסרת הפיקוח גם משוק הכוספה. תחילה מדובר ברשיונות יבוא מוגבלים שיקיפו עד 10 אחוזים מהצריכה ובשנתיים הבאות יעלו את היקף בהדרגה, עד להסרה מוחלטת של הפיקוח גם מהכוספה, בסוף 1990. הכוספה היא מוצר לוואי של תעשיית השמן המיועד למזון לבעלי־חיים. בהפקת טונה שמן מופקים 4 טונות כוספה.

יש להמתין עוד חצי שנה

לפני כשבועיים הורידה התעשייה והמסחר את מחיר הכוספה ב־5.2 אחוזים. יורם לוי אומר, כי בצעד הזה אין לראות נקמנות על העליות החריגות במחירי השמן, ומדובר בהורדת מחירים שתוכננה למאי־יוני השנה והוקדמה במספר חודשים. לדבריו, היה בכך משום איתות למפעלי השמן כי המשרד איננו חסר אונים. במשרד התמ"ס לא ממהרים לדון על החזרת השמן לפיקוח ממשלתי, אבל גם לא פוסלים זאת על הסף. בינתיים מעדיפים לראות בהתפתחויות האחרונות חבלי לידה של רפורמה, בענף שהורגל במשך שנים לפיקוח ממשלתי. "צריך להמתין עוד חצי שנה, כדי להעריך את המדיניות", אומר ראש חטיבת המזון.

על השלב הבא של הרפורמה מדבר יורם לוי בזהירות. לדבריו, הכוספה אינה ניתנת לאיחסון לתקופות ארוכות ויבוא כמויות גדולות עלול להוציא את הענף משיווי משקל. למעשה לא היה צריך להיות יבוא, כי מפולי הסויה שמייבאים לארץ ליצור שמן יש די כוספה, ובעבר היה מצב שבו נאלצו לייצא עוד שמן כדי לאזן את אי־השיוויון בכוספה.

בינתיים, כאמור, ניכרת התחרות במגזר המוצרים על מדפי החנויות ובעיצובם. יצרני השמנים מנסים עתה להחדיר לתודעת הציבור את יתרון הגיוון בשוק השמנים — לא עוד שליטה מוחלטת של שמן הסויה בשוק, אלא שמנים נוספים, בעלי ייחוד (לטיגון, לסלט וכו'). בענף גם מצפים להתייעלות נוספת של המפעלים. בהנהלת קונצרן "כור" מדברים זמן רב על איחוד "שמן" ו"עץ הזית", ונודע כי באחרונה הוגברו הצעדים לקראת המיזוג הזה. בינתיים מאוחדים פעולות מינהלית ושיווקית ובקרוב צפוי איחוד גם בתחום הייצור, שבמהלכו תצומצם מצבת כוח האדם במפעלים. מפעל אחר בענף, "תבור" רכש בסוף השנה שעברה את "תבליך" ונוטל את חלקו בענף. המפעל הקטן ביותר הוא "אוליבקס". יורם לוי צופה כי מיזוגים נוספים יגבירו את היעילות וגם התחרות תגבר. הוא מעריך, כי בסופו של דבר תהיה גם ירידה במחירים.

עתיד בנק החקלאות להכרעה

דירקטוריון בנק החקלאות ידון היום במיזוגו עם הבנק לפיתוח התעשייה. ככל הידוע, קיימת בדירקטוריון התנגדות למיזוג. הטענה המרכזית היא, כי הבנק רכש במשך 30 שנות קיומו ידע ומיומנות בצרכי הענפים החקלאיים. המיזוג עם הבנק לפיתוח התעשייה ישנה את יעוד הבנק, ולו רק מהסיבה שהתעשייה חזקה מהענפים החקלאיים וטבעי כי החקלאות תהפוך לעיסוק משני.

גם שר החקלאות נחמקין מתנגד למיזוג. בנק החקלאות הוא באחריות משרדו ומתפקד כמכשיר פיננסי שבאמצעותו השר יכול לנהל מדיניות. במיוחד עכשיו, כאשר חוזרים למסגרות האשראי המרוכז. לבנק החקלאות גם תפקיד חשוב בביצוע התכנית לפריסת החובות של המשקים החקלאיים. גם במושבים קיימת התנגדות חזקה למיזוג, משום שכ־50 אחוז מכלל 350 המושבים הם לקוחות הבנק. בתנועה הקיבוצית הדעות חלוקות — רק 40 קיבוצים מכל הזרמים נמנים עם לקוחות הבנק.

משרד האוצר הוא שושבין ראשי למיזוג שני הבנקים. בנק החקלאות נהפך, לדעת ראשי האוצר, לנטל על התקציב. בשנת 1986 הגיעו הפסדי הבנק לכ־10 מיליון ש"ח, וההון העצמי ירד לכדי 11 מיליון ש"ח. מיזוג בנק החקלאות עם הבנק לפיתוח התעשייה קיבל את בירכת הדרך ממשרד התעשייה והמסחר, שהוא מבעלי הבנק.

לבנק פיתוח תעשייה אין רישיון לפעילות מסחרית, בנק החקלאות הוא בנק מסחרי לכל דבר והמיזוג נותן למשרד התמ"ס כלי פיננסי.

ויש, כמובן, צד פוליטי. השרים נסים ושרון שייכים לליכוד, בעוד שר החקלאות הוא ממפלגת העבודה ומשרד האוצר, כידוע, התרגל לפעול כבעל־זכות של המדינה. במשרד האוצר יש בעלי־עניין במיזוג. אריה שר, החשב הכללי, שהינו מ"מ יו"ר הדירקטוריון של הבנק לפיתוח התעשייה הוא אחד הלוחצים למיזוג. אריה שר, שהוא אחד הכוחות העולים בליכוד, מחפש כר נרחב לפעילותו.

הבנקים המסחריים, כמו בנק הפועלים, בנק לאומי ואחרים, מתנגדים למיזוג. הקמת בנק שיעסוק בלקוחות מוגדרים כמו תעשיינים וחקלאים, ובמיוחד באלה העוסקים ביצוא, תפגע בהם. בדיון שהתקיים לפני יומיים, בין ראשי האוצר ונציגי בנק החקלאות, הודיע מנכ"ל האוצר ויקטור מדינה כי הוא תומך במיזוג. באותה ישיבה נדונה התכנית לפריסת החובות של המושבים והקיבוצים, בה יש לבנק החקלאות תפקיד חשוב — הן בביצוע המעשי, שלפי התכנית כל ישוב חקלאי יהיה צמוד לבנק אחד במסגרת פריסת חובות והעמדת אשראי מרוכז לרשות החקלאים, והן משום שהרכוש של המושבים והקיבוצים, שהם לקוחות הבנק, משועבד לבנק החקלאות. לפי תכנית ההסדר, יעמיד האוצר לרשות הבנקים הפועלים בהסדר — בל"ל, הפועלים, החקלאות ובאופן חלקי בנק המזרחי — 81 אחוז מהכספים הדרושים להסדר החובות וכל בנק יעמיד מאמצעיו 19 אחוז. נציגי בנק החקלאות טענו בדיון, כי לבנק אין 19 אחוז, בגלל השחיקה בהון העצמי. הוחלט להעמיד לרשות הבנק את מלוא הסכום שיאפשר התחלת ההסדר עם המושבים והקיבוצים ברמת הגולן ובבקעת הירדן.

אם דירקטוריון בנק החקלאות יתנגד למיזוג, אי־אפשר יהיה לבצע את ההסדר. ראשי האוצר התנו את העמדת הכספים להסדר בהסכמה למיזוג הבנקים.

חיים מרגלית

פילפל

שיקולים כלכליים מ"הסוג הטהור"

שלמה פרנקל

על דיעותיהם המדריכים של משרד האוצר והממשלה בולטת בשטח? שיקולים כלכליים וחברתיים אפשר ללמוד מהתייחסותם לסכום פעוט יחסית. מדובר בסכום 100 עד 120 מיליון ש"ח — באמת לא הרבה, יחסית לתקציב של 42 מיליארד [illegible]

הייצור החקלאי — 2.8 מיליארד דולר

הייצור החקלאי ב־1987 הסתכם ב־2.8 מיליארד דולר (במחירי ספטמבר 1987) — מסר אתמול חיים מולכו, יו"ר אגף המשק במרכז החקלאי בפגישה עם כתבים כלכליים בתל־אביב. לדבריו, נרשם גידול של כ־18.5 אחוז בתוצר החקלאי הנקי לעומת שנת 1986. מולכו הסביר את הגידול בעלייה ביבולים כתוצאה ממזג אוויר נוח לחקלאים — גשמים בתדירות, וקיץ נוח, שהקטין את נזקי הטבע. 60 אחוז מהתוצר החקלאי הם גידולי שדה צמחיים ו־40 אחוז מוצרים שמקורם בבעלי־חיים.

הייצור החקלאי התחלק כדלקמן: צריכה ישירה — 39 אחוז, עיבוד תעשייתי — 27 אחוז, יצוא 26 אחוז ותפוקת ביניים (אספקת גרעיני מספוא לבע"ח ומוצרים אחרים) — 8 אחוזים.

היצוא החקלאי נאמד בכ־960 מיליון דולר, מהם 600 מיליון דולר יצוא של מוצרים חקלאיים טריים ו־360 מיליון דולר מוצרים חקלאיים מעובדים.

מולכו ציין את הגידול המרשים ביצוא האבוקדו בשנת 1987 — מ־50 אלף טונות ב־86 לכ־90 אלף טונות ב־87. מחירי האבוקדו ירדו בכ־10 אחוזים, אך הכמות הגדולה הגדילה את הכנסות המגדלים. בכותנה ירדו הכמויות, בגלל ירידת המחירים בשנת 1986. בשנת 1987 עלו מחירי הכותנה ב־40 אחוז בזן "אקלה", וב־70 אחוז בזן "פימה". בגידולים אחרים, כמו הדרים ופרחים, היתה ירידת מחירים.

לדעת מולכו, 1987 היתה שנה טובה לחקלאות ורעה לחקלאים, בעיקר בגלל עומס הריבית על החובות, שהחקלאים היו קרבנותיה הראשיים.

חיים מרגלית

מבזקים כלכליים

נבחרו למוסדות לשכת רו"ח

■ בבחירות האחרונות למוסדות לשכת רואי חשבון ובישיבת הוועד שהתקיימה בעקבותיהם נבחרו חברי ועד מרכזי ונושאי משרות כדלקמן: נשיא הלשכה — יוסי שחק, סגני נשיא — אליהו מונר, דב ספיר, מזכיר כבוד — חיים בייטנר, גזבר כבוד — דניאל דורון, חברים: רויטל אבירם, ענת בביץ, טלילה ברגמן, יעקב ורקר, צבי א. טלמון, דב כהנא, גדעון להבי, אדוארד מנדלאור, צבי סובל, ד"ר יורם עדן, אדיר ענבר, אהרן פס, שמעון פסטנברג, נחום פריידקס, מוריס קנה, ישראל שטראוס, שמעון שראל, אריה שרוני. הנשיא הקודם, יצחק רוטמן, הינו באופן אוטומטי חבר הוועד המרכזי וחבר הנשיאות לתקופת כהונתו של הוועד הנבחר.

מבזקים כלכליים

גדל האשראי החופשי

■ גידול של 870 מיליון ש"ח נרשם באמצע מארס בהיקף האשראי החופשי לציבור, והוא הסתכם ב־12.63 מיליארד ש"ח. גידול זה חל לאחר שמתחילת 1988 נשמרה רמה יציבה של היקף האשראי — בין 12.1 ל־12.3 מיליארד ש"ח, מתוכו הלוואות לא צמודות בהיקף של 9.2 מיליארד ש"ח.

בבנקים אומרים, כי מוקדם להסיק מסקנות מהעלייה בהיקף האשראי בשבוע שעבר, כיוון שרובה נובע מהעברות תשלומי מע"מ ומיסים באמצע החודש. עם זאת, יתכן שהמשך המגמה של גידול האשראי יצביע על תפנית מסויימת בפעילות הכלכלית, שקפאה בחודשיים האחרונים במגזרים מסויימים במשק. בהיקף הפקדונות השקליים נרשם קיטון של 140 מיליון ש"ח, אבל נמשכת המגמה של העדפת הפקדונות לזמן קצוב (פק"מ) על פקדונות העו"ש.

העיוותים בקיצבאות הילדים — יימשכו

■ החלטת ועדת הכספים של הכנסת, להמשיך את ביטול קיצבת הילד הראשון ואת המיסוי על קיצבאות הילד השני והשלישי, תגרום להמשכת קיומם של העיוותים במערכת קיצבאות הילדים — אמר מנכ"ל הביטוח הלאומי, מרדכי צפורי, בתגובו על ההחלטה. הוא הביע צער על ההחלטה וציין כי בצד האפלייה שתימשך בין משפחות קטנות וגדולות, גוברת בעקבות החלטת ועדת הכספים הסכנה של הנצחת המצב בו מספר גדול של משפחות זכאיות לקיצבה אינן מקבלות אותה. ציפורי הזהיר מפני המשך ההתבססות של חוסר היעילות הקיים בתהליך, החזר קיצבת ילד ראשון למשפחות עושות הכנסה באמצעות המעבידים.

עודף תחנות דלק

■ כ־10 אחוזים מכלל תחנות הדלק מרוכזות ברדיוס של 10 ק"מ, בציר צ'ק פוסט־עכו. כתוצאה מכך מתפתחת תחרות פראית, המסכנת את קיומן של חלק מהתחנות במקום. יו"ר ארגון סוכנים ובעלי תחנות בצפון, אורי כץ מסר כי במקום פועלות 33 תחנות דלק, 4 מצויות בבנייה ועוד 9 בתכנון. בשל כך שני שלישים מהתחנות משווקות כמות הנמוכה מהממוצע הארצי. ארגון הסוכנים החליט לפנות לחברות הדלק ולדרוש מהן להפסיק להציף את האיזור בתחנות דלק.

שידורים פיראטיים לדיון באו"ם

■ ועדת מומחים של האו"ם תתכנס בחודש הבא בז'נבה לדיון בצעדים נגד העתקות, זיוף ופיראטיות, ובכלל זה בהתפשטות המדאיגה של שידורי טלוויזיה פיראטיים בכבלים בישראל. התאחדות חברות הסרטים האמריקניות, שמושבה בניו־יורק, היא המבקשת להעלות לדיון בפורום של ארגון או"ם (ויפ"ו — הארגון העולמי לקניין רוחני) את התופעה המדאיגה בישראל, שאין לה אח ורע בהיקפה במדינה אחרת בעולם. החברות האמריקניות, הרואות עצמן כנפגעות המרכזיות מהשידורים הפיראטיים, מוטרדות ביותר מהתמוטטות מערכת שלטון החוק בישראל בתחום זה של שמירה על זכויות יוצרים. ישראל חתומה על האמנות בינלאומיות המבטיחות הגנה לבעלי הזכויות, ונהנתה עד כה ממוניטין של מדינה שומרת חוק.

בעקבות המצב שנוצר הועלתה בקרב חברות הסרטים האמריקניות הצעה להפסיק לחלוטין הפצת סרטים חדשים בישראל, והפסקת מכירת סרטים לטלוויזיה הישראלית, בגלל הפגיעה בזכויותיהן והירידה בהכנסותיהן מהקרנות הסרטים בארץ, שנגרמה בעיקר מהתרחבות השירותים הפיראטיים בכבלים. חברות הסרטים האמריקניות תובעות מנציגיהן בישראל לתבוע בדחיפות מהממשלה ורשויות החוק לעשות לבלימת נגע הפיראטיות בכבלים, שהתרחב בארץ, לפני שינקטו צעדי חרום המתוכננים על־ידן.

לא ירוץ לפוליטיקה

■ [illegible]

ביקוש ל"אלביט"

■ חברת "אלביט" התבקשה על־ידי יצרנית המטוסים האמריקנית הגדולה "ג'נרל דיינמיקס" להגיש לה הצעות למכירת מוצרי "אלביט" בעשרות מיליוני דולרים. הבקשה הוגשה בעקבות ביקורה של משלחת מטעם החברה האמריקנית, ששהתה בחודש שעבר בישראל. בשבע השנים האחרונות ביצעה "אלביט" עבודות בהיקף 100 מיליון דולר עבור "ג'נרל דיינמיקס", והחברה הישראלית פיתחה בעקבות הזמנות אלה מערך משוכלל של בקרת איכות, כדי לעמוד בדרישות הקפדניות של האמריקנים. (א.נ.)

גידול של 90% ברווחי "כלל ביטוח"

■ גידול של 90 אחוז נרשם ברווח הנקי של "כלל חברה לביטוח" ב־87 והוא הסתכם ב־2.1 מיליון ש"ח. מנכ"ל החברה, רימון בן שאול, ציין כי החברה הפרישה במאזן 87, מרצונה, 2.8 מיליון ש"ח לעתודות שאינן נדרשות לחברות הביטוח (קרן סיכונים מיוחדים "צילמר") ואילמלא עשתה זאת, היתה רושמת רווח נקי גדול יותר. היקף הפרמיות של החברה גדל בשנה שעברה ב־33 אחוז ריאלית והסתכמו ב־192 מיליון ש"ח. הון החברה גדל ל־17.8 מיליון ש"ח ולחברה עתודות הון נוספות בסך 18.2 מיליון ש"ח. פרמיות ביטוח החיים גדלו בשיעור של 50 אחוז ותרמו לעלייה של כ־270 אחוז ברווחיות הענף הזה בחברה. בביטוח כללי גדלה אומנם הפרמיה ב־25 אחוז, ל־125 מיליון ש"ח, אך בשל ריבוי התביעות בענף והעלייה בעבירות רכוש ירד הרווח מ־3.4 מיליון ש"ח ל־2.1 מיליון ש"ח. (א.נ.)

[illegible]

■ [illegible]

זכו במיכרזים

■ "מליבו השקעות ופיתוח" זכתה במכרזו של מינהל מקרקעי ישראל להחכרת מגרש לבניית 58 יחידות דיור בחולות ראשון לציון, והקמת מרכז מסחרי על שטח של 490 מ"ר באותו מקום. החברה תשלם 861 אלף ש"ח, כ־49 אלף ש"ח יותר ממחיר המינימום. "בית הורים" ומרכז עולי מרכז אירופה זכו במיכרז להחכרת מגרש לבנית מעון לקשישים. שטח המגרש 3,390 מ"ר והמחיר שישולם 1.1 מיליון ש"ח. מחיר המינימום היה 949 אלף ש"ח. במיכרז להחכרת מגרש לבנייה מסחרית, על שטח של 2,500 מ"ר ברמלה, זכו נגר כדורי הדור וזיו, שישלמו 455 אלף ש"ח. מחיר המינימום 323 אלף ש"ח. קדור משה ורבקה ישלמו 36 אלף ש"ח עבור מגרש של 534 מ"ר להקמת וילה בקרית ים. מחיר המינימום 32 אלף ש"ח. גץ משה ישלם למינהל עבור מגרש לבנית מבנה תעשייה של 1,685 מ"ר במפרץ חיפה 156 אלף ש"ח, כ־50

אג"ח להמרה — איכזבו

■ הלהיט של השנה החולפת בבורסה — אגרות חוב להמרה שהונפקו על־ידי קונצרנים — איכזבו את המשקיעים. מתחילת השנה (1988) ירדו מחירי מרבית אגרות החוב להמרה, והמחיר הממוצע שלהם איבד כ־4 אחוזים משוויו — כך עולה מניתוח שנערך בחברת "אלנרה דיסקונט" המנהלת קרנות נאמנות.

טבריינים משכילים

■ למרות סקרי המכון לפריון העבודה והייצור, שטענו כי הטבריינים נמנעים מעבודה במלונאות, הצליחה רשת מלונות "קיסר" לגייס 150 טבריינים משכילים לעבודה במלון החדש "קיסר" שנפתח השבוע בטבריה. פנייתה של הנהלת רשת "קיסר" אל הצעירים המשכילים של טבריה, שלוותה במסע הסברה נמרץ בעיתונות המקומית, נשאה בסופו של דבר פרי ומאות מועמדים נענו לפנייה. בשלב ראשון התקבלו 150.

בסידרת קורסים מקצועיים ייחודיים שהעבירה הרשת לעובדים החדשים, נלמדו כל מקצועות המלון. לעובדים בעלי רקע קודם במלונאות העבירו השתלמויות מתקדמות, בעידוד משרד העבודה והרווחה. הקורס הפופולארי ביותר היה קורס אינטנסיבי בן שבועיים (8 שעות ביום), להכרת המחשב ויישום תוכנות מלונאיות. עד לסוף השנה ייקלטו במלון "קיסר" טבריה עוד כ־100 עובדים ובס"ה יעסיק המלון החדש 250 איש.

ועדת ששינסקי לטווח ארוך:

פטור כולל ואף מס שלילי עד לשכר הממוצע במשק

פרופ' אפרים צדקה
הפטור לביטוח מנהלים – שערורייה

פרופ' אפרים צדקה היה אחד מחברי ועדת ששינסקי לבחינת המס הישיר בישראל. ביקשנו ממנו להגיב על הטענות שהשמיעו מבקרי הוועדה. פרופ' אפרים צדקה, אחד ממיטב המומחים לענייני מיסוי, כיהן כחבר גם בוועדת שטיינברג. כן הוא מתמחה בבעיות מדיניות הרווחה, מתוך גישה המקפידה על חלוקה צודקת והלך המחשבה שלו לא תמיד תואמים את זה של שר האוצר.

רואה החשבון ישראל שטראוס טען כנגד ועדת ששינסקי, כי בהתחשב בכל ההכבדות, השכירים בעלי משכורות של מעל 1,000 ש"ח ישלמו יותר מס, ולא פחות מס. פרופ' צדקה סבור כי טיעון זה נכון רק לגבי מקבלי רכב צמוד וכי שטראוס שגה בחישוביו. "כל חישוביו לא נכונים", אמר.

לדברי צדקה, ועדת שטראוס, שמונתה לדיון בקביעת שווי השימוש של הרכב הצמוד, תמכה על דו"ח על בסיס מספרים מוכתבים מהאוצר. ועדת שטראוס טענה, כי שווי השימוש ב"וולוו" הוא 500 ש"ח ושווי השימוש החודשי ב"סובארו" 1600 הוא רק 260 ש"ח. לא הסכמנו לכך וזה מה שהקפיץ אותו, לכן ביקורתו כלפי לא מטרידה אותי, הוא אומר.

זאת רמאות

אינני מוכן לקבל את המספרים של ועדת שטראוס — זאת רמאות. הוא פירסם דו"ח של 80 עמוד על נושא כזה, סימן שהוא רצה לכסות על משהו ולמרוח את המסקנות בהרבה הנמקה.

אשר להפרשות הסוציאליות, חישוביו מוטעים, אומר צדקה. אי־אפשר לטעון שכל השכירים מקבלים פיצויים, להוסיף להם חודש משכורת לשנה. השכיר הממוצע יוצא לפנסיה, החייבת במס ולא זוכה לפיצויים. יש לזכור, כי פיצויים (פרט לסכום פטור), גם כיום, חייבים במס. מההטבות על ההפרשות הסוציאליות נהנות כיום בעיקר ההפרשות לקופות גמל וביטוח מנהלים. הפטור בביטוח מנהלים הוא בכלל שערורייה.

לגבי בעלי רכב צמוד וביטוח מנהלים יש החמרה במודע בהמלצות הוועדה, אומר פרופ' צדקה. המלצות ועדת שטראוס נבעו מאילוצים של מגזר קטן של עובדי השירות הציבורי, המקבלים שכר גבוה יחסית, אך לא יתכן שבגלל 200־100 מנכ"לים ושרים ייהנו מהטבה בלתי מוצדקת 70,000 בעלי רכב צמוד במגזר העסקי ויקבלו מתנות, אמר.

נושא נוסף שהועלה לדיון הן טענות פרופ' ברגלס, בקשר למיסוי כפול על החברות שמניותיהן נסחרות בבורסה. ברגלס טען, כי חברות יתחייבו ב־59% מס מצטבר, כי עיקר העלייה של מחירי מניותיהן נובע מרווחים שצברו בחברה לאחר תשלום מס הכנסה. במקרה הגרוע ביותר אומנם יגיעו ל־59%, אומר צדקה, אולם נבדוק מה קורה במיסוי העבודה. שם, במקרים רבים, מגיעים לשיעורים גבוהים מזה. אם לוקחים מס שולי של 45% (ולא של 48%, שחלקית פטור מביטוח לאומי), מוסיפים לכך 16% דמי ביטוח לאומי ועוד 3% מס מעסיקים, מגיעים לשיעור גבוה יותר מ־59%. אולם זה רק במקרים קיצוניים. רוב החברות אינן משלמות מס של 45% ונהנות מכל מיני סוגי הטבות. פרופ' ברגלס יושב כיום בבנק. הבנקים נחשבים כפרה חולבת של מיסוי. הם משלמים באמת את מס החברות של 45%.

קיים מיסוי הון — פרט לבורסה

אולם גם כיום קיים מס על רווחי הון מכל הסוגים, להוציא דבר אחד — הבורסה. משלמים מס רווחי הון על כל הנכסים שאינם נסחרים בבורסה, וגם על נכסים פיסיים, עליהם בצורה החמורה ביותר — לא רק על הרווח הריאלי, אלא גם על 10% רווח אינפלציוני. בעצם מה שוועדת ששינסקי אמרה הוא: לא להפלות לטובה את רווחי ההון בבורסה.

אשר לטענה כי הריבית תגדל, משיב צדקה שהאוצר מודאג בעיקר ממיחזור החוב. למיחזור זה תהיה עלות יותר קטנה עם המיסוי, כי הנטו יקטן והברוטו לא מעניין את האוצר, הגובה מיד את המס בחזרה.

לכל מס יש השפעה, המגדילה את העלות ברוטו ומקטינה את העלות נטו. צריך להוכיח כי פעולה זו מוצדקת או יעילה בצד אחד מהכנסות המושגות מיגיעה אישית ואינה יעילה בצד השני, בהכנסות מהון.

צדקה איננו מוטרד גם מהטענה כי המיסוי יקטין את החיסכון. גם כיום קיים מס על רוב פירות החיסכון. רוב החיסכון הוא מוסדי ואין שום הוכחה תיאורטית שריבית יותר קטנה מביאה להקטנת החיסכון, במיוחד כאשר על האלטרנטיבות בחיסכון מוטל אותו שיעור של מס. גם אמפירית אין עדות מובהקת לירידה בחיסכון מסיבה זו.

שר האוצר קבע עובדות באפריל

אין ספק כי מיסוי על יגיעה אישית מקטין את הרצון לעבוד. אך נראה יותר סביר ליישר את הקו, ולהטיל מס על כל מרכיבי ההכנסה ולא רק על סוג מסויים.

צדקה אינו חולק על כך שניתן היה להוציא מוועדת ששינסקי רפורמה טובה יותר. אולם הוועדה הועמדה במצב נתון. שר האוצר, כבר קודם לכן, חילק את כל המתנות שעלו 1.3 מיליארד ש"ח, וללא־חברים 800 מיליון ש"ח. הוא קבע עובדות. אילו הסכום הזה היה עומד לרשות ועדת ששינסקי, אפשר היה לגייס תמיכה ציבורית. כיום אין כל סיבה, לאלה שקיבלו כבר את המתנה, לתמוך בוועדה. צדקה מזכיר, כי הרפורמה הקודמת, שקשה לקרוא לה רפורמה ויותר נכון להגדירה כהורדת המס השולי, היתה מקובלת על כל הממשלה, וגם המעסיקים וההסתדרות הסכימו לה במסגרת עיסקת החבילה. הסכמה משולשת זו היתה טמונה בכתב המינוי של ועדת ששינסקי. יתכן כי ניתן להנהיג את ההטבות במדרגות המס גם ללא ביצוע כל הרפורמה; כי הטעויות באומדני הגבייה די גדולים. קשה להעריך גביית־יתר של 200־100 מיליון ש"ח — אפרים צדקה משתומם על פקידי האוצר, הבודקים כל שקל האם זה מאוזן או לאו.

צדקה סבור, כי אי־אפשר להגשים רק חלקים מהרפורמה המומלצת, למרות שהוועדה לא השתמשה במינוח "מיקשה אחת", ללא כל חלקיה. פרט אולי לחלקים הטכניים של חובת דיווח כללי, הרפורמה לא תהיה מאוזנת, צודקת ומוצדקת מבחינה חברתית וציבורית, אי־אפשר לבטל פטורים מבלי לבטל את הפטורים על שוק ההון. זה לא הגיוני, לא מעשי. אפשר להוריד רק את שיעורי המס, אך במקרה זה לא מדובר ברפורמה אלא רק בהורדת שיעורים. נסים לא ביצע רפורמה באפריל 87 — הוא הוריד שיעורים. או שהוא צריך לקבל את הכל כמיקשה אחת, או שיורידו רק את שיעורי המס ללא רפורמה.

צדקה נשאל גם על השפעת הרפורמה המוצעת על עלות העבודה. לדבריו, יש להסתכל על ההשפעות הכוללות. הגילומים עשויים לייקר את עלות הברוטו, אך הורדת השיעור תגדיל את שכר הנטו ותקטין את הדרישות להעלאות שכר. לתקופה יותר ארוכה מחודשיים־שלושה עלות העבודה לא צריכה לגדול. השכר לא מושפע רק מהעלויות אלא גם מההיצע, ובסופו של דבר הגידול בשכר הנטו יוזיל את הברוטו.

עובדה היא, שבישראל השכר מעולם לא עלה רק לפי ההסכמים; תמיד עלה יותר מההסכמים, כי היו ביקושים שהצדיקו את זה. לא תביעות השכר גררו את האינפלציה. יש להביא בחשבון בהמלצות, כי במשך חמש שנים יגדלו ההכנסות ממסים בעוד כ־500 מיליון ש"ח בערך, שלא הובאו בחשבון להטבות מס במחירי סוף 87.

ביישום הרפורמה יש להביא זאת בחשבון, ויש לחוקק מיד הורדה נוספת של המס שתיכנס לתוקף בעוד ארבע שנים. זה חלק מהרפורמה. זה יספיק לעוד כ־2 נקודות זיכוי וניתן יהיה להעלות את סף המס ולהביא אותו לשכר הממוצע במשק. זה יהיה יפה. יחד עם קיצבאות הילדים ברמת השכר הממוצע יהיה פטור כולל או אף מס שלילי.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

עליות תוך מחזורים קטנים

אתמול נמשכה מגמת העלייה, תוך מחזורים קטנים יחסית. היו עודפי ביקוש הן למניות החופשיות והן למניות ההסדר. הביקושים הסתכמו ב־2.2 מיליון ש"ח במניות ההסדר ובסכום דומה במניות החופשיות. ההיצעים הסתכמו ב־941 אלף ש"ח במניות החופשיות וב־695 אלף ש"ח בלבד במניות ההסדר.

מתוך 409 שערים במניות החופשיות עלו 137, ירדו 102 ו־170 נשארו בלי שינוי. מתוך 26 השערים במניות ההסדר עלו 10, ירדו 7 ו־9 נשארו בלי שינוי. המחזורים הסתכמו ב־4.3 מיליון ש"ח במניות החופשיות וב־2.4 במניות ההסדר. המחזור במשתנים ירד ל־890 אלף ש"ח.

בשוק איגרות החוב היו עודפי היצע וירידות שערים, הן בצמודות למדד והן בצמודות לדולר. בצמודות למדד הקצרות כ־100% ירדו השערים עד 1.5%. ב"ארוכות" בלטה נטייה לירידות עד 0.5%. בצמודות כ־80% נרשמו ירידות קלות. בסוג "ברירה כפולה" הגיעו הירידות עד 2%. בצמודות לדולר מסוג "גלבוע" היו ירידות עד 1.5%. בנסחרות במט"ח היו תנודות עד 1%.

בנק ישראל יציע היום לציבור שתי סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד בערך נקוב כולל של 50 מיליון ש"ח, מזה 30 מיליון ש"ח מסוג "שגיא" לשש שנים במחיר מינימום של 94% מע"נ ו־20 מיליון ש"ח מסוג "גליל" ל־17 שנה, במחיר מינימום של 83% מע"נ.

במילוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 15.5% ל־18%, תוך מחזור של 19.4 מיליון ש"ח.

סל המטבעות נשאר אתמול בלי שינוי 1.7167 ש"ח, בעוד ששער הדולר היציג ירד ב־0.04%, ל־1.5758 ש"ח. דולר נוסעים 1.8696 ש"ח.

הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.66 ל־1.68 ש"ח.

במסחר הרב־צדדי במסחר לפני הצהריים נרשמה רק ירידת שער אחת (של יואל ב־0.4%), לעומתה נעו עליות השערים בין 0.2% (הבינלאומי, נכסים ובנין, קוספאות פח 1, טבע, אי די בי פת, וכלל ישראל 10) ל־1.7% (אלרן ע"ש). המסחר בשלב זה הסתכם ב־984.2 מיליון ש"ח.

במניות הבנקים המסחריים שמתחת להסדר עלו הספנות 05 ב־0.3% וכללי מ"ר 1 ב־0.4%. לעומתן ירדו אוה"ה ב־0.3% והספנות 01 ב־3 אחוזים.

"אלומות" דיווחה על רווח נטו של 1.1 מיליון ש"ח בשנת 1987, לעומת רווח של 767 אלף ש"ח בשנת 1986.

"נאות אביב" דירקטוריון הבורסה החליט להעביר את המסחר בני"ע של החברה למסגרת מסחר של אחת בשבוע, אם היא לא תפרסם את דו"חותיה הכספיים ליום 30.9.87 עד ה־25.3.88.

"חברה לנכסים ולבניין" הודיעה, שקבוצת כלל, חדלה להיות בעלת־עניין בחברה.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

קולנוע

לידתו של מיתוס

„הסיציליאני" בקולנוע „אסתר" בתל־אביב

יעל ישראל

בשם ש„הקיסר האחרון" הוא מטאפורה לנפילתו של הבמאי האיטלקי ברנרדו ברטולוצ'י, כך „הסיציליאני" הוא סמל להדרדרותו הקולנועית של הבמאי האמריקני, מייקל צ'ימינו. זוכרים אותו בוודאי במה שזוכרים. איך נשכח את „צייד הצבאים" את „שערי החופש" או את „שנת הדרקון"? כולן יצירות מרהיבות, גם אם שנויות במחלוקת. לא כולם אוהבים את המסרים הלאומניים המשיחיים הסמויים, שהד־ ארון צ'ימינו מגניב בעורמה מניפו־ לטיבית בדלת האחורית לסרטיו, הד־ מוקפרים והמחושבים עד הפרט האחרון.

צ'ימינו התחיל בקטן בסרט מינורי ויפה בשם „תויו ורעם". אך הוא שאף לגדולות. היום הוא כמעט מיתוס בקולנוע האמריקני. במאי שכל סרטיו חוללו שערוריה. מאז „צייד הצבאים" הוא מקפיד על סרטים רחבי יריעה, שאפתניים, שהיו שם נרדף לשערוריות. סרטיו ארוכים ממה שהאולפנים מקציבים לו והם עולים כסף רב ולא תמיד מחזירים את ההשקעות העצומות („צייד הצבאים" היה כזכור, לשלאגר היסטורי, אבל „שערי החופש" היומרני ועתיר התקציב, שבא אחריו, הפסיד קשות בקופה). סרטיו של צ'ימינו מעוררי מחלוקת. יש שאוהבים כל מחוות בימוי של יוצר מעניין זה, ויש שלא סובלים את סרטיו ומכנים אותו מגלומאן בעל תסביכי גדלות.

סרטיו של צ'ימינו נודעו גם באלימות השופעת מהם בכמויות שיעורו כל סאדו־ מזוכיסט הגון. קציר הדם והגופות התחיל כבר ב„צייד הצבאים", שחשף את הגיהנום של מלחמת ויטנאם בצורה שאף אחד עד אז (שנת 78') לא העז להראות. „שנת הדרקון" גם הוא לא חסר את פולחן הדם בין קצין לבן ואנרכיסט במשטרה לבין המאפיה הסינית הרצחנית, בכל מיני כוכים מצחינים בצ'יינה טאון הניו־ יורקית.

אם כן, כשצ'ימינו עושה סרט (ועד כה הוא עשה רק חמישה סרטים בחמש עשרה שנים — יבול די דל לבמאי בהוליווד) הוא עושה זאת בגדול, בהכומה, לעיתים עד כדי ראוותנות תמוהה. יתכן שלימים יוכח אם מדובר ביצירותיו של גאון או בסתם קישקוש. מה שברור שקשה מאוד להתעלם מסרטיו. הם תמיד מרהיבים, משופעים בסצינות עשויות ב־ ווירטואוזיות, ביד רחבה של במאי פורץ שלא יחסוך דבר בבואו להגשים את הפנטזיות ש־ במוחו לחלייתן הקולנועית על המסך הגדול. מבחינה זו עבודתו מזכירה את עבודתם של קופולה ושפילברג. גם הם במאים עם חזון, שיעשו הכל כדי לממש את דמיונותיהם החזותיים־הפרטיים לסרטים מרהיבים.

ועתה סרט חדש למייקל צ'ימינו. צופים מכורים עשויים להתאכזב מ„הסיציליאני" מפני שהוא חסר את סוג התנופה המרתקת, הד־ מכושפת, שאפיינה את סרטיו הקודמים. גם הפעם במרכזו הסרט עומדת דמות יוצאת דופן, שנוייה במחלוקת, של גיבור עממי, ספק פסיכופאט, ספק נסיך או מין מושיע, שצועד אל אובדנו בהנאה משונה. מביא צדק לעם, אבל יודע לעשות זאת בדרכים מעוותות ובלתי מוסריות של אלימות צרופה. העלילה מבוססת על גיבור מהחיים. דמותו של לוחם החופש הסיציליאני, סלווטורה ג'וליאנו, ש־ בשנות חייו הקצרות ניסה לחום בבעלי האחוזות העשירים והמושחתים שעשקו את בני עמו, ובאנשי המאפיה הרצחניים ששמרו על האינטרסים שלהם תמורת דמי חסות שמנים. סיציליה של שנות ה־50 היא מעון של שחיתות, ממנה התפתחה תרבות המאפיה האיטלקית של אמריקה, כפי שתוארה בסרטו של קופולה „הסנדק".

„הסיציליאני" של צ'ימינו הוא לא רק סרט היסטורי המנסה להחיות את המסורת האיטלקית המסובכת על כל נקמות הדם ומבצעי החניכות המסובכים בין הדון הקשיש ליורשו, וכיוצא בזה מאפיינים מסרטים על המאפיה וקוד הכבוד הנוקשה של החברה האיטלקית. מעל לכל זהו סרט הרפתקאות על הולדתו ונפילתו של מיתוס. גיבור עם אגדי בנוסח רובין הוד, זורו או סקרלט פימפרנל הזכורים לטובה מהסרטים הישנים של הוליווד.

ג'וליאנו הזה (כריסטופר למברט) הוא דמות רומנטית הנערצת על האיכרים הנבערים, חסרי המודעות הפוליטית, אשר יותר משהם רוצים חלק בנחלת אבותיהם, הם פשוט רעבים ללחם. בדרכו להביא להם את מה שהוא חושב שהם זקוקים לו, הוא אינו מהסס לקחת את החוק לידיו, להמשיך את המסורת הנהוגה במקום, בנוסח „כל דאלים גבר", ולהרוג בדם קר את כל המפריעים בדרכו. כדרך גיבוריו הד־ מסורתיים של צ'ימינו הוא פותר אלימות באלימות בדרכו להגיע לצדק האבסולוטי.

צ'ימינו אינו טורח להסביר את מניעי הדמות, הוא פשוט נשבה בעוצמתה המופרעת. זהו גם ההבדל בין סרט ישן משנת 62' שעשה הבמאי האיטלקי, פרנצ'סקו רוסי, על חיי סלווטורה ג'וליאנו, לבין סרטו החדש של צ'ימינו. רוסי תיאר במדוייק את חייו של הלוחם, אשר גנב ורצח מהמעמדות העליונים בלי נקיפות מצפון למען חלום רומנטי — להביא את הישועה לעניי העם, בעוד ש„הסיציליאני" טווה חלום מנופח ולא מציאותי, רווי טכניקולור הוליוודי של אפוס ענק וראוותני. גם כך יוצרים מיתוסים בהוליווד.

„הסיציליאנים" – רובין הוד בנוסח איטלקי. משמאל: כריסטופר למברט פרל וינקוט, ג'ותן טורטורו

מופע

מדברים עברית

וולט דיסני על הקרח, טלית הפקות

יוסי ונונו

פסח תשנה, לטותת בכל מה שקשור לאזור תל־אביב, יוקדש לוולט דיסני וחבר מרעיו דונלד־דאק, מיקי מאוס וכל שאר ידידיהם הזכורים לטוב. המופע; להקת וולט דיסני על הקרח, הוא מופע נודד שבמרכזו בובות וולט דיסני ענקיות אליהם מצטרפים כוכבי החלקה על הקרח, עטורי פרסים, שיהיו גם לזהורים משהו.

המופעים בישראל הם חלק מסיבוב הופעות בינלאומי שכולל בין היתר את יפאן, הולנד, ספרד, צרפת, איטליה, כך שבכל מה שקשור לדיסני אנחנו על המפה.

מסתבר שליבא מופע של דיסני זה לא כל־כך פשוט, אנשי דיסני קנאים ליצירתם ולא מוותרים בקלות, ובעצם לא מוותרים בכלל, על זכויות היוצרים. הם דורשים להתערב בכל שלב בביצוע, הן בעיבור הטקסטים והן בצד הביצועי. הם כנראה יודעים למה, עם הצלחה קשה להתווכח. שפירה וכאי המעבדת האחראית על העברת המופע לעב־ רית מספרת: „המופע נכתב ליובל ה־50 של דונלד־דאק, סיפור המסגרת הוא מסיבת הפתעה שעורכות הדמויות של וולט דיסני לדונלד־דאק, כל הדמויות מכל הסיפורים. — שלגיה, מיקי מאוס, במבי וכו' וכו'. הדמויות ענקיות לבושות בתלבושות מקוריות, מה שמקשה עליהם את היכולת לדבר ולשיר, מפעילי הבובות הם יותר רקדנים־מחליקים ופחות שחקנים־זמרים. גם במקור מלווה אותם פסקול. הבעיה שלנו היתה לתרגם את הדי־ אלוג, לעברית ואחר־כך לתרגם אותו שוב מילולית לאנגלית, כך שהמפעילים האמרי־ קאים שיופיעו על־פי הפסקול העברי יוכלו לעשות זאת למרות שהם לא מבינים את השפה".

— איך עושים את זה, מעשית, בשטח?

וכאי: „פשוט כותבים באותיות א־ב אנגלי מלים בעברית", כאן היא מרגימה לי את הבעיה בלתרגם ביטויים אנגלים לעברית ולהיפך, את עבודת התיצים המסובכת בתוך הטקסט בין מלים שונות בעברית ובאנגלית, העיקר שהמפעיל האמריקאי ידע שכשכתוב תבים Yom Holdet מתכוונים „יום־הולדת" ועוד דוגמאות שונות ומשונות. „במרבית הארצות שהמופע הגיע אליהן העדיפו לתרגם רק את הדיאלוגים ולהשאיר את השירים באנגלית. אני התעקשתי לתרגם את מרבית החומר לעברית, זה נראה לי מוצלח יותר".

— את יכולה לתת דוגמא?

וכאי: „את שיר הגמדים „היי־הו" השארנו באנגלית כי כמעט כולם מכירים אותו ואין צורך בתרגום מיוחד, אבל שיר כמו „כמה טוב להיות רע", שנכתב במיוחד למופע, והוא שיר שאותו שרים כל הרעים מכל הסיפורים השונים של דיסני, העדפתי לתרגם".

וכאי מספרת שלקלטות בארץ הגיע גדי ביליק, סגן נשיא החברה המפיצה את המופע. ביליק, מוסיקאי בעצמו שכתב חלק מהשמע־ הית, מרוצה עד כדי כך שהוא שלח טלקס ובו כתב שהעיבוד לעברית הוא הכי טוב מכל הארצות.

תצא מהמופע הזה והעיבוד לעברית קלטת?

וכאי: „הייתי רוצה, אבל לא ברור. שוב יש פה עניין של זכויות יוצרים. החומר גם בעברית שייך למעשה לאולפני דיסני, וככה זה למעשה עם התרגומים מכל השפות".

הטקסט עצמו נכתב מבלי לראות את המופע, כשהלהקה תגיע כל העסק יהיה כבר על פלייבקים מוכן להופעה. ההקלטה בעברית נעשתה באולפני קולינור והשתתפו בה: דורין כספי, רותי הולצמן, אסנת ווישנסקי, דני תמיר, עמי מגדלמן, עמי פרנקל, גיורא קנה, אילן ליבוביץ, דב רייזר, שמעון כהן ויוסי סימן בתפקיד דונלד־דאק.

את המופע עצמו מנחה מי אם לא האחד היחיד — מיקי מאוס, מדובר על 2/3 סיפור ו 1/3 החלקה מרגשת, מעניין את מי יעדיפו הילדים.

פסח, היכל הספורט, מ־3/28.

מוסיקה

טעון בדיקה

יוסי שיפמן

באיחור רב הגיע אלי המידע על הקמת הגוף החדש „תיאטרון האופרה הקאמרית — ירושלים".

על עצם הקמת הגוף יש לברך מן הטעם הפשוט, שכל מי שמנסה להתמודד עם אופרה ומצליח במידה כזו או אחרת, תורם להגדלת מספרם של השוחרים והמכורים לאמנות האופרה שהתנערה לפני שנים לא רבות יחסית מתרדמה מסויימת שפקדה אותה.

כאן מדובר ביוזמה של המנצח אהרן חרל"פ, והזמרת ג'ודי אקסלרוד. ליוזמה הצטרפה קרן ירושלים שסייעה לרעיון. את התוצאה של היוזמה יציגו חברי האנסמבל ה(?) חדשה במוצאי שבת הקרובה באולם רבקה קראון, שבתיאטרון ירושלים. בתוכנית שתי אופרות קצרות של ג'אן־קרלו מנוטי „המדיום" ו„הטלפון". משתתפים מריאן פרגר, ג'ודי אקסלרוד מרים מלצר, ג'יי שיר, עליזה שנה(?) ושחר כהן.

להחזיק אצבעות.

בין החומות ועל המים

ווקאליזה 88' — עכו

ווקאליזה בעכו. מקהלת הנערים מהנובר

יוסי שיפמן

תוכל „לתפוס" למות חמישה קונצ־ רטים אם תקדיש יום אחד בלבד לווק־ אליזה של עכו בפסח השתא. להתבוסס במשך היום בין שבעה מוקדים ששמות־ יהם כבר מתרונגים בזכרונם של שוחרי פסטיבלי עכו למינהם. „אבירים", „קריי־ מטה", „מגדלי וולקנה בערב ב„חאן אל־ עומדאן" שמארח את מופעי הראווה הגדולים. שם ב„חאן" מתארחים השנה, האוראטוריה של הנדל „שמשון", עם התק"ו ועם מקהלה מגרמניה, אמנים עולים מבריה"מ, בערב שכולו שלהם; 1,000 זמרים עם שלושה מנצחים ונשפני מתכת בתכנית שבעיקרה מנדלסון ובראון, החתן והכלה של פרס ישראל, הארגוב והרמאורי בערב מיוחד לכבודם ואיתם.

אטרקציה מיוחדת שתעורר תנובת „הגיע הזמן" אצל שוחרי עכו תהיה המוסיקה מן המים. על רפסודה בלבו של נמל הדייגים יתמקמו מדי יום עשרות זמרים ויפצחו בזמן הטובלים בחומוס ופיתה כשרה בירם, המתכוננים כצעירים מזנקים מן הקירות הנטועים במימי המעגן, המטיילים על החומות בין המכמורות, כולם יעשו זאת בפסח הקרוב לצלילי קולם של הזמרים. לשבוע תיתוסף אל נהמת הגלים ואל צופרי סירות הדיג גם זמרתם של „תורני הרפסודה: העבריים והערביים בווקאליזה.

„הפסטיבל עובר מישות אמרגנית לישות הפקתית", טורח לציין יוסי זייפרט מנהלה האמנותי של הווקאליזה. זייפרט, איש יסעור, עובר קשה בעיסוקיו המוסיקליים שכן בקיבוצו הוא נחשב זה זמן לענף. תקציב הווקאליזה' נמצא באזור ה־250,000 ש"ח והוא בוודאי יעלה, שותפים, משרדי החינוך, התיירות והקליטה, עיריית עכו ו(?) אחרים. הציפייה היא להכנסה של כ־100,000 ש"ח. „למרות שהתקציב הוא לא (?) משתדלים למצוא מופעים ייחודיים לווק־ אליזה', מוסיף יוסי זייפרט, אם זהו מוטו? גוף מוכר התוכנית היא ייחודית לפסטיבל'.

בין השמות החדשים נמצא את „התקווה הטובה". מקהלה של שחורים מדרום־אפריקה. שתשיר מגוון אפריקני־מערבי. „הצילינדרים" מגיעים מגרמניה עם מגוון שהחל בגרמניה אבל היום מוכר כסגנונם של ומרי, ה„קינג" מאנגליה. הם מייצגים את הזמרה הקאמרית במיטבה.

ביקורי בכורה יהיו למקהלת „קפריס" מהולנד, „פוליפוניק" מאיטליה ומקהלה „מאינסברוק" שבאוסטריה. זמר הקונטרה טנור סאול גרוהרט ארם כבר קנה לו קהל מעריצים בביקור הקודם והפעם ילך מספרו וירבה.

סולנים אחרים הם נייג'ל רוג'רס האנגלי, לאונרד מרוז' הפולני ומירה זכאי (?). אנסמבלים של ג'ז עם רוי כרימינס ומוסיקה עממית מוונצואלה צובעים את הפסטיבל בגוונים אחרים. כדרכם של מפעלים בינלאומיים הארץ המארחת מיוצגת בצורה נכבדת ומשלנו נמצא את מקהלות הקיבוצים, את קאמרן, את מקהלות הילדים מפתח־תקוה, מעמק חפר מירושלים ועוד.

הכרטיסים במחיר אחיד של 15 שקלים (למעט חאן אל־עומדאן), הקולות מן הים בחינם, הדגים והחומוס לפי המסעדה. ראשון ה־3.4 ורביעי ה־6.4.

תוכנית מרשימה ושונה בחלקים ניכרים מן החגיגה הווקאלית של יפו, אבל חשוב לחזור ולהרגיש שמכל בחינה אפשרית טוב היה אילו תואמו שני הפסטיבלים יחד, תפקידית ורעיונית.

סיפור מזומר

מדי שני

אדריאנה פורדים, (גרמניה) מצו סופרן שלו עדיאל, צ'מבלו מוזיאון חיפה, בתוכנית: יצירות משל מונטוורדי, ראינדיה, פרסקובלדי וג'זואלדו.

לאלה המעוניינים בראשית האופרה באיטליה של תחילת המאה ה־17, בסגנון הקרוי „רצ'יטאר קנטנדו" — סיפור מזומר, המשלב את תכונותיהן של „האריה" ו„הרצ'יטטיב" שאנו מכירים מן האופרות המאוחרות יותר, הגישה הזמרת־האורחת אנדריאה פורדים מגרמניה. מוטטים לקול יחיד מאת המלחינים מונטוורדי, פרסקובלדי ואינדיה.

מוסיקה זו דורשת מן המבצע מלבד תכונות ויכולת טכנית ומוסיקלית רגילות, תוספת של גמישות ואילתור כיתוב עם יכולת דקלמטורית והבעה דראמטית. אנדריאה פורדים הינה בעצמה מורה באוניברסיטת באזל לדקלום ורטוריקה ומבין תלמידיה נמנים זמרי המוסיקה העתיקה הידועים. בכל זאת היו רמות שונות בביצוע קטעי הרפרטואר בערב: אפשר לומר, שהחלק הראשון היה פחות מוצלח מבחינת הניקיון, סיומי המשפטים המוסיקליים והדיקציה. והחלק השני היה הרבה יותר טוב וברור, קולה היה צלול יותר, שירתה משכנעת והיא גם יצרה קשר טוב יותר עם קהל המאזינים. היו קטעים שהוסיפה להם הסברים או קראה בשפה האנגלית מן מכתבי האהבה של מונטוורדי. מוצלח הוסיפה גם קטעי הנרין. המוצלח ביותר היה שירו של קורט וייל.

אין ספק שנגן הצ'מבלו, שלו עדיאל תרם רבות להצלחת הערב, לא רק בתור מלוה מנוסה וגמיש, אלא גם כנגן בקטעי הסולו של המלחין המעניין ג'זואלדו. כך שבסכום של דבר, למרות ההסתייגויות, היה זה ערב מעניין ובלתי שיגרתי, הרביעי בסדרת קונצרטים קאמריים על „הרנסנס של הבארוק".

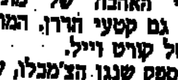

זה מסתובב

מחזה של יוסי מוגל „זה מסתובב" מתחדש, והוא יועלה הערב מחדש בתיאטרון „הסימטה" ביפו, עם שמוליק וולף, זכריה טובי ודריק מורן. (?) את הצגת ה־2000.

נקיון הוא חיינו

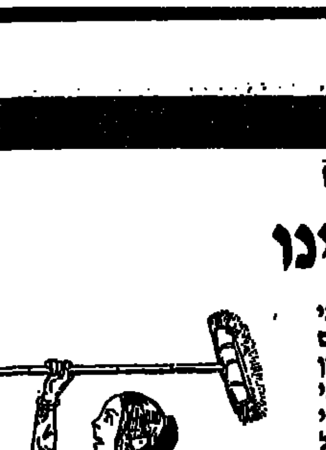

יש אנשים העושים נקיון גדול לפני פסח, אבל באמת גדולו האפיקורסים שבניהם מקפידים לקרא לזה „נקיון האביב". אחרים לא עושים כלום, כי אצלם ממילא הכל נקי. אני תפסתי מקום טוב באמצע: לא מנקה אבל עוברת בספרים ישנים, ג'ורנאלים, אלמנכים וכל מיני כאלה, כדי לגלות עצות טובות ופטנטים הקשורים בנקיון. פחות מעייף מלהבריק חלונות, למשל, והרבה יותר משעשע. בבקשה, הנה חופן רעיונות, למי שאוהב להתאמץ שהבית יבריק.

★ אריחי אמבטיה יבהיקו לאחר ש(?)רחץ אותם במים עם אמוניה (כפית ל(?)טר) ונבריק במטלית יבשה. פעם ב(?)ען זאת במטלית זמש, היום משהו מטי(?)וס ולדה גם כן יתאים. מומלץ לחזור על הפעולה פעם בשבוע;

★ כיור גירוסטה יבריק אם אחרי כל רחצה נייבש אותו במטלית ופעם בשבוע נשפשף במגבת נייר, טבולה בכהל מפולג מהול במים (ביחס 1:1);

★ כתמי חלודה על מיכל ניאגרה (או כירת גז) מצופה אמאיל ניתן להסיר במטלית טבולה בחומץ. אם הכתם לא יורד ברחצה רגילה טובלים צמר גפן בחומץ ומשאירים דקות אחדות על הכתם. שוטפים במים פושרים;

★ המבערים של כירת גז יתנקו מהשומנים אם נשרה אותם בחומץ ל־8 שעות לפחות. רצוי למשך הלילה. בבוקר מרתיחים את החומץ עם חופן מלח בישול ושופכים לתוך הכיור, טבולה נגד סתימותו;

★ את הכתמים שעל הראי מסלקים במטלית לחה, טבולה בכהל קאמפור;

★ אגרטלי בדולח צרים, שניקויים מהמשקעים פרובלמטי מאד, ממלאים (עד רבע מתגובה) בקליפות ביצים שבורות, מוסיפים מעט מים ומנערים היטב, עד שהמשקע „יגורד". שוטפים במי־מלח ואחר כך במים רגילים;

★ מסגרות כסף (של תמונות) מנקים בחלבונים מוקצפים. רוחצים את המסגרת, מייבשים, מכסים בקצף ולאחר שייבש — מסירים במטלית וממרקים את המסגרת.

★ מסגרות מוזהבות רוחצים בכהל נקי, שלשעות אחדות הושרו בו פרוסות בצל, לא חשבתם על זה, נכון? אפשר גם להרטיב את המסגרת בחומץ, כעבור 5 דקות לשטוף במים ולאחר שהמסגרת התייבשה למרק אותה במטלית נקיה.

★ ריפוד מעור יחדש את נעוריו אם נרחץ אותו במטלית רכה טבולה בטרפנטין או בתערובת של בנזין ושמן (1:5). רגע, לא גמרנו! לאחר שהעור התייבש מורחים אותו בעדינות (בעזרת מטלית) בחלבון מוקצף. שיטה אחרת: רוחצים את העור במים פושרים, מהולים במעט חומץ. מייבשים וממרקים בפלנלית טבולה בקצף משלושה חלבונים, פלוס 3 כפות טרפנטין. בשלב הסופי ממרקים במטלית כותנה נקיה;

★ רהיטי עץ מנקים במים קרים (כוס), מהולים בשמן ובנפט (שתי כפות מזה ושתיים מזה). מורחים את הנוזל על הרהיט במטלית, מחליפים אותה באחרת אם התלכלכה. לאחר הרחצה מושחים את כל הרהיט במטלית נקיה טבולה באותה תערובת ולבסוף – כשהעץ יבש – במטלית נקיה ויבשה;

★ רהיטים מצופים בפוליטורה מנקים בתערובת של שמן וכהל מפולג. שופכים לבקבוק כוס שמן, מוסיפים 3 כפות כהל ומנערים היטב. אם הפוליטורה מלוכלכת מאד היחס בין החומרים יהיה 1:1. רוחצים היטב בעזרת מטליות, מנגבים בפלנלית רכה ובסוף ממרקים, גם כאן במטלית כותנה.

★ זה מספיק להיום. עייפתי מעצם הרעיון. מי שינסה את הפטנטים מתבקש לדווח לי איך זה פועל במציאות. אגב, אשר לפרסום - כל הזכויות שמורות, היצרנים של תכשירי נקוי חדישים רוצים להשתמש בחומר זה – אם שישלמו לי תמלוגים.

צב"ש

כתונת פסים ועניבת פרפר

של ברודי ניאות להדגים את חולצות מנהטן. ליצרן — חברת „טנגו" מתשלובת כיתן — אין ספק שהוא ישים אותן על המפה. בדיקת־שוק שערכה חברת „גיתם", הפירסומאית של „טנגו", מצאה כי ברודי מצטייר בעיני הישראלי המצוי כמצליחן, ישר, אמריקאי שהצליח בישראל (סמל לעלייה מוצלחת), ספורטאי למופת, אינטליגנטי ופטריוטי. מכאן שאף חולצות שאחד כזה לובש ימצאו חן בעיני אותו ישראלי מצוי, מה גם שאין בהן שום דבר שיכול לא למצוא חן.

החולצות של מנהטן הן בגזרה קלאסית, בסגנון ספורט אלגנטי. בהירות, בהדפס של פסים דקיקים, מרוחקים זה מזה; מכופתרות, בגדולות 8 כפתורים במקום 7; בעלות צווארון ו„שינה" (פס אורך מרכזי בחזית) מוקשים באמצעות בד הדבקה; מותאמות לעניבה (צרה מאוד) או לפפיון (עניבת־פרפר), גם שהן ספורטיביות, בעלות כיס עליון ושרוולים קצרים. הגיזרה חופשית, מתאימה לכל גוף — אם רכשת מידה נכונה ולרשותך 5 מידות, כולל EEL. הן אלגנטיות וכל־כך סולידיות, שעניבה אדומה נראית איתן נועזת. למרות שהפסים שונים ויש אפילו משבצות — אם ראית אחת כאילו ראית את כולן.

בקולקציה של אביב־קיץ 88' יש גם חולצות ספורטיביות, שרוול קצר, גסקה (רצועת־בד כפולה לאורך העורף והכתפיים), פסים רחבים, צבעונים — שחור וירוק, כחול ותכלת, אפילו כתום ושחור; עם עניבת־פרפר מפוספסת בצבעים נוגדים זה נראה משעשע ועליז, אבל כמה אנשים יוסיפו עניבת־פרפר לכתונת־פסים? יש גם חולצות צבעוניות מאוד, בוורוד, ירוק או תכלת, עם פסים דקיקים. לשעות הפנאי של המצליחן.

טנגו מייצרת גם מכנסיים מותאמים לחולצות מנהטן: ישרים, צרים במידה, מעט תיפורים למעלה, בלי חפתים, כיסים קידמיים, כיס אחורי, חגורת־עור צרה. הצבעים הם קלסיים של קיץ: אפור בהיר, בז', כחול כהה, לבן ושחור. גיזרה נוחה, גימור מעולה. לא מושך תשומת לב.

החולצות עולות 50 ו־60 ש"ח (מקבלים 10 אגורות עודף) והמכנסיים 65, 70 ו־75, עגול.

רק בחוגי בית

למבקר התמרוקים המציפים את ישראל נוסף תכשירי קוסמטיקה של דרום־אפריקה. זאת (הנקראת על שם בעליה, יהודי חם) מבין 100 חברות נמצאת במקום מאוד מכובד ולמרות הדרם מסתדרת גם באירופה. מוצרי האיפור עדיין מחכים לאישור של משרד הבריאות, אך כל מוצרי הטיפוח קיבלו אישור של מוסדות.

חברת שליין ממליצה במיוחד על רויטלין, חומר ביולוגי שעליו מבוססים חלק ממוצריה. החומר, שהוא פרי־מחקר של מעבדות „סנאופרים" השוויצרית, פועל על כל שכבות והתאים החיים של העור (כולל השכבה היוצרת) ומגדיל פי 4 את יכולת התאים לנשום. כתוצאה מכך מוגברת פעולת חילוף החומרים, המאפשרת ספיגת נוזלים מירבית לתא. בין המוצרים נמצא גם ג'ל מחדש נעורים (!) קרמים שונים לפנים, וכמובן גם כל מיני נוזלים ותחליבים — הכל למען בריאות ושיפור עור הפנים והגוף.

מוצרי אבורי שליין לא נמכרים. בזו־מחודשים ישנן 50 יועצות יופי (בשלב ראשון) המטפלות באופן אישי בחוגי בית קטנים, והלקוחות, יכולות להזמין אותן מפעות ומבהירות איך להזמינם. נסיתי את אחד המוצרים והמעתי לטובה שהוא מסיר איפור עיניים בשם TAHLITA. כיוון שעיני מאוד רגישות, וכמעט שאין מסיר איפור מסוים שלא גורם לדמעות ואודם בעיניים, שמחתי מאוד למצוא את התכשיר הזה, נעדר השומן ומי בושם. הוא קל לשימוש ולפחות זה לא גורם לבעיות.

חיה יוסף

קטשופ מן הטבע

לוויטה קטשופ חדש, על טהרת מרכיבים טבעיים, בלי חומרים משמרים. (נמכר במכל פלסטי לחיץ, שתכולתו 600 גרם. מתקתק, הילדים יאהבו אותו. אין זכר לערך קלורי. 4.50 ש"ח.

ביתן הספורט

סביב מגילת העצמאות

ההחלטה על הקמת „תערוכת ה־40", לכבוד 40 שנות המדינה, התקבלה בוועדת השרים לאירועים לטקסים. התערוכה תקיף את סיכום פעולתם של כל משרדי הממשלה ובמרכזה תעמוד מגילת העצמאות. לפי התכנון, העלות היא 7 מיליון ש"ח; הממשלה מקציבה 4 מיליון, שיוקדשו לתשתית; משרדי הממשלה ישתתפו כמובן, אבל יש נושאים שאין להם אבא, כמו למשל הומור וסאטירה, תצלומים, היסטוריה או אפילו מגילת העצמאות עצמה. מקווים לכסות חלק מהגרעון ממכירת כרטיסים, שמחירם יהיה עממי — 10 ש"ח למבוגר, 5 תלמידים, לחיילים וסטודנטים.

„לא נחזור על תערוכות ה־20 וה־30" — מבטיח יעקב אגמון המנהל את חגיגות ה־40. אכן — הכל יהיה ב־10 שנים יותר גדול. תא"ל יעקב אבן, שהושאל מצה"ל לניהול התערוכה מספר בהתלהבות על התצוגה המרשימה שצה"ל מתכנן והיא מורכבת, כמו כל דבר בצה"ל, משלושה אלמנטים: מבוא מפולש לביתן ובו מוצגים תולדות המלחמות; שרות ההנצחה; ואולמות תצוגה עם אפקטים אור קוליים, המייצגים את צה"ל על בעיותיו נכון ל־88'. עמי שביט, המנהל האמנותי, מבטיח כניסה אפקטיבית ביותר, הכוללת מבט מלמעלה: לוח אירועים ממוחשב; אולפן גלי צה"ל; שיחזור של בתי־קפה, קולנוע גן־רינה ועורך ביתן הספורט שימחיש את הרגעים הגדולים בספורט הישראלי והרבה מאוד „עוד". המסלול לא יהיה קבוע, כל אחד יסתובב איך שנוח לו אך כל הדרכים יובילו לביתן מגילת העצמאות.

רגע, אל תרוצו לי עכשיו לגני התערוכה, יש זמן. תערוכת ה־40 תפתח ב־9 ביוני ותמשך שלושה שבועות (עד ה־2 ביולי), עם אופציה להארכה, לפי דרישת הציבור. המועד יאפשר ביקורים מאורגנים של תלמידים, אבל מצפים גם לקבוצות של חיילים, עובדי מפעלים, חברי קיבוצים ובכלל — כל הבא ברוך הבא. אם כל התוכניות יצאו לפועל לא יספיק ביקור אחד, כי התערוכה תשתרע על 20 אלף ממ"ר, שטח כפול מ„אדם ומעונו", למשל.

לתערוכה ועדת היגוי שבראשה שר החינוך והתרבות והיו"ר שלה הוא ראש עיריית תל־ אביב. בשנת הבחירות — איך אפשר אחרת? (צב"ש)

מן הכרם אל היקב

הקשר בין יינן הברון והאריסטוקרטיה אינו מליצי בלבד. שמחה ומלוצקי, שעלה מרוסיה ב־1882, היה בין מקימי שפיה ויכן נוטעי־הכרמים הראשונים במושבות הברון ארמונד דה־רוטשילד. המשפחה שינתה את שמה לתשבי — תושב שפיה בישראל ובמשך שלושה דורות עסקה בחקלאות ובכרמים, כולל כל הצרות הקשורות לכך. ב־1962, השתחרר מהצבא יונתן תשבי, הבן של מיכאל והנכד של שמחה, נכנס לעסקי שתילי גפנים והחליט לגדל את כרמיו בשיטת שורון, המקובלת בארה"ב. לפי שיטה זאת מרימים את הגפן כ־80 סמ' מהקרקע, האשכולות תלויים על חוט ואפשר לטפל בהם בצורה מכנית.

1982 היתה שנת משבר באגודת הכורמים. לדברי תשבי האגודה מנוהלת בשיטת „חמולארית" ולו, בהיותו הכורם היחידי במשפחה, לא היו סיכויים להיבחר להנהלת. התשלומים הופסקו והוא נשאר עם ענבי יין (מוסקט לבן) שלא נמכרו ליקבי האגודה, ואז, כמו באגדות, בא אליו יהודי זקן, יינן שעלה מרומניה וביקש קצת ענבי מוסקט לבן. תשבי נתן לו ארגזים אחרים וכעבור חודשיים קיבל גלון מלא יין. לא התרשם, אך משכיבד הבין זה את אורחיו — הם התלהבו. היין היה שונה מכל האחרים ולבקשת תשבי הכין שוב — אותו יינן מרומניה — 100 ליטר נוספים. תשבי הגיש את היין בין מומחים, גם שלח לתערוכת המזון שנערכה בהמבורג וקיבל מיד הזמנה למאה אלף בקבוקים. הוא לא אישר את ההזמנה, אבל הבין שיש עתיד. נסע לאיטליה, נפגש עם כורמים המייצרים כמויות קטנות של יין, ראה שלא לשמים. התייעץ עם מומחה, הזמין ציוד וב־1985 התחיל לייצר את יינות הברון. היינן שעבר אתו החליט לצאת להשתלמות ואת מקומו תפס אור ולצברג, בוגר „מדעי התסיסה" במכללת דיוויס שבקליפורניה. ולצברג, הגבש כיפה (חשוב, אחרת היין נסך) עלה לישראל ב־80', עבד כמבקר איכות של אגודת הכורמים וב־86' הצטרף ליינות הברון, הוא מייצר אותם לפי השיטה הקליפורנית, המחייבת מעיכת ענבים עם הקליפה ותסיסה ממושכת. אולי תודות לכך טעמו של היין — גם היבש והחצי יבש — משתפר עם השנים.

היום מייצרים יקבי הברון 9 יינות, 5 בסדרת „מאסטור" (13.10 ש"ח) ו־4 בסדרת „הברון", (10.10 ש"ח פרט לקריגאן, רוזה שמחירו 6.60). כל היינות (פרט לרוזה) לבנים, נקיים, ארומטיים ועדינים, מומלץ לקרר ל־10־15 מעלות בלבד. תשבי ולצברג טוענים כי סוד היין טמון לא רק במכשור החדיש של היקב, אלא גם בשליטה המוחלטת שיש להם על הכרמים, בקירות תבואה בהם, ויסות מועד הבציר וכו'. השנה הגיעו לתפוקה של 240 אלף בקבוקים. מעט מאוד הולך ליצוא אבל רשת מלונות דן בחרה ביינות הברון כיין הבית שלה ובמטוסי אל־על מגישים אותם במחלקה הראשונה ומחלקת העסקים.

מכבסת, מייבשת...

יבואני מכונת כביסה „קנדי סורבו" טוענים שהיא עכשיו הלהיט באירופה. 18 תוכניות כביסה, ייבוש באמצעות קיטור, עיצוב מודרני, תתוף מנירוסטה, פילטר קימי המתנקה מעצמו, סחיטה בשיטת טורמוספין (לכל סוגי האריג) ותכולה של 5 ק"ג. לא, היא אינה מסדרת את הבגדים בארון ואינה מחתלת תינוקות.

תרומה לפיתוח השירותים הדיאגנוסטיים בבית־חולים

45,000 שקלים הועברו למכון הלב של בית־חולים מאיר על־ידי „לב אל לב" — אגודת מתנדבים הראשונה בארץ שהתגייסה לאיסוף כספים לפיתוח מכון הלב בבית־ החולים מאיר. מנכ"ל האגודה הארצית יוסף מילוא, אשר יחד עם פרופ' קפלינסקי ייסדו את האגודה, ציין כי התרומה מיועדת לרכישת מכשירים לפיתוח השירותים הדיאגנוסטיים של מכון הלב בבית־חולים מאיר על־פי המלצתו של פרופ' אליעזר קפלינסקי, מי שהיה מנהל המכון מזה כעשר שנים והיום — מנהל את מכון הלב בתל־השומר. (חנה נדל)

ספרים לנוער

מעוררים תיאבון לדעת

סדרה של 5 ספרונים, שתפקידה להעשיר את עולמו של הילד (12־7) בידע בסיסי, קלאסי ומעניין, שבמרבית בתי־הספר מעבירים אותו בצורה מעוררת התנגדות. העכבר מיקי, הברווז דונלד, הכלב דינגו — חבורה שלמה של ברווזים ועכברונים, הנגרים אותיקם, מסתובבים בעולם ומתעניינים בפלאיו. ב„פלאי עולם" הם מבקרים בפירמידות, אי הפסחא, פרתנון, מסגד טג־מהל, מטפסים על פסל החירות ומגדל אייפל ואפילו קופצים לחוסאי, בכל מקום מסביר אחד ה„מבוגרים" לחבורת ואטוטים את הפלא שלפניהם, מתי הוקם ומה מיוחד בו. מאוד מאוד בקיצור, בצורה סכימאטית, יבשה למדי, בשיטת שאלות ותשובות; כשמדי פעם, כדי להכניס חיים לסיפור, הולך אחד מגבי־ האטים לאיבוד או מסתבך בצרות, זה העיקרון.

כך בערך בנויים גם הספרון על הרי הגעש, הים והיםאים, „הבה נתבונן בשמים" וספר המסעות לקטבים, שבו, לשם שינוי, מככבת החבורה של פו הדב. ילד שמארדעת יכול ללמוד הרבה מאוד מספרונים אלה, אם כי באופן מאוד שיטתי, והוא יכול לבדוק את זכרונו בחידושאלות שבסיום כל ספר.

אולם, חשיבותה של הסידרה במה שאין בהם: פרטים, סיפורי־אגש, תצלומים, מפות...

דברים שהעורים משאירו טעם של עוד, את כל אלה יחפש הילד ממאיהורעת בספרים אחרים: בסיפורת, באנציקלופדיות ובסרטים. סדרה שמעוררת תיאבון לחקור ולדעת עוד. הוצאת מסדה, הציורים, כמובן, של וולט דיסני. (צב"ש)

מה נשתנה הלילה הזה? הלילה הזה כולנו מכבים

אלופת ישראל בכדורסל, קבוצת מכבי תל־אביב, יכולה לרכוש הערב את הכרטיס לחצי גמר גביע אירופה לאלופות ★ נצחון על פרטיזן בלגראד יעשה זאת ★ גם בהפסד עשויים המכבים לעלות אלא שאז הם זקוקים להפסד ביתי של ברצלונה לאורתז, דבר שסיכוייו כסיכויי טאייוואן לנצח את אוסטרליה... ★ חן ליפין המצוע לא יפתח בחמישיה אך יישב על הספסל ★ ארואסטי ישחק במקומו ★ שידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה

אלופות

יצחק ויסהוף

מוטי ארואסטי, רכזה הותיק של מכבי תל־אביב, יפתח הערב, בשעה 8.30, בחמישיה הראשונה של קבוצתו במשחק המכריע נגד פרטיזן בלגראד במחזור ה־14 והאחרון של משחקי בית הגמר בגביע אירופה לאלופות, שבסיומו יוכרע האם תופיע מכבי ת"א במשחק חצי הגמר ב־5 באפריל בגנט, או שתצפה באכזבה מישראל כיצד ברצלונה הספרדית תופיע שם במקומה.

אמש בתום האימון המסכם של אלופת ישראל שהיה בהיכל הספורט ביד־אליהו התברר כי חן ליפין, הרכז הראשון של מכבי, לא יכלל בחמישיה. ליפין אמנם נטל חלק באימון, אך תנועותיו היו מוגבלות והוא התקשה לבצע צעד וחצי בחופשיות. מאמני הקבוצה הבהירו כי חן יתלבש הערב, ישב על הספסל ורק במידת הצורך ישולב במשחק.

לעומת ליפין שהתאמן חלקית, נטל וילי סימס חלק מלא ופעיל באימון והוא יחד עם ארואסטי, ג'מצ'י, מאגי ובארלו ירכיבו את החמישיה הראשונה.

ד"ר טדי פינקלשטיין מטפל בידו של חן ליפין באימון מכבי תל־אביב אמש. ליפין לא יפתח הערב בחמישיה, אבל אם יהיה צורך, ישולב במשחק. (צילום: עוזי קרן)

טבלת בית הגמר
(לאחר 13 מחזורים)

.1	פרטיזן	1207־1154	23
.2	אריס	1264־1218	22
.3	טרסר	1208־1204	21
.4	מכבי ת"א	1228־1236	20
.5	ברצלונה	1286־1199	19
.6	סאטורן	1294־1310	18
.7	אורתז	1131־1149	17
.8	דנ־בוס	1194־1342	16

יאיר שרון, עוזר מאמן מכבי ת"א, מילא את מקומו של המאמן רלף קליין כדובר לקראת המשחק: "מכבי ת"א עשתה שיעורי בית על קבוצת פרטיזן. זוהי קבוצה גבוהה המשחקת בצורה אגרסיבית, כולם קולעים שם היטב ולכן צפוי משחק קשה. אבל הכל תלוי במכבי ת"א. אם מכבי תקלע טוב, הגבוהים. ישלטו בכדורים. המחזרים כאשר גם השחקנים הנמוכים יטלו לפחות 12 כדורים וזורים נוכל להיות אופטימיים. אם נשלוט בקצב כמו במשחק נגד אורתז נוכל לנצח. לא נשחק מהר בפתיחה. נרצה לעבור את חמש הדקות הראשונות בשלום. נשחק אישית תוך שימת לב מיוחדת לגרבוביץ, פאספאלי ודיוואץ'." סיים שרון.

מיקי ברקוביץ, קפטן מכבי ת"א, מצפה לאחד מימי חמישי הגדולים. "משחק בעל אווירה ומתח. ננסה לעשות את היאומן ולנצח. אני לא יודע מי תנצח, אך מקווה כי תהיה זו מכבי" אמר מיקי.

קבוצת פרטיזן בלגראד המוליכה את טבלת בית הגמר ערכה אמש אימון קליעות בהיכל הספורט ביד־אליהו מיד לאחר שמכבי סיימה את הכנותיה למשחק. קודם לאימון התקיימה מסיבת עיתונאים במלון הילטון בו מתאכסנת הקבוצה. פרטיזן הגיעה לישראל ללא שלושה משחקניה לקיצ'ניץ, איגנאטוביץ ומופוביץ. מאמן הקבוצה דושאן ויושביץ' ציין כי קבוצתו צעירה מאד (7 שחקנים בני פחות מ־22): "אנו רוצים לנצח. יש לנו שחקנים צעירים ולכן חשוב שבכל משחק הם ינצחו. זה חשוב לכשרון וגם לעתיד. לכן ניתן הכל במשחק" אמר מאמן פרטיזן.

מי שעור הגיע עם הקבוצה היוגוסלבית הוא שחקן העבר המהולל דרזן קיצ'נוביץ בן ה־42 (לפני שתי עונות שיחק בקבוצה האיטלקית פזארו). קיצ'נוביץ הוא המנהל הכללי של פרטיזן ובתוקף תפקידו סיפר: "לא באנו לטייל. אנו רוצים לנצח למרות שמכבי ביתית וטובה. אם נפסיד אנו עלולים לאבד את המקום הראשון בבית הגמר וזה לא טוב" הוא אמר.

כוכב הקבוצה גוראן גרבוביץ הוסיף: "זה הצ'אנס של מכבי להופיע בגנט. אנו כבר שם. באופן כללי כל 4 הקבוצות שיגיעו לגנט הן קבוצות טובות. לכל אחת סיכוי להיות אלופה. לא משנה לנו נגד מי נשחק שם".

פרטיזן תפתח עם החמישיה הקבועה שלה: דז'ורדז'ביץ, פאספאלי, גרבוביץ, דיוואץ' ופצ'רסקי.

ישפטו זיך (פולין) ויונגנברנד (פינלד).

המשחק יועבר בשידור ישיר בראדיו ובטלוויזיה.

משחקים נוספים הערב

ברצלונה — אורתז; קלן — דן־בוס; טרסר מילאנו — אריס סלוניקי.

גביע הטוטו

שבעה משחקים בגביע הטוטו כבר מחר

יצחק ויסהוף

חמישה משחקים במסגרת משחקי גביע הטוטו לקבוצות הליגה הלאומית ייערכו מחר, כאשר במוקד יארח הפועל לוד והפועל חיפה את הפועל תל־אביב והפועל כפ"ס, משחקים שיכריעו את המצטרפת בבית ד' שם המאבק בין ת"א וכפ"ס צמוד כאשר לשתי הקבוצות 11 נקודות.

יתר המשחקים: בית"ר ת"א — שמשון (איצטדיון ר"ג 1); מכבי ת"א — הפועל ב"ש (ר"ג ב־3); הפועל צפרירים חולון — מכבי פ"ת.

במשחקי גביע הטוטו של הליגה הארצית יתקיימו מחר שני משחקים. מכבי יפו תארח את הפועל עכו ובית"ר נתניה את מכבי שעריים.

יתר המשחקים בשבת: הכח ר"ג — הפועל חדרה; מכבי יבנה — מכבי רמת־עמידר; הפועל בת־ים — הפועל טבריה; הפועל ר"ג — הפועל יהוד.

תחילת המשחקים בשעה 3.

כוכב פרטיזן בלגראד, גוראן גרבוביץ (מימין) לוחץ את ידו של דוון ג'מצ'י ב"תפר" שבין שני האימונים אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו. (צילום: עוזי קרן)

השחקנים

פרטיזן בלגראד — מס'	שם	גיל	גובה	מכבי תל־אביב — מס'	שם	גיל	גובה
4	דז'ורדז'ביץ	21	1.89	4	וילי סימס	30	1.93
5	אורצב	18	1.91	5	דניאל	25	1.96
6	אוברדוביץ	28	1.86	7	ארואסטי	34	1.88
9	גרבוביץ	27	2.02	9	ברקוביץ	34	1.91
10	סאוויבץ	28	2.07	10	ליפין	23	1.84
11	פצ'רסקי	21	2.10	11	כץ	20	1.90
12	דיוואץ	20	2.12	12	ג'מצ'י	27	1.97
14	פאספאלי	22	2.07	13	מאגי	29	2.03
15	נאקיץ'	22	2.00	14	כהן	20	2.04
				15	בארלו	24	2.06

פרטיזן — מאמן: דושאן ויושביץ'; עוזר: בוריסלאב צ'רקוביץ'
מכבי — מאמן: רלף קליין; עוזר: יאיר שרון

אדאמס פה — אדאמס שם — 2:2

מגן נבחרת אנגליה, טוני אדאמס מארסנל, כבש שער עצמי לזכות נבחרת הולנד ואולם בהמשך תיקן את עצמו וכבש את שער השיוויון

במשחק ידידות שהיה אמש בוומבלי נפרדו נבחרות הולנד ואנגליה בתיקו 2:2 ער ומעניין. במחצית הובילה הולנד 1:2. סיפור המשחק שייך למגן האנגלי, שחקן ארסנל טוני אדאמס שהבקיע במשחק שני שערים, אחד מהם עצמי.

נבחרת אנגליה הוליכה במשחק 0:1 בדקה ה־15 משערו של חלוץ ברצלונה גארי ליניקר. הולנד השוותה את התוצאה בדקה ה־20 בעזרת שער עצמי של טוני אדאמס. בדקה ה־22 עלתה הולנד. ליתרון של 1:2 משערו של הכובש המצטיין ג'ון בוסמן, שחקן אייאקס אמסטרדם.

במחצית השניה כיפר אדאמס על טעותו וכבש שער שיוויון בדקה ה־65.

כוכבה של מילאן האיטלקית רוד חוליט נשמר היטב בידי טוני אדאמס ולא הצליח למצות את מלוא יכולתו.

למעלה מ־74,000 צופים חזו במשחק. מספר הצופים הרב ביותר שחזה באנגליה במשחק בינלאומי בשנים האחרונות.

למרות המוניטין השלילי של הצופים האנגלים וההולנדים לא נרשמו תקריות יוצאות דופן במהלך המשחק, והמשטרה הודיעה, כי עצרה כ־40 צופים כולם אנגלים.

פרוטאסוב הלם ביוונים — 0:4

חלוץ נבחרת ברית המועצות אולג פרוטאסוב כבש אתמול באתונה שלושה שערים לרשת נבחרת יוון בנצחון 0:4.

פרוטאסוב כבש שער ראשון בדקה השניה, גנאדי ליטובצ'נקו העלה ל־0:2 בדקה ה־17 ופרוטאסוב השלים בצמד בדקות 49 ו־57.

30 אלף צופים חזו במשחק.

אייר — רומניה 0:2

נבחרת הכדורגל של אירלנד החופשית גברה אתמול בדאבלין על רומניה 0:2.

קווין מוראן בדקה ה־30 ודייויד קלי בדקה האחרונה כבשו את השערים.

15 אלף צופים חזו במשחק.

אולימפיות: צרפת - ספרד 1:1

הנבחרות האולימפיות של צרפת וספרד, סיימו בלה תיקו 1:1 (0:1), במסגרת הטורניר הקדם אולימפי באיזור האירופי.

14 פעמים מועלם

בנצחון התחתית של מכבי הארזים על הפועל נוף ים 23:28 ★ נצחון מפתיע לקרית־שרת

הטבלה הלאומית
(אחרי המחזור ה־15)

.1	הפועל ראשל"צ	380־254	28
.2	מכבי ראשל"צ	374־250	28
.3	הפועל ר"ג	367־314	27
.4	מכבי נתניה	318־290	18
.5	הפועל רחובות	283־293	16
.6	מכבי ק.שרת	269־317	14
.7	הפועל פ"ת	295־301	13
.8	מכבי רחובות	301־309	12
.9	מכבי פ"ת	306־350	12
.10	הפ. נוף ים	268־354	7
.11	הארזים ר"ג	284־362	5
.12	אלי' הרצליה	280־357	1

מלך השערים

.1	אליעזר ורד (הפ. ראשל"צ)	94
.2	דן בלרר (מכ. רחובות)	93
—.	עמוס מועלם (הארזים)	93
.4	צחי הרכון (מכבי נתניה)	91
.5	יורם זלינגר (הפועל ר"ג)	88

כדוריד

יוסף חכם

קבוצת מכבי הארזים רמת גן זכתה אתמול בנצחונה השני העונה כשגברה באולם ברמת הכובש על הפועל נוף ים 23:28. היה זה במסגרת המחזור ה־15 בליגה הלאומית בכדוריד.

● מכבי הארזים רמת־גן — הפועל נוף־ים 23:28 (10:14).
האולם ברמת הכובש. 100 צופים. שפטו: שרה וצדוק. שערים להארזים ר"ג: מועלם 14, שמש 7, פרי 3, בן עמי 2 ואפרת 1. לנוף־ים: אלמוס־לינוס 10, פריקמן 5, כס 3, זייפרט 2, א. כהן 1, כוזם 1 ומדינה 1.
(אברהם איסרגן)

● מכבי קרית־שרת חולון — מכבי נתניה 18:20 (11:10).
האולם בקרית שרת. 300 צופים. שפטו: זבצקי ונוטמן. שערים לק־ש/חולון: מסלטון 6, צילבק 3, פישר 3, ן. דיין 3, וותבה 2, יוגב 2, עינב 1 וגרינפלד 1. לנתניה: הרכון 8, דוראי 6, לימן 2, בכר 1 ואולסקואגה 1.
המצטיין במשחק היה השוער החולוני ראובן יוספוליסקי.
(צחי זלצר)

● מכבי ראשל"צ — אליצור הרצליה 20:23 (13:11).
אולם מכבי ראשל"צ. 100 צופים. שערים למכבי ראשל"צ: אוסלנדר 9, כנען 4, צרפתי 4, דרוקר 4, עמר 2 ומבשוביץ 1. לאליצור הרצליה: מגריל 7, פיינזילבר 3, חג'ג' 3, גולדשטיין 3, דיינהולד 2, הרטמן 1 וקרן 1.

● הפועל ראשל"צ — הפועל פתח־תקוה 15:26 (5:11).
האולם ביהוד. 100 צופים. שפטו: גורודין וריעקוביץ. שערים לראשל"צ: קרשניר 5, זרה 4, דייק 4, רון 4, פרי 4, אקרמן ונחמוני 1. לפתח תקוה: אוברקוביץ 3, אמיר 2, שיבי 2, גולדבלט 2, חלותה 2, ברז 2 ובבעים 2. (שמעון ערוה)

● הפועל רמת גן — הפועל רחובות 23:28 (11:13).
אולם האוניברסיטה ברמת אביב. 80 צופים. שפטו: ברנדווין ובוקר. שערים לרמת־גן: סומך 9, זלינגר 8, ססרן 4, זיגלר 3, גרא 3 וב. גוז 1. לרחובות: משיח 6, י. כהן 5, גמליאל 4, זלצר 3, מוריץ 2, אודי 2 וכולון 1. (אבי כהן)

בנות קרית־שרת שוב אלופות

קבוצת הנשים של מכבי קרית־שרת/חולון בכדוריד זכתה אתמול בפעם השניה ברציפות באליפות המדינה.

בנות קרית־שרת/חולון שגברו על הפועל פתח־תקוה 10:20 לאחר 6:10 במחצית.

בכך גדל יתרונן בפיסגה לשלוש נקודות — מחזור אחד לפני הסיום.

● בכדוריד גברה צרפת על ספרד 1:2.

צימרמן לחצי הגמר

טניס

יצחק אשל

הטניסאי תומר צימרמן ממשיך להתעלות בתחרות המאסטרס ע"ש פרנקל ברמת השרון. אתמול הוא גבר על האיטלקי הגוו קלומבואני 5:7 6:7.

צימרמן יתמודד היום בחצי הגמר מול ההולנדי הנריק דן רוזק שגבר על הרומני דג'אן איטו 2:6, 6:4, 3:6.

פיליפ ויליאמסון ניצח את המדורג ראשון אדריאן מרקו מרומניה 1:6, 4:6 והוא יתמודד היום עם הרומני מיהאי ונטה שגבר על השבדי זיילה גנוס 0:6, 5:7, 3:6.

בגמר הזוגות זכו בנסון מרנסוק וניבורג משבדיה.

בחצי גמר נשים ע"ש פיליפס ניצחה אמנדה קוצר מדרום אפריקה את ניקולט רויימנס מהולנד 6:3, 3:6. קוצר תתמודד היום בגמר מול רוימלט שגברה על השבדיה אנט אלונן 4:6, 3:6.

בתואר לזוגות נשים זכו דגרין ואלומן משבדיה.

הבת־ימיות — אלופות

כדורעף

הטבלה הסופית

.1	הפ. בת־ים	18־5	12
.2	הפ. עין־החורש	13־8	10
.3	אס"א ב"ש	16־8	7
.4	הפועל כפ"ס	16־6	7

קבוצת הנשים של הפועל בת־ים זכתה אמש באליפות המדינה בכדורעף כשגברה בעין החורש על הקבוצה המקומית 1:3 (11:15, 15:8, 12:15, 15:6).

לאחר שיוויון 1:1 במערכות, נפתחה המערכה השלישית והיתה למרתקת במשחק. לאחר שיוויון 4:4, 7:7 ו־9:9 הוליכו בנות עין החורש 9:12, אך יכולת מצויינת של אפרת כהן, שרונה ינקו ומירנה ארליך סייעה לשיוויון 12:12 ולנצחון 12:15.

המערכה הרביעית היתה חסרת משמעות, כיוון ששתי מערכות הכשיגו לבת־ים את האליפות.

בעין החורש בלטו נוגה הגלי וסיגל כהן. בעין החורש חסרו שתיים מהשישיה יפעת בלוך והקפטנית נאווה שיצאו לפולין עם משלחת הקיבוץ הארצי. עזרתה זו מנעה מן הנערש לזכות באליפות.

המשחק ארך כשעה וחצי ושפטו בו נתי חר וגבי לוטן.

במשחק על המקום השלישי בליגה, גברה הפועל כפ"ס על אס"א ב"ש 1:3 (8:15, 13:15, 15:2, 15:8).

הנצחון לא עזר לכפ"ס, כיוון שאס"א ב"ש ניצחה במשחק הראשון 3:2.

המשחק ארך 90 דקות ובלטה בו רמה גבוהה. בב"ש בלטה סיגל הייבק ואילו בכפ"ס סיגל אלקיו ודומי מירון.

שים לב

חובה לנצח את פרטיזן!

למכבי תל־אביב אסור להחמיץ את ההזדמנות. חובה לנצח הערב את פרטיזן בלגראד בהיכל־הספורט ביד־אליהו. הספורט הישראלי אינו משופע בהישגי־שיא. משחקי גביע־אירופה הם מההישגים הלא־רבים שלנו בזירה הבין־לאומית.

אסור להשלות את עצמנו שיהיה קל הערב. לכן על מכבי ת"א לעשות מאמץ עליון כדי לנצח במשחק החשוב ביותר העונה בבית־הגמר בגביע־אירופה. פרטיזן בלגראד ניצבת בראש הטבלה. היא זכתה בארבעה נצחונות חוץ, וגם הערב לא תבוא במטרה להפסיד. האופי היוגוסלבי אינו מהסוג המזלזל ביריב.

במשחק הראשון, בבלגראד, ניצחה פרטיזן את מכבי ת"א — 77:85. היה זה משחק שקול שרק בסיום הלמו היוגוסלבים בישראלים.

פרטיזן, שאינה מצליחה לתפוס העונה את הרסן בליגה היוגוסלבית ומפגרת אחרי יוגופלסטיקה ספליט וציבונה זאגרב הצליחה להתעלות דווקא במשחקי בית־הגמר בגביע האירופי. אחרי סידרת הצלחות מסחררות נלכדה לאורתז הקבוצה היוגוסלבית למשבר כשנוצחה בסלוניקי על־ידי אריס 96:87, ובשבוע שעבר נחלה את ההפסד היחידי באולמה מידי כדורסלני סאטורן קלן — 110:99. אני מקווה שלא תצליח להתאושש הערב ביד־אליהו.

לא פעם אני מקנא בקבוצות היוגוסלביות מהטעם הפשוט: הן בנויות על תוצרת עצמית. אינן מתגברות את שורותיהן בכדורסלנים זרים. ישנה צמיחה בלתי־פוסקת מלמטה. תמיד צצים כוכבים. פרטיזן היא מסוג הקבוצות שבנתה את עצמה ע"י כדורסלנים דוגמת גרבוביץ, פאספאלי, דיבאץ', נאקיץ', פצ'רסקי ואחרים. בשורותיה ארבעה שחקני נבחרת יוגוסלביה.

לפרטיזן יתרון גובה על מכבי ת"א, אולם אם קן בארלו וקווין מאגי יהיו במלוא הכושר קליעה כמו בשני המשחקים האחרונים, נגד אורתז בגביע־אירופה ואליצור נתניה רמלה בליגה, תוכל אלופת ישראל לקעקע את משחק הצוות המעולה של פרטיזן.

משחק התקפה יעיל והגנה לוחמת, בתוספת עידוד הצופים, יכניסו את מכבי ת"א לחצי־הגמר ב־5 באפריל בעיר הבלגית גנט. היוגוסלבים לא יקלו עלינו את המלאכה. הם ישתדלו להכתיב את הקצב, אבל יש לי הרגשה שמכבי ת"א תצליח לצאת כשידה על העליונה.

אילוזיה של שעה אחת

אחרי שמחצה את נבחרת טאייוואן 0:9 קיוותה נבחרת ישראל למעידה אוסטרלית ואולם פארינה האוסטרלי מחק יתרון של מגארי מניו־זילנד ועתה רק נס יכול להעלות אותנו לסיאול ★ משך שעה חיינו באשליה, ניצבנו בראש הטבלה, אבל אחר־כך התעוררנו מהחלום ★ אוסטרליה קרובה עתה לסיאול כפי שהשורות כאן קרובות אחת לשנייה ★ את השערים לישראל אתמול כבשו: ניר לוין ושלום תקווה (3 כל אחד), רוני רוזנטל, אלי כהן ואורי מלמיליאן ★ גם השוער בוני גינצבורג הצטיין

אם היו שואלים כל שחקן ישראלי בוילנגטון, ניו־זילנד, בדקה ה־30 למשחק עם טאייוואן אם הוא מסתפק בנצחון 0:2 היה אומר בלא היסוס: "ודאי, ודאי".

עד לאותה דקה היה המשחק שקול לגמרי והטאייוואנים אף גרמו לדפיקות לב מואצות בכמה התקפות שביצעו על שערו של בוני גינצבורג.

הפתיחה הלא משכנעת של ישראל כמעט ונוצלה על ידי טאייוואן עד שבא שערו של רוני רוזנטל ששיחרר את הניצרה. מכאן ועד לנצחון אסטרונומי — 0:9 — היתה הדרך קצרה.

למן הדקה ה־30 פעלה הנבחרת כמכונה משומנת. הכדור נע מרגל לרגל במהירות והשערים נכבשו בזה אחר זה.

כל השחקנים היטיבו לשחק. החוליה האחורית לא הזניחה את תפקידה וגם סייעה רבות לחולית הקישור וחולית החוד. הקשרים סיפקו כדורים לחלוצים ואלה — בעיקר ניר לוין ושלום תקווה — היו המוציאים לפועל.

השער הראשון נכבש בדקה ה־32. אורי מלמיליאן שלח את הכדור לחבר לקבוצת בית"ר ירושלים אבי כהן. כהן חדר לרחבה, הגביה את הכדור ומתוך פקעת השחקנים צץ ראשו של רוני רוזנטל שנגח פנימה — 0:1.

שבע דקות אחר־כך שוב שיגר אורי מלמיליאן כדור נוח לאלי כהן. כהן בעט אך השוער הטאייוואני הדף בקושי לקרן.

דקתיים לפני סיום המחצית הראשונה העלה אלי כהן את התוצאה ל־0:2. הוא בעט כדור חלש לעבר שער טאייוואן והכדור חדר פנימה.

בהפסקת המשחק החליף המאמן מיליאנסקי "מיחיץ" את דניאל ברייילובסקי בשלום תקווה. עבור תקווה היתה זו הופעת בכורה בטורניר. הופעה שהצדיקה את עצמה.

אחרי החטאה של צ'ינג צ'ונג הטאייוואני עלתה ישראל ליתרון 0:3. אלי כהן החליף מסירות עם שלום תקווה. כהן בעט, הכדור נהדף, תקווה ניסה להגיע אליו אך הוכשל. השופט מורדה מקוסטה־ריקה שרק והורה על הנקודה הלבנה. אורי מלמיליאן דייק וקבע 0:4 בדקה ה־50.

חלפו שבע דקות וניר לוין הוכיח שוב שהיה כדאי לצרפו למסע. הוא ניצל טעות חמורה של הגנת טאייוואן ומקרוב בעט פנימה.

עברו עוד שתי דקות וניר לוין קבע 0:5. הוא קיבל כדור מצויין ממוטי איוניר ובעט בחוזקה פנימה.

מהעבר השני ניסו הטאייוואנים להמתיק את הגלולה המרה אבל בוני גינצבורג הדף לקרן כדור שנראה עושה דרכו פנימה.

שלום תקווה, זוכרים? עכשיו הוא נכנס לפעולה ממש. בדקה ה־63 שיגר אליו אורי מלמיליאן כדור מצויין, תקווה חדר לרחבה והמשיך באלגנטיות לרשת — 0:6.

דקתיים אחר־כך כבר היה תקווה "מבושל" כהלכה. הוא בעט מימין, שוער טאייוואן הדף וניר לוין המשיך פנימה — 0:7.

הטאייוואנים כבר היו מוכים ומבוזים. בדקה ה־68 פגע ליו ייאי צ'נג באלי כהן והורחק. טאייוואן נותרה עם עשרה שחקנים. לחברה שלנו היה תיאבון. הם רצו עוד ועוד.

מלך השערים בטורניר הקדם־אולימפי

.1	לוין (ישראל)	4
.2	מגארי (ניו־זילנד)	3
—	מלמיליאן (ישראל)	3
—	פארינה (אוסטרליה)	3
—	תקווה (ישראל)	3
.6	ברייילובסקי (ישראל)	2
—	אלי כהן (ישראל)	2
—	פאטיקאס (אוסטרליה)	2
—	קרינו (אוסטרליה)	2

אלי כהן לא התאושש מהפגיעה בלסתו ובדקה ה־70 פינה מקום לאפרים דוידי. מיד עם כניסתו ראה דוידי את הכרטיס הצהוב של השופט מורדה לאחר שרחף שחקן טאייוואני.

תשע דקות לפני הסיום — 0:8. אורי מלמיליאן שלח כדור עומק לניר לוין. לוין המשיך לתקווה, תקווה המשיך לרשת.

תוצאת המשחק נקבעה בדקה ה־88 כשאפילו השוער בוני גינצבורג שותף לבישול השער הזה. בוני שלח כדור ארוך לאורי מלמיליאן, אורי שלח לניר לוין, לוין הגביה לעבר שלום תקווה הבלתי מכוסה ותקווה ותם — 0:9.

נצחון משכנע. נצחון שהישלה אותנו למשך שעה. ואולי, אולי זו לא אשליה. נמתין עד ליום ראשון.

במגזר הערבי - في الوسط العربي

يوسف غليون - יוסף גליון

אלון בוליקן — דוגמא לדו־קיום יהודי־ערבי

לאחרונה הצהירו כמה מנהלי קבוצות כדורגל יהודיות שהם היו מעוניינים בהקמת ליגות כדורגל יהודיות וערביות בנפרד. הסיבה, לטענתם, ריבוי מעשי האלימות והאיבה שבקרב השחקנים והאוהדים הערביים כלפי הקבוצות היהודיות, ובמיוחד בליגות הנמוכות.

קריאות אלה חייבות להתקבל, כמובן, ברחייה ובלעג. היו שהגדירו זאת כנסיון להסתה גזענית ולערב פוליטיקה בספורט. ברוב הקבוצות הערביות מליגות ג' ועד א' משחקים עשרות כדורגלנים יהודיים, שחקני רכש. תופעה זו, למרות שמבחינה סטטיסטית מדאיגה חלק ממנהלי הקבוצות הערביות, הולכת וגדלה. הוכח מעל לכל ספק שבספורט יהודים וערבים יכולים לחיות יחד. הכדורגל הוא גורם מאחד ומקרב. הוא כיום הגשר היחידי שמחזיק מעמד.

אליל הקהל

דוגמא לכך מצאתי בקבוצת הפועל כפר־קאסם. בקבוצה זו משחקים כיום שלושה שחקני־רכש יהודיים: יצחק אצלן, דניאל שור ואלון בוליקן. בוליקן הוא חייל בן 19 שהצטרף רק העונה לכפר־קאסם. הוא נחשב ל"אליל הקהל". בכפר־קאסם מחפשים לו שם ערבי ולא רוצים לוותר עליו. תשעה שערים הבקיע עד כה, ממוצע שער לכל משחק (הצטרף לקבוצה לפני תשעה מחזורים). לא מעט בזכותו ניצבת הקבוצה במקום השני, עם 27 נקודות, שלוש נקודות מפרידות בינה לבין שיכון המזרח, מובילת הטבלה.

מאג'יד סרסור, עתונאי ומקורב מאוד לקבוצה, עוקב אחריה מאז שנות ה־70, אומר על בוליקן: "שחקן מוכשר שהתאקלם במהירות רבה בקבוצה. חברותי ואנחנו מקבלים אותו בכבוד. אחרי כל משחק, במיוחד כשמנצחים, מזמינים אותו לבית־קפה ומכבדים אותו בארוחה. אצלנו הוא נחשב לבן־כפר. הקהל מתייחס אליו בכבוד, מריע לו ארוכות. אחרי שהוא כובש שער. בסיום המשחק הוא היחידי שנישא על הכתפיים".

"האירועים האחרונים בשטחים לא משפיעים לרעה על היחס שלנו כלפיו. לדעתנו, הוא מאוד חיוני לקבוצה, תורם לה, ואנחנו מנסים להעניק לו הרגשת־בית, עד כמה שאפשר לא לערב ספורט בפוליטיקה".

סרסור היה עם בוליקן בחתונות של שחקנים ורואה אותו רוקד ואנשים מקבלים אותו ברוחב־לב". "בסוף כל שבוע מתאספים אצלנו השחקנים. בבית חבר הנהלה, ושלושת היהודים מגיעים לאסיפה ומשרים אווירה נוחה וחברותית. זו ממש דוגמא למופת לדו־קיום ולאפשרות של הבנה וחיים משותפים בין שני העמים. הדוגמא של בוליקן מוכיחה זאת מאוד".

אלון בוליקן

שבחים מכל עבר

מה אומר המאמן שלו, עבד אלקרי סרסור: "אני מרוצה מאוד מהשתלבותו בקבוצה; היחס שלו עם השחקנים מאוד חברותי; אני שבע־רצון מההתקדמות שלו. עובדה שבכל משחק הוא מבקיע שערים מכריעים; הייתי מעדיף שיישאר עונה נוספת בקבוצה; הוא שחקן רכש מוצלח והצדיק את עצמו".

עבד סעאדי, מנהל הקבוצה: "בוליקן התאקלם אצלנו בצורה מפתיעה, חברתית וספורטיבית. אנחנו מחבבים אותו. הוא נותן את המקסימום במגרש. הוא אמר לנו כמה פעמים שאינו מרגיש שהוא משחק בקבוצה ערבית, ואנחנו לא מרגישים בו כיהודי בינינו".

ומה אומר ה"חתן" שלנו, בוליקן: "אני מרגיש טוב מאוד בקבוצה. ברגע שהגעתי, עשו ההנהלה, השחקנים והקהל הכל שיהיה לי טוב. הם אוהבים אותי במיוחד כשאני מבקיע שערים. סך־הכל גם אני אוהב את הקהל בכפר־קאסם. אחרי כל משחק יושבים בבית־קפה ואנשים מצטופפים סביבנו. זה מוכיח עד כמה שהערבים והיהודים יכולים לחיות יחד. אני רוצה שהקבוצה תצליח. אני מרגיש חלק ממנה, בדיוק כמו כולם. לדעתי, האירועים האחרונים בשטחים אינם משפיעים לרעה על הקהל. לא הרגשתי שום שינוי באחרונה ביחס שלהם. מי שחושב להקים ליגות יהודיות נפרדות — טועה. הייתי רוצה להישאר בכפר־קאסם אבל אני שייך להפועל פתח־תקוה. אם לא אשתלב בעונה הבאה בליגה הלאומית, אהיה מוכן להצעות, ובעיקר מכפר־קאסם. יש להם פינה חמה אצלי בלב".

מלך שערי הטורניר הקדם אולימפי, ניר לוין:

עשינו הכל שלא נבכה בסוף על הפרש שערים

ההרגשה בחדר ההלבשה הישראלי בתום הנצחון האסטרונומי 0:9 על טאייוואן היתה מעורבת. בצד הסיפוק מצורת המשחק ומגודל הנצחון היו חששות מהמשחק ניו־זילנד — אוסטרליה.

בהפסקת המשחק בין אוסטרליה לניו־זילנד היתה ההרגשה כבר טובה הרבה יותר שכן ניו־זילנד צעדה ביתרון בן שער אך פארינה השווה והתיקו בסיום שוב הוריד את מצב הרוח.

"אין ספק שאנו הנבחרת הטכנית הטובה ביותר" אמר מוטי איוניר והוסיף: "זה בא לידי ביטוי במשחקים, אבל כנראה שטכניקה לבד אינה שווה".

ניר לוין שכבש שלושה שערים ובסך הכל מוביל את רשימת הכובשים בטורניר עם ארבעה שערים אמר: "ניסינו לכבוש עוד ועוד כדי שחלילה לא נבכה בעתיד שלא עלינו בגלל הפרש שערים. המצב כבר לא תלוי בנו". על טאייוואן אומר לוין: "מורה, הם נבחרת חלשה מאד".

אורי מלמיליאן לא נסחף בהתלהבות בעקבות הנצחון: "הלך קל". הכדור נע מרגל לרגל. שיחקנו מצויין אבל חזה זה מול יריב לא יריב".

שלום תקווה ששיחק אתמול את 45 הדקות הראשונות שלו בטורניר כבש שלושה שערים ובסיום אמר: "כל שנותר לי לקוות ולהאמין שהשערים האלה יעזרו, יכולתי להבקיע עוד אבל אני מסתפק בשלושה בטורניר כה חשוב".

אחד הטובים בנבחרת היה המגן ניר קלינגר: "גם אני וגם אבי כהן תמכנו רבות בחלוצים. בישלתי גם את אחד השערים. השאלה הגדולה היא, האם הגולים האלה יעזרו או יהיו רק בשביל ההיסטוריה".

הקשר אלי כהן נפגע בלסתו ופינה מקום לאפרים דוידי. לפני הפציעה כבש כהן את השער השני במשחק שהיה גם שערו השני בטורניר. כהן אמר: "רוצה להאמין שהשער שלי יעזור. הכאבים בלסת היו עוברים. אילו ניו־זילנד היתה שומרת על יתרון השער שהיה לה מול אוסטרליה אחרי התיקו הלסת עוד כואבת".

רופא הנבחרת ד"ר מארק רוסנובסקי שטיפל אתמול באלי כהן, טיפל לפני כן בשלושה משחקני נבחרת ניו־זילנד והכשירם למשחק עם אוסטרליה. "טיפלתי בהם כאילו היו שחקני נבחרת ישראל. כל השלושה שיחקו וחבל שלא ניצחו".

חמשת הראשונים במירוץ התבור ה־36

משמאל - המנצח אמנון לבן מהפועל סולם־צור עם גביע "על המשמר"; לארי גולדשטיין מעין־דור; מיכה כגן משמיר; מולחם בדיע מערערה וינאי דהרי מעמק־יזרעאל.

השזיף לא נפל רחוק מהאילן: לימור שזיפי, בתם של חנה ואילן שזיפי, רצי־עבר מצטיינים, ראשונה בין הנערות־בוגרות במירוץ התבור.
(תצלומים: שי שוננפלד)

אוסטרליה — ניו־זילנד 1:1

התקווה הניו־זילנדית שלנו איכזבה אתמול בבוקר בוילינגטון. אוסטרליה וניו־זילנד סיימו את משחקן ללא הכרעה — 1:1 ואוסטרליה עשתה בכך צעד ממש לעבר המשחקים האולימפיים בסיאול.

הפתיחה בישרה טובות. ניו־זילנד הסתערה על שער אוסטרליה ובדקה ה־12 נוקף לזכותה כדור עונשין מ־11 מטרים. כוכב נבחרת ניו־זילנד, מייקל מגארי לא נכשל וקבע 0:1 לניו־זילנד.

היתרון הניו־זילנדי החזיק מעמד עד לדקה ה־63. אז הישווה את התוצאה פארינה שנכנס לשחק רק במחצית השניה.

הטבלה

.1	אוסטרליה	5	9־4	8
.2	ישראל	5	16־3	7
.3	ניו־זילנד	5	5־6	5
.4	טאייוואן	5	3־20	0

טניסאי הודו לא יבואו

(ראה עמוד 3)

רוני רוזנטל נוגח מעל ידי שוער טאייוואן וקובע 0:1 במשחק אתמול שבו ניצחה נבחרת ישראל 0:9 בטורניר הקדם אולימפי. (תצלום: איי.פי.)

בינין גמר עם חיפה

יוסף גלזר

ג'ף בינין, כדורסלנה הזר של מכבי חיפה, הפסיק אתמול את פעילותו בקבוצה עפ"י החלטת הנהלתה. לבינין נאמר לפנות תוך 10 ימים את דירתו ולחזור לארה"ב. אתמול כבר לא הורשה להשתתף באימוני קבוצתו.

במכבי חיפה טוענים כי הכדורסלן המשתכר למעלה מ־100 אלף דולר לעונה מזלזל באימוני ומשחקי הקבוצה ומרבה להפר משמעת ובמעשיו אלה הפר את חוזהו.

כבר לפני שבועות אחדים ביקשה מכבי חיפה להפסיק את פעילותו אולם בשלא הגיעה להסדר כספי עימו העניקה לו הזדמנות נוספת. עתה, אחרי שלדברי החיפנים הגדיש בינין את הסאה במשחק החוץ נגד אליצור נתניה בו לטענתם לא התאמץ כלל, החליט לבטל באופן חד צדדי את החוזה עמו.

נבון – בראש משלחת של בני נוער לפולין

שירות „על המשמר"

הממשלה אישרה בישיבתה השבועית את נסיעת סגן ראש הממשלה ושר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, לפולין באמצע חודש אפריל.

השר יוצא לפולין בראש מבצע חינוכי גדול בהיקפו שיטלו בו חלק כ־700 בני נוער ישראלים וכ־800 צעירים יהודים מכ־30 קהילות יהודיות ברחבי תבל. כל הצעירים, בראשות השר נבון, יקיימו מצעד באושוויץ לבירקנאו וישתתפו בעצרת יום הזיכרון לשואה ולגבורה.

גולת הכותרת של המפעל החינוכי יהיה שלב הגמר וחידון הגבורה היהודית בשואה שבו ישתתפו בני נוער ישראלים ויהודיים ממדינות שונות. החידון, שיתקיים באולם הכינוסים הגדול בוורשה יתנהל בשפה העברית ויועבר בשידור חי לטלוויזיה הישראלית.

שר־החינוך ישתתף גם בטקסים לציון 45 שנה למרד גטו וורשה.

דובר משרד־החינוך, ישראל כהן, הכחיש אתמול את הידיעות כאילו ביקורו של השר בפולין מוטל בספק משום שלא קיבל הזמנה רשמית ממשלת פולין.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה יהוד

רח' סעדיה חתוכה 44 ת.ד. 1 יהוד טלפון 363626 יהוד

פרסום הקלה עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה יהוד בקשה להקמת בית מגורים חדש בתיק בניה מס' רמ' 2498/49 בגוש 6694 חלקה 67/3 ישוב יהוד.

שם המבקש לוי אסתר ומשה. הקלה בשטח בניה עד 6% והקלה בקוי בנין צדדיים ואחורי עד 10%.

כל המעוניין, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים הנ"ל, שתכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכל לעיין בעותקי התכנית במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

ע. רבב, עו"ד
יו"ר הועדה לתכנון ולבניה
וסגן ראש המועצה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב – יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אישור להקלה להעברת אחוזים מקומה לקומה ותוספת קומה מפולשת ע"ס תקנות ת.ב.ע. 1602א' ברחוב בית הלל מס' 3 גוש 7109 חלקה 121, תיק בנין 0514־003, בקשה מס' 871273.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי,
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
באר שבע

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון באר שבע.

1. הופקדה תכנית הנקראת מס' 187/03/5 — נוה נוי, ביחד עם התשריט המצורף אליה. עיקרי הוראות התכנית: קביעת חלק ממגרש מ.ס. 1 (מרכז שכונתי) למגרש שטח מסחרי וקביעת זכויות בניה. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 6115 דונם גוש: 38019 חלקות ארעיות. מקום: נוה נוי באר שבע.
2. הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 89 — לתכנית מפורטת 108/03/5 — שכונה ג' ביחד עם התשריט המצורף אליה. עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד מספ"פ לאזור מגורים א' והגדלת אחוזי בניה. ואלה הם השטחים הכלולים בתכניות: שטח התכנית: 5978 דונם. גוש: 38030. שכונה ג' רחוב השלום באר שבע.

כל המעוניין בשינוי רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעוניין, בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן יכאי לפי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות תוגש בכתב בפירוט והנמקה בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

עיריית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה
הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6372 חלקה 114, 113, 112 ברח' קטלן.

לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור מוסד ציבורי בו מותר להקים בנין בן 3 קומות 105% בניה.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בנין בן 5 קומות 117.5% בניה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – פ"ת

חוק התיכנון והבניה תשכ"ה — 1965 מרחב תיכנון מקומי
כפר־סבא

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התיכנון והבניה תשכ"ה — 1965 כי הועדה המחוזית לתיכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מיתאר מקומית מספר כס/10/1/א'. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6435 חלקה 21 גוש 6439 חלקה 102 רחובות תל־חי, הגבורות. עיקרי הוראות שינוי התכנית: פתיחת דרך חדשה איחוד וחלוקה על פי פ' ד' לחוק קביעת בינוי והוראות בחלק מהתכנית.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מספר 3305 התשמ"ו עמוד 1447 ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 17.2.86 ובעתון ערב „מעריב" מתאריך 17.2.86 ובעתון בוקר נוסף „על המשמר" מתאריך 16.2.86. שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שישו, יו"ר הועדה המחוזית לתיכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התיכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 מרחב תיכנון מקומי
כפר־סבא

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התיכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתיכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא: „שינוי תכנית מיתאר מקומית מספר כס/35/1/". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6434 חלקות 23, 43, 49, 145, 146, רחוב נורדאו. עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת שטחים לצרכי ציבור ודרכים, קביעת חלקות באיזור מגורים ב'.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מספר 3417 התשמ"ז, עמוד 466 ובעתון בוקר „הצופה" מתאריך 21.12.86 ובעתון ערב „מעריב" מתאריך 22.12.86 ובעתון בוקר „על המשמר" מתאריך 21.12.86. שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתיכנון ולבניה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שישו, יו"ר הועדה המחוזית לתיכנון ולבניה מחוז המרכז

טלוויזיה

(כ) כתוביות מיוחדות ללקויי שמיעה

09.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 09.05 שעת כושר. 09.15 עד סיפור, יהלומים וצפרדעים. 09.25 מרפר נחמד: פרוחים. 09.50 הרפתקות בגן חיות, פרק 13. 10.15 סוכן חשאי מ.י.ל, פרק 2. 10.35 זכוכית — סידרה חדשה בת חמש תוכניות על הזכוכית. 11.00 ימי המוסיקה הקאמרית. סרט על 150 מוסיקאים מ־16 מדינות, הבאים לקנדה למפגש בן 18 ימים, לחזרות ולהופעות. 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 בלי סודות. 14.30 קשר משפחתי. שידור חוזר מ־21.3.88 (כ). 15.10 רחוב סומסום, אביב הגיע פסח בא. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים שניות לרפוס. 15.55 ממלכת הדב הלבן. פרק 2: העולם שמעבר. 16.50 ,40 עד כאן. מירע הסטורי מ־40 שנות מדינת ישראל. 17.00 ערב חדש, מנחה: רן מרגלית. 17.30 הטמוניים: אותו גומון בשינוי שם. 17.55 דיוויד קופרפילד. הפרק השביעי. 18.25 הגיע זמן לשון. בפינת הלשון של אבשלום קור נשמע על איפה ואיפה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 מגזין לאמנות (ערבית). 19.00 מפגש (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 מבט לחדשות. 20.30 ערמים יבואו. 22.15 סרט תעודה בשני חלקים. בן־גוריון, הפרשה. פרשת לבון, אשר טלטלה את המערכת הפוליטית בישראל באמצע שנת 1960 ועד מלחמת ששת הימים. ראשית הפרשה בכישלון של רשת ריגול ישראלית במצרים בשנת 1954, המשכה ב־1960 בתביעת פנחס לבון, לנקותו מאחריות לכישלון, וסירובו העקשני של בן־גוריון לעשות זאת בלי בירור משפטי. משתתפים בסרט: יצחק נבון, בנימין ג'יבלי, יצחק בן אהרון, יוסף אלמוגי, יזהר סמילנסקי, טדי קולק, חגי אשר, שלמה נקדימון ומשה מיוולם. 23.10 מטלוק, שם הפרק: סנטה קלאוס. מטלוק נשכר להגן על טום מקייב, הנאשם כי רצח את בעל הבית שלו. 00.00 הגיע זמן לשון. אבשלום קור בפינת הלשון השבועית שלו על צמד הרוראים, נראה לי. חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 קימבה, האריה הלבן. 18.55 הנסיכה האירישה. 19.00 צרפת עכשיו. 09.15 ספורט. 19.45 בקרוב בערוץ 2. 20.00 מסע אל האמנות המודרנית. 20.50 אמנות הפרסומת. 21.00 שירים של ריצ'ארד גוטינר, דורותי, ז'אן מישל ז'אר, אלן סושון, ג'וני הולידיי וטלפון. 21.30 ננה. פרק רביעי.

רדיו

קול המוסיקה

00.02 צלילי בוקר. 07.08 בהאונה נינוחה — צ'מחוה: קונצ'רטו בסיכמול מג'ור לצ'מבלו ותז; רוסיני: רביעייה מס. 3 בסי במול מג'ור לכלי קשת; מוצרט: קטעים מתוך „חליל הקסם" לי"ג קולות ומסנתר. 09.00 קונצרט בוקר — שפוהר: תשיעייה למיתר וכלי נשיפה בפה מג'ור, אופ. 31; רבוליק קונצ'רטו לכנור כלה מינור בסוכנו שישייה לכלי נשיפה, אופ. 103; שוברט: סונטה לפסנתר בלה מינור ד. 845; מוסורגסקי: תמונות בתערוכה. 11.57 פינת השיר משירי רליה רביקוביץ'. 12.00 מן הפרטיה. באך: סונטה בסי מינור לחליל ופסנתר (אורי שוהם/תנוך גרינפלד). מוצרט: שלישיה בסי במול מג'ור לכנור, פסנתר וצ'לו, ק. 502 (שלישיית יובל) סואר פרנק: ארבעה קטעים לפסנתר ומינורו כך: פסנתר. 13.00 בהאונה נינוחה. מנדלסון: סימפוניות בעורים מס. 9. מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר ותז, ק. 453, מס. 17. ראמו: תגיגת אבה — אופרה באלט. 15.00 מפגשים מוסיקליים. בעיות יסוד במוסיקה ובחיי המוסיקה בארץ. תכניות מיוחדות ל־40 שנה למדינה. נתכנית ראשונה. 16.00 אתנותא — שידור חי מאולם ימק"א ים. אני שנרך ויצחק רשקובסקי: כינורות/גלינה זוניס: פסנתר ויטאלי שאקונה בסול מינור. מ. סתר: 7 רואסים וירטואוזיים. ב. בארטוק: רפסודיה מס. 2. א. איזאי: סונאטה אלגית. א. אוואי: וריאציות פגניני. 17.30 קשת של צלילים. אריק סאטי: 3 ג'ימנופדי. אולג גוטסקוויק: מוסיקה לתאטרון פנטומימה, לכנור ופסנתר. דוד בהרסוב: כנור/אולג גוטסקוויק: פסנתר. 18.00 אנתולוגיה בצליל, שירי תקופת הבארוק. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 אופרה — פרסלו: המלך ארתור. 23.00 דור הזהב — אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות — ליאון גוסנס: אבוב: מרולה: קונצ'רטו בדו מינור; באך: מתוך קנטטה 159 ו־156; שמראש: קונצ'רטו לאבוב ותזמורת; ברוטי: „עוצר" צ'ימרוזה: קונצ'רטו לאבוב וכלי מיתר.

רשת א'

08.06 חוגה עם בני הגרל. 08.05 טלדיוי שירות מידע. 10.05 שידיקר מתולות והשירים. 11.05 פניני בוקר עם גרעון הוד. 12.05 מעורב ישרוחבי. 13.00 חדשות באנגלית. 13.30 חדשות בצרפתית. 14.06 בראש. צעיר מגזין יומי לילדים. 15.00 האוניברסיטה המשודרת — צרפתית

למתקדמים שעור 55. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.10 צבעי הקשת: שירי עדות. 18.06 מנחת ערב. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שירורים לעולים. 22.05 יש לי חלום עם יובב כץ עם הפסיכולוגים אבי ברמן ואלי פלת.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים ענין 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הקשת עם עמיקם רוטמן. 12.10 אלף־אלף בבית עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום חדשות ופזמונים. 14.05 לראות או לא לראות יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק הווי והומור. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 קראתי ספר קוראים ממליצים. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מספרים ואנשים מגזין המשק והחברה. 17.05 רגעי קסם. 18.06 ודקות עם יצחק גלן. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 20.15 שירים עבריים. 20.30 העברת משחק כדורסל בין מכבי תל־אביב לבין פרטיזן יוגוסלביה שידור חי מ„היכל הספורט" ביד אליהו. 22.05 הלילה החמישי עם אלעזר שטורם. 00.15 להאחז בחלום שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת מלכותו של הורדוס התפתחויות חברתיות. מרצה: פרופ' מנחם שטרן. 06.30 פוקחים עין. 07.05 שבע אפס שבע עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 מוסיקה עם אורלי יניב. 10.05 עשר שירים עבריים. 10.55 לא סמים סינה יומית. 11.05 נכון לעכשיו. 13.05 דו רה, יומי. 13.55 40 לאחור סיפור היום בתש"ח עם דורון רוזן. 14.05 סיגשה יומית עם יצחק בזנר. 15.05 שירים לתג עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים. 16.54 באופן מילולי פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 19.05 יער משורר מגאוין גלי־צה"ל לענייני צבא וביטחון (ש"ח). 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 בעיקר מוסיקה — המכללה המוסיקלית המשודרת של גלי־צה"ל. פרופ' אבל ארליך מגיש הרצאה בנושא: „הרהורים על מלוריה". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת מלכותו של הורדוס התפתחויות חברתיות. מרצה: פרופ' מנחם שטרן. 22.05 על הרכש ועל הכיפאק. 22.55 לא סמים • סינה יומית. 23.05 עשרים וארבע והיום שהיה. 23.55 שיחת חצות עם ד"ר אורי רם — סוציאולוג ומרצה לתאטרון.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו עם יואב קטנר. 20.00 צר"8 עם אברי גלעד. 22.05 המסקת עשר עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה עם דני קרמל.

רשת ג'

00.04 בחורה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 גימלים עם מיכל שמואלי. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך שיר וברכה. 15.05 חרש חריש ומחורש. 18.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.05 קוליבו שבועון פופ. 20.05 קו ההתחלה תקליטי שרדים ראשונים. 21.05 מופע רוק. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: אבא רד ממני 9.40 ,7.15 ,5
אורליה מוכת ירח 9.30 ,7.15
בן־יהודה: חיזור גורלי 9.30,7.00,4.30
גת: הקיסר האחרון 9.00 ,6.00
גורדון: יופיו של החטא 9.30 ,7.00
דקל: חשור 9.30 ,7.00 ,5
דרייב אין: עבודה בעיניים 7.45
הוד: עבודה בעיניים 9.30 ,7.15 ,5
ליבמור חדש: לאור היום 9.30 ,7.15,4.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: סגור
פאר: ת"א לוס אנג'לס 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: יהושע יהושע 9.30 ,7.15 ,2,12

רב־חן:
חן 1: תופשה בכפר 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: מעקב צמוד 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.45 ,7.40 ,4 ,2 ,11
חן 4: אפרית השמש 9.45,7.40,5,2,11
חן 5: תרגילים בחיזור 9.40 ,7.30 ,5 ,2 ,11
שחף: הזעקה לחופש 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: לחמי החופש 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: עשבי כר 9.35 ,7.00 ,4.30
לב 1: ונפשה בכפר 10.00 ,7 ,5 ,2
לב 2: מלאכים בשמי ברלין 9.50 ,7.15 ,4.30 ,2
לב 3: מגדל הדבורים 10.00 ,8 ,5 ,2
לב 4: מספור 30 10.00 ,7.50 ,5 ,2
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.00 ,9.00

רמת־גן

ארמון: גרין 9.30 ,6.40 ,4
לילו: יופיו של החטא 9.30 ,7.15
רב־גן:
גן 1: מעקב צמוד 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: ללא מוצא 6 ,9
גן 3: רקוד מושחת 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: מעקב צמוד 9.15 ,6.15

ירושלים

ארימון: תנוכה קטלנית 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: אי אפשר לקנות אהבה 9.15 ,4.30
רון: חשור 9.00 ,7.00 ,4.30
בית אגרון:
אקסודוס 16.30
בית האמיצים 20.30
לא יכולה בלי זה 22.15
מלכוד 22 24.00
בסיר: מוכת ירח 9.30 ,7.00 ,4.00
אורגיל: אפרית השמש 8.30

מיטשל: חיזור גורלי 9.15 ,7.00
סמדר: ריקוד בחשיכה 9.15 ,7.00
חבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: עבודה בעיניים 9.00 ,7 ,4.30
תיאטרון ירושלים:
תקוה ותהילה 21.45 ,18.45

חיפה

אורה: אורות הכרך 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: אבא רד ממני 9.00 ,7.00 ,4.30
עצמון 1: עבודה בעיניים 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: חיזור גורלי 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: הזעקה לחופש 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: מוכת ירח 9.00 ,6.30 ,4
רב־אורי:
רב־אור 1: חשור 9.15 ,6.45
רב־אור 2: הקיסר האחרון 9.15 ,6.00
רב־אור 3: מעקב צמוד 9.15 ,6.50
אורלי: יופיו של החטא 9.15 ,6.45
קרן אור המחודש:
ת"א לוס אנג'לס 9.15 ,7.00
פאר: הצורעת מסן פרנסיסקו 9.30 ,7.30 ,5.00

נתניה

שרון: ת"א לוס אנג'לס 9.15 ,7 ,5

חולון

סביוי: חיזור גורלי 9.30 ,7.15 ,5
מגדלי: הקיסר האחרון 9.00 ,6.00
ארמון: ת"א לוס אנג'לס 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: חיזור גורלי 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

היכלי: עבודה בעיניים 9.30 ,7.15

פתח־תקוה

היכל 1: הזעקה לחופש 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: חיזור גורלי 9.30 ,7.15 ,5.00
היכל 3: עבודה בעיניים 9.30 ,7.15

עפולה

מוסתרון: עבודה בעיניים 9.00

ראשון־לציון

רון 1: חיזור גורלי 9.30 ,7.30
רון 2: עבודה בעיניים 9.30 ,7.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 24.3
מעגל הגיר הקווקזי

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 24.3 בשעה 23.00
סי הוימן

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח – עין יהב 2 חולון

חולון
אהרון – הופין 52

ירושלים
עוה – עוה 15

נתניה
קופ"ח – סמילנסקי 9

פתח־תקוה
קופ"ח – חיים עוזר

רמת־גן
מכבי – ז'בוטינסקי 71

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69
קופ"ח השל"ה – השל"ה 7

חיפה
יכנה – אבן סינא 7

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק – נשים, כירורגית, אורטופדית
ביקור חולים – פנימית, א.א.ג.
הדסה ע"כ – ילדים, עיניים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב' 08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500.

ער ביר – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02־243358
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 04־229488 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04־922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 822732.

„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב קנמן 26, קומה ג', טל: 323566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי) — 04־988410.
ער"ן נתניה — טל' 053־335316.
ער"ן כפר־סבא — 052־913999.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.

סילוק מוקשים

מוקד ש"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022; עפולה טלפון — 065־93334. טבעון — 101, טלפון 04־931401. נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767. שח"ל בנוש רז, טל' 03־350848.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק (חיפה):
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 6.16 ...

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בנת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תפעל בימי א' בשבוע ...ואחר חג בלבד.

11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

רבין בעזה: בקבוקי תבערה הם נשק חם, ויש לירות במשליכים

לחיילים – רשות וחובה לירות בכל מקרה, לאזרחים – רק להגנה עצמית

עזרא אבירן ואבי בניהו

שר הביטחון, יצחק רבין, אמר אתמול בדיר אל בלאח בשיחה עם עיתונאים, כי בקבוקי תבערה נחשבים לנשק חם, ולכן, לפי פקודה הקיימת בצבא מ־1986, חיילים או אנשי כוחות הביטחון המותקפים בבקבוקי תבערה רשאים וחייבים לירות במיידי הבקבוקים. האזרחים יפעלו כך רק במקרה שיותקפו ע"י מיידי בקבוקי תבערה.

השר הסביר, כי בשלב מסוים בתקופת המהומות, כאשר בקבוקי תבערה נזרקו מתוך המון מפגין, הוא לקח על עצמו את האחריות למנוע השכת אש אל זורקי הבקבוקים, כדי למנוע הרג רב וללא הבחנה בהמון. „כיום השתנו הזמנים," — אמר, „בקבוקי התבערה נזרקים ע"י בודדים לעבר כלי רכב ישראליים, בניסיון לפגוע, ולכן הפקודה משנת 1986 חזרה לתוקפה. רבין אמר עוד, כי רק חלק מיחידות צה"ל פועלות בשטחים, וכוחות רבים אינם משתתפים במלחמה זו.

רבין הגיע תחילה לעזה ושם נפגש עם סגן הרמטכ"ל, אלוף פיקוד הדרום, מתאם הפעולות בשטחים וראש המינהל האזרחי, כשהוא מלווה בשני אלופי צבא נוספים. לאחר סקירות המפקדים יצאו לראות כיצד פועלים כוחות הביטחון בשטח. בשיחה עם העיתונאים אמר רבין כי ננקטו צעדים נוספים בתחומים שונים לריכוך המהומות, ומתחילים להרגיש מידה מסוימת של עיפות בקרב חלק מהאוכלוסיה, בעיקר גורמים שבעבר הצטרפו לקיצוניים ועתה הם עומדים מהצד. קצינים וחיילים ברצועה, ששוחחו אתמול עם שר הביטחון, טענו כי יש לנקוט צעדים כדי להגביר את כושר ההרתעה של ישראל מול האוכלוסיה המקומית.

רוב החיילים דרשו מרבין להגמיש את פקודות הפתיחה באש.

„לא, לא הפכנו את התמונה"

מתקן שעשועים חדש בשם „לופ" היחיד מסוגו בעולם, הותקן אתמול בלונה פארק בתל אביב. מתקן ה„עיניים" מתנשא לגובה של 26 מטרים ובו תיבה בצורת ספינה, הנושאת בקירבת 40 איש ונעה בסיבובים של 360 מעלות ובמהירות מסחררת של 15 סבובים בדקה.

שרון אישר רק 4 מתוך 12 בקשות של ערבים להקים מפעלים בשטחים

פועלים זרים עובדים ב„פולגת" כתחליף ל־700 פועלים ערבים

בצלאל עמיקם

בשנתיים האחרונות הגישו יזמים מהשטחים 12 בקשות להקמת מפעלי תעשייה, אך רק ארבע מהן אושרו על ידי שר המסחר והתעשיה אריאל שרון. נימוקיו של שרון לדחייה הם עודף כושר יצוא בענפים שאת מוצריהם רצו היזמים לייצר. שרון אמר זאת בתשובה לשאילתה של ח"כ רן כהן.

בתשובה לשאילתה אחרת שהגיש לו ח"כ רפאל איתן, אמר שרון, כי מפעלי „פולגת" מעסיקים כבר פועלים מארצות אחרות, ונבחנות אפשרויות להגדיל את מספרם. במקביל משקיע המפעל מאמצים בגיוס עובדים ישראלים ולאחרונה נקלטו בו 40 עובדים חדשים. פעולות אלה נעשות במגמה למצוא תחליף לפועלים הערבים מעזה, שמספרם מגיע ל־700.

בוכבינדר יחנוך באקדמיה למוסיקה „בזנדורפר" חדש

שירות „על המשמר"

יותר מ־30 אלף פסנתרי כנף ייצרה חברת בזנדורפר האוסטרית מתחילת המאה הי"9. מלכים וקיסרים עברו מן העולם, אך מאז המליץ עליו פרנץ ליסט, נשאר הבזנדורפר חביבם של טובי הפסנתרנים בעולם.

אגודת הידידים האוסטרים של אוניברסיטת תל־אביב תרמה פסנתר בזנדורפר לאקדמיה הישראלית למוזיקה ע"ש רובין באוניברסיטה. את הפסנתר יחנוך בנגינת בכורה הפסנתרן הנודע רודולף בוכבינדר, שיגיע במיוחד ארצה לנגינת רסיטל. הופעתו תהיה ביום שלישי, 5 באפריל, בשעה 8 בערב באולם ספטליבט בבנין מקסיקו באוניברסיטה.

מסורבי עלייה במוסקווה ישבתו רעב בתורנות

בשיחת טלפון למועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ סיפר אחד הפעילים ממוסקווה, כי גוברת הדאגה לבריאותם של בני הזוג קשרובסקי, השובתים רעב זה שבועיים. וולי איבד כבר 8 וחצי ק"ג ממשקלו ורעייתו איבדה 7 ק"ג. בכוונת המסורבים לצרף בכל יום שניים־שלושה פעילים, שישבתו רעב עם בני הזוג, כדי לעודדם במאבקם, ולהגביר את הלחץ על השלטונות.

שלוש מסורבות עלייה — יילנה צ'רנובילסקי, אנה ספוז'ניקובה וגלינה קרמן התייצבו השבוע במשרדי ה„אוביר" וביקשו מהפקידים במקום לאפשר להן לצאת לישראל גם ללא בעליהן, המסורבים מטעמי סודיות. אנשי המיליציה שהוזעקו למקום התייחסו אליהן בגסות ואחד מהם קרא לעברן „חבל מאוד שהיטלר לא חיסל את כולכם".

הנשים מתכוונות להמשיך להפגין בימי קבלת הקהל במשרדי ה„אוביר".

צוותא
לתרבות מתקדמת
אבן גבירול 30 ת"א. טל: 250156/7
הקופה פתוחה: 11.00-13.00, 19.00-20.30

„צוותא" ירושלים
ליל שבת, 25.3.88 שעה 22.00 — תיאטרון בצוותא — המחזה „איינשטיין" בביצוע השחקן משה אשרוב.
מוצאי שבת, 26.3.88 שעה 20.30 יוקרן הסרט „הנעדר".
יום חמישי, 31.3.88 שעה 20.30 „שותפים לדירה" באנגלית.

„צוותא" רמת־השרון
ליל שבת, 25.3.88 שעה 22.00 גידי גוב בתכניתו — „דרך ארץ".
שבת, 26.3.88 שעה 11.00 בבוקר הצגה לילדים בגיל 4־9 והוריהם. „משולש ועגול בריבוע" בביצוע: עירית ועזרא דגן. בשיתוף עם מוזיאון ת"א ובהמלצת משרד החינוך.
מוצאי שבת, 26.3.88 שעה 21.00 יוסי גינסברג „בחזרת מטואיצ'י" כיצד נוצלו חייו במעבה הג'ונגלים של אפריקה.

„צוותא" ראשון־לציון
ליל שבת, 25.3.88 שעה 22.00 הזמר — מיקי גבריאלוב, מלווים יגאל ישראלי — גיטרת בס, אדי גרימברג — קלידים.

שבת, 26.3.88 שעה 11.00 בבוקר הצגה לילדים מגיל 3. „אני וקושי־קשתא חבי בעולם". השחקנים: ישה גלינסקי, בגי נדלר וסגל לוי.

„צוותא" חיפה
יום שני, 28.3.88 שעה 21.00 יאיר בר־און מדריך בשיטת פלדנקרייז — ישווחח ויסביר את השיטה ויעמידה מול טכניקות הוליסטיות אחרות.

יום רביעי, 30.3.88 שעה 21.00 ישראל — השטחים — וצה"ל כצבא הגנה... בהשתתפות: חנן ארז — מזכיר מרכז מפים, ח"כ רפול (רפאל איתן), ח"כ פרופ' שבח וייס, ופרופ' ארנון סופר.

„צוותא" באר־שבע
ליל שבת, 25.3.88 שעה 21.00 להקת „מפלסים" בשירים בקצב דרום־אמריקאי.

„צוותא" אשדוד
ליל שבת, 25.3.88 שעה 21.00 „צימוקים ושקדים" עם הזמרת — מיכל טל.

„צוותא" לוד
יום רביעי, 30.3.88 שעה 20.00 במועדון נוה־זית ערב „בירה ומצב רוח" בהשתתפות להקת רוק.

בבית המשפט המחוזי בירושלים
תיק הצהרות מוות 18/88

בענין: חוק הצהרות מוות תשל"ח־1978
ובענין: הצהרת מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן:
המבקשים: 1. אברהם מנגר; 2. נתן מנגר
ע"י ב"כ עוה"ד ע. אקסלרד ו/או י. נביא מרחוב הנביאים 24 חיפה 33104 טלפון: 04־669295

הודעה

להוי ידוע כי המבקשים פנו אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של נספי שנות השואה המפורטים להלן שנעלמו ומשערים שהם מתו וכי בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 20.6.88 בשעה 09.00. [illegible]

שם הנעדר מקום ותאריך לידתו	מקום מגורים רגיל	מקום מגורים ידוע אחרון	התעסקות	אזרחות	התאריך הידוע לאחרונה שבו נראה ...
וולף גלזמן	רוסיה	סיביר, רוסיה	פועל חרושת	רומנית	1946 סיביר רוסיה
נתן מנגר	רוסיה	טשקנט, רוסיה	חייט	רומנית	1942/3 טשקנט רוסיה
ברטה ליבל	רומניה	צ'רנוביץ	עקרת בית	רומנית	1940 צ'רנוביץ רומניה

השמות והכתובות של בני משפחתם הקרובים ביותר:
1. אברהם מנגר — רחוב קיש 12, חיפה
2. נתן מנגר — רחוב ארלוזורוב 99, חיפה
3. רות יאני — דרך ההגנה 170, תל־אביב

כל מי שיש לו ידיעות על הנספים הנ"ל, מתבקש בזה להמציאן לבית המשפט ... [illegible]

14.3.88

רשם בית המשפט

אגודת העיתונאים: די להסתה בעיתונות נגד עצמה

הנהלת האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל תכונס לישיבה דחופה, כדי לדון בצעדים מעשיים לבלימת ההסתה הגוברת נגד העיתונאים וכלי התקשורת.

אסיפת החירום שהיתה בתל־אביב הסמיכה את הנהלת האיגוד לנקוט בכל צעד שייראה לה. יו"ר הנהלת האיגוד, אמנון נדב, אמר, „יש להפסיק את המצב שבו שרים, חברי כנסת ואישי ציבור משתמשים בעיתונים, ברדיו ובטלוויזיה כבימה להסתה חסרת תקדים נגד העיתונאים עצמם".

יו"ר האיגוד אמר, כי „לא יעלה על הדעת, שעיתונאים יאפשרו להשתמש בהם כדי להציג אותם עצמם כאשמים בכל אירוע וצרה הפוקדים את המדינה והחברה. אלה הנהגים בראש ובראשונה מקיומה ועבודתה של עיתונות חופשית, הם המשתמשים בה עד כה כדי לאיים את המשך קיומה, ועל שלומם של העוסקים במקצוע".

מופעל לחץ אמריקני להשגת פשרה במחלוקת על טאבה

קובי מנדל ויואב אביב

לחץ אמריקני מופעל על ישראל ומצרים מאחורי הקלעים, להשיג פשרה במסגרת הבוררות הבינלאומית במחלוקת טאבה — גילה אתמול ראובן אלוני, ראש מינהלת טאבה, בסיור עם עיתונאים מחיפה בטאבה.

לדבריו שופט בית משפט העליון האמריקני, אברהם סופר, שהוא יועץ משפטי למשרד החוץ האמריקני, מקיים מסע דילוגים להשגת פשרה.

להערכתו תושג השפרה בסופו של דבר, ולפיה, חמישים מתוך 500 הדונם המיועדים לפיתוח, ובכללם שטח מלון אביה סונסטה והכפר של רפי נלסון יישארו בתחומה של ישראל, ושאר השטחים, הכוללים גם את החוף הציבורי מדרום לכפר הנופש יימסרו למצרים.

1300 תיכוניסטים מי־ם לשמיר: שנה את מדיניותך

כתב „על המשמר"

יותר מ־1,300 תיכוניסטים ירושלמים חתמו בצורה ספונטנית ובלתי מפלגתית על עצומה הקוראת לשמיר לשנות את מדיניותו. ההחתמה היתה בעקבות עצומה נגדית, שהגישו כ־600 בני נוער לפני כשבועיים.

בעצומה נאמר, „אנו תיכוניסטים ירושלמים, רואים בכיבוש סכנה לאופיה הדמוקרטי והמוסרי של מדינת ישראל. אנו חוששים מעמדתך ומגנים את המדיניות בה אתה נוקט, אשר גורמת לטרפוד כל ניסיון לשלום בר קיימא במזרח התיכון. אנו קוראים לממשלת ישראל לגשת למו"מ על בסיס של הכרה הדדית, למציאת פתרון לסכסוך הישראלי־פלשתיני גם באמצעות פשרה טריטוריאלית."

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

יומיים באריאל, יומיים בעזה
דוד ארליך ודורית מטלון

40 שנה, צידלי קצידלי
גדעון סאמט

יהודי פולין
טוהרו של השעיר לעזאזל/ רומן פריסטר

בסבך הנאמנות הכפולה/ רן כסלו

איש הצפרדע
גילוי אוטוביוגרפיה חדשה/ צבי בראל

א. שוויצר על יחסי ארה"ב־בריה"מ ● מרדכי ארציאלי עם השביבה ● יואב קרני עם יהודי ארה"ב ● דני בלושטיין על הצלחות מקומיות

כתב ד'/ תום שגב ● מקורות מדוניים/עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים/אילן שחורי ● כסכת ● הטלוויזיה של השבוע/חזות בושס

כתב האישום נגד השופט כהן הוגש לשמגר; משפטו ייערך בי"ם

מואשם בהפרת חובה והפרת אמונים ובהשפעה לא הוגנת על תוצאותיו של הליך שיפוטי

עתי"ם

כתב־אישום נגד סגן נשיא בית־משפט השלום בתל־אביב והמרכז, השופט אהרון כהן, יוגש בימים הקרובים לבית־המשפט המחוזי בירושלים. השופט כהן מואשם ב„גילוי בהפרת חובה", הפרת אמונים והשפעה לא הוגנת. בכתב־האישום נכרך מקרה שני אישומים והתום עליו יוסף חריש, היועץ המשפטי לממשלה.

העתק כתב־האישום הוגש אתמול על־ידי חריש לנשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, שהחליט להיענות להמלצת היועץ המשפטי ולהעביר את הדיון בכתב־האישום מבית־המשפט המחוזי בת"א, שם בוצעו העבירות המיוחסות לשופט כהן, אל בית־המשפט המחוזי בירושלים.

מסירת מידע לחשוד

באישום הראשון נאמר, כי בחודש אוקטובר 86' החלה המשטרה בודקת חשדות בדבר ביטול שלא כדין של גזרי־דין בבית־המשפט לתעבורה בת"א. בעקבות הבדיקה נעצר בנובמבר 86' יהודה פרנקל בחשד של תיווך לשוחד והנפקת ביטולים מזוייפים של גזרי־דין. השופט אהרון כהן דן בעניין מעצרו של פרנקל בדלתיים סגורות 6 פעמים בחודשים נובמבר 86' עד ינואר 87'. במהלך הדיונים החסויים נמסרו הפרטים לגבי החקירה באורח כמוס לשופט כהן — נאמר בכתב־האישום. בין היתר הוגשו לו מסמכים שהודגש בהם כי דבר החקירה אינו ידוע לאיש וכי קיימת סכנה לפגיעה מהותית בחקירה אם יוודע עליה דבר. פרנקל הציע במהלך החקירה לחוקריו לספק להם ראיות בקשר לביטול גזרי דין בבית־המשפט לתעבורה. פרנקל מסר לחוקריו, כי אברהם פלאי, ששימש מזכיר בית־המשפט לתעבורה, נהג לטפל ברוחות תעבורה, דאג לביטול ושינוי גזרי־הדין ובתמורה קיבל 500־1000 דולר עבור כל ביטול.

השופט כהן היה עם פלאי בקשר בגלל שהיו תלויים נגדו דוחות. כהן סיפר לפלאי שפרנקל אמר בחקירה משטרתית ששילם לפלאי 1000 דולר. פרנקל שוחרר אחר כך כדי לאפשר את המשך החקירה הסמויה. הוטל עליו להיפגש עם פלאי ולהקליט אותו. באחת הפגישות ביניהם, טוען היועץ המשפטי בכתב־האישום, אמר פלאי לפרנקל, כי ידוע לו מפי השופט כהן שפרנקל אמר שהוא, פלאי, מקבל 1000 דולר עבור ביטול גזר־דין.

היועץ המשפטי לממשלה אומר, כי כתוצאה מכך שהשופט כהן מסר ידיעה לאדם שהיה חשוד בחקירה נפגעה החקירה פגיעה ממשית. בסעיף זה מואשם כהן „בהפרת אמונים" וב„גילוי בהפרת חובה".

שינוי גזר־דין

האישום השני מתייחס לדו"ח תנועה שנרשם לשופט כהן בינואר 86' על נהיגה ללא רשיון רכב תקף. משפטו נקבע לחודש יולי 86', אך הוא לא התיצב לדיון ונידון שלא בפניו לתשלום קנס של 300 שקלים.

השופט כהן סיפר לשופט ארבל כי הוטל עליו על־ידי השופט גוסנבלט קנס חמור והוא מבקש לבטלו. השופטים כהן וארבל ביקשו מפלאי להביא את התיק. השופט ארבל רשם על פרטוקול שצירף לבקשת הביטול של כהן כי התובעת המשטרתית„ פקד רבקה לבוק, נכחה בדיון וטענה שאין מה לומר. השופט ארבל רשם החלטה שבה כתב: „השעה 1.30, אף כי אינני השופט שדן בעניין, הרי למען מנוע עיכוב, פסק־הדין בטל". השופט ארבל נתן באותו מעמד גזר־דין חדש וקנס את כהן ב־27 שקלים.

בכתב־האישום נגד השופט כהן נאמר, כי הוא ביקש להשפיע שלא כהוגן על תוצאותיו של הליך שיפוטי ולכן הוא מואשם בהשפעה לא הוגנת.

אלוף שיט המפרשיות חשוד בעבירות מט"ח

עתי"ם

איתן פרידלנדר, אלוף העולם לשעבר בשיט מפרשיות, המתכונן בימים אלה לאליפות העולם בחיפה, הובא אתמול לבית־משפט השלום בתל־אביב כחשוד בעבירות מט"ח ונעצר ליום אחד.

יחד עם פרידלנדר הובאו גם אביו אליהו ואמו נעמי והמשטרה טענה, כי הם חשודים שהחזיקו בכספות שבבעלותם סכומים בסך כולל של כ־200 אלף דולרים וכן זהב במשקל 2.5 ק"ג, שלטענת המשטרה צמחו מהעלמת הכנסות. כמו כן הם חשודים בהברחת מט"ח לחו"ל.

בתום הדיון נעצר האב ל־3 ימים, האם שוחררה בערבות בסך 50 אלף ש"ח ואילו איתן פרידלנדר נעצר ליום אחד.

השופטת אסתר קובו קבעה, כי מפרידלנדר תילקח הודעה והוא ישוחרר היום ויחזור למחנה האימונים של נבחרת השיט של ישראל. היא התנתה את שיחרורו בכך שישהה במלון „שולמית" בו מתאכסנת הנבחרת, במתן ערבות בסך 10 אלפים ש"ח וכן הוציאה נגדו צו עיכוב יציאה מהארץ.

פרידלנדר, ביחד עם שותפו לשיט יתמודד בתחרות נחיפה על חזכות לייצג את ישראל באולימפיאדת סיאול שתיערך בשנה הבאה.

שריר אימץ ההמלצות לייעול בתיה"ד המינהליים

בצלאל עמיקם

שר המשפטים אברהם שריר הודיע אתמול על החלטתו לאמץ את המלצות המועצה לבתי־דין מינהליים, שדנה בצורך בתיקון הליקויים והגברת היעילות והאחידות בבתי הדין המינהליים.

השופט כרימוס משה לנדוי והיועץ המשפטי לשעבר, פרופ' יצחק זמיר, הציגו אתמול במסיבת עיתונאים בירושלים את המלצות המועצה, שנועדו לעגות על הצורך לתקן ליקויים ולהגביר את היעילות והאחידות בבתי־דין אלה. מדובר בעשרות בתי־דין מינהליים, כגון ועדת ערעור לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה, בית־דין לענייני מים, ועדת ערר לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים ועוד.

נשיא בית־המשפט העליון לשעבר שיבח את פעולתם הענייפה של בתי־הדין המינהליים העוסקים בתחומים רבים בהם קיים חיכוך בין האזרח לבין השלטון.

„אנו עומדים היום בפני בעיה קשה של סתימת בתי־המשפט. בתי־הדין המינהליים, שבראשם שופט ברימוס או משפטן, מבטיחים הליך ואורח חשיבה שעליו אמונים אנשי משפט", אמר פרופ' יצחק זמיר והוסיף כי המועצה באה למלא חלל הנובע מהיעדר חקיקה בכנסת. המועצה מכינה מדריך מיוחד שיסייע בשיפוט וכו חוקים ותקרימים.

ליעקב ורחל וכל משפחת מורד

אתכם באבל הכבד במות

האם־הסבתא

בית גבולות

לסוזי ולקיבוץ שמיר

השתתפותנו באבלכם על מותו של

יעקב ז"ל

חברים בקיבוץ הזורע

בפלילים

חשוד בפריצה נהרג בהתהפך מכוניתו במרדף

עתי"ם

חשוד בהתפרצות בזכרון־יעקב נהרג אתמול, לאחר שמכוניתו התהפכה במהלך מירדף משטרה. אחיו נפצע קשה.

ההרוג הוא ציון דרעי (21) מלוד. אחיו שמעון דרעי אושפז במצב קשה בבית־החולים בילינסון בפתח־תקווה.

המשטרה טוענת, כי שני האחים ניסו לפרוץ לבית מגורים ברחוב הרימון בשכונת יעקב בזכרון־יעקב. שוטרים מתחנת זכרון־יעקב, שהוזעקו למקום סמוך לשעה 3 לפנות בוקר, פתחו במרדף אחר הפורצים. החשודים נמלטו במכונית שהמתינה להם ולא נענו — לדברי המשטרה — לצפירות השוטרים גם לאחר שנורו יריות באוויר.

בעיקול הדרך ליד יקבי חברון בזכרון יעקב התהפכה מכוניתם והשניים נלכדו בתוכה.

צוות מד"א שהגיע למקום חילץ את השניים והעבירם לבית־החולים הילל יפה בחדרה. ציון דרעי מת מפצעיו ואחיו, כאמור, נפצע קשה.

2 חברי מושב הורשעו בהתעללות בתושב עזה

עתי"ם

שני צעירים ממושב נטעים ומושב בית־חנן, שהואשמו בהתחזות לשוטרים ובהתעללות בערבי תושב עזה, הורשעו אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בתקיפה בנסיבות מחמירות. שמם של השניים נאסר לפרסום.

בכתב־האישום, שהוגש על־ידי התובע עו"ד משה שילה, נטען, כי השניים, שנהגו במכונית שהיתה בעבר מכונית משטרתית, עצרו בחודש אוקטובר אשתקד את פתחי מרזוק מעזה, כשנסע במכוניתו סמוך לצומת אשדוד. השניים התחזו לשוטרים ודרשו ממרזוק לנסוע אחריהם לתחנת המשטרה בראשון־לציון, אך במקום זאת הובילו אותו לשביל עפר צדדי.

עוד טען התובע, כי הנאשמים הורו למרזוק להוריד את בגדיו ולאחר שעשה כן הפילוהו על הארמה, דרכו ברגליהם על שתי ידיו ובעטו ברגליהם בכל חלקי גופו. שני הנאשמים לא הסתפקו בכך, הוציאו מיכל תרסיס והתיזו על מרזוק נוזל דליק מתוכו ולאחר מכן התיזו על כל גופו ופנו, גם כן ממיכל תרסיס. אחד מהם, טען התובע, אף הדליק גפרור וניסה להצית את גופו של מרזוק, אך לא הצליח בכך, כיוון שנשבה רוח שכיבתה את הגפרור הדולק.

בהמשך הורו הנאשמים למרזוק לקום על רגליו והחלו להצליף עליו בחגורה שהסיר אחד מהם ממכנסיו. אחרי כן הורו לו לשכב מתחת לברז מים ולשים חול על גופו. הם גם הואשמו שהריצו אותו כמה פעמים למרחקים שונים באיזור וכשחזר בפעם האחרונה גילה כי הנאשמים נעלמו מהמקום יחד עם שעונו וסכום של 1000 ש"ח שהיו בחולצתו.

גזר הדין ינתן בעוד מספר שבועות.

אנו אבלים

עם אדית, ליליאן ומשפחתן

במות

האח

במרחקים

בית שדה יואב

לחברתנו שולה אלוני והמשפחה

אתכם באבלכם

במות

נושק — יעקב ליפמן

קיבוץ גן שמואל

למשפחת סיימון, למפ"ם באנגליה

על מות

ארצ'י סיימון

פעיל מסור בתנועתנו

אתכם באבל

הברית העולמית מפ"ם

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

למשפחת דניאל

משתתפים באבלכם הכבד

על פטירתו ללא עת של חברנו

ד"ר אברהם דניאל ז"ל

האגף לדמוקרטיה תעשייתית

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז

לוח פעילות שבועית מה־30.3—24.3.87

יום חמישי — 24.3

סניף נצרת עלית — 19.00 — ד"ר קושניר איזו — חוג בית

סניף הרצליה — 20.00 — אילן גילאון — אסיפת חברים

יום שישי — 25.3

סניף עפולה — 9.00 — וולדי מורג — פגישות פעילי איזור העמקים

קבוץ מרחביה — 10.00 — אילן גילאון, שושנה רון, יוסי סולומון, אילן רגב, דני גל, הנרי אלקסלסי — יום מפ"ם בקבוץ.

אסיפת חברים לסיומו של יום מפ"ם

קבוץ ידמרדכי — 21.30 — אילן שדה; אחמד אבו עסבה; חוסיין פארס — ערב בנושא: ערביי ישראל

סמינר חברות ואוהדות ערביות במפ"ם בגבעת חביבה ב־25־26.3.88 בהשתתפות: ח"כ אמירה סרטני, ח"כ מוחמד וותד, ד"ר חביב אללה, פטמה מסרווה, טובה נחתומי, אמירה זכאי, אילן שדה

יום שבת 26.3

רמת אליהו — 11.00 — אברהם כהן — מועדון יידיש

קבוץ פלך — 21.00 — דב פלג — שיחת קבוץ

ועידה אזורית — בירושלים והדרום — תתקיים בשבת 26.3 בשעות 16.00 — 9.30 בבית „מרכז תרבות עמים ונוער" ירושלים. בנושא: חוקה, משפט וזכויות האזרח. בהשתתפות: ח"כ ג. יציב, ראש העיר — ט. קולק, ויקטור שם טוב עו"ד מ. אבירם, עו"ד אמל חורי, פרופ. ז. שטרנהל, ר. רעיג

יום ראשון 27.3

בקה אל גרביה — 13.00 — ח"כ יאיר צבן — עם תלמידי התיכון

סניף תל־אביב — 17.00 — אחיעזרא אברהם — העובדת השכירה

סניף טבריה — 19.00 — וולדי מורג, נטע מן — ישיבה חגיגית לפרידה מזאב הוניג

סניף יבנה — 20.00 — ח"כ אמירה סרטני — חוג בית עם אנשי חינוך

יום שני 28.3

סניף רמת גן — גבעתיים — 10.00 — פרופ' נרדי — חוג להסטוריה מועדון ביאליק 54

גבעת חביבה — 13.00 — ח"כ יאיר צבן — פנל פוליטי בסמינר גרעינים

סניף נצרת — 16.00 — חנן ארז — פגישת חברים

סניף רמת גן — גבעתיים — 17.00 — מפגש חברים — במועדון גבעתיים ורקיס 5

במרכז — 18.00 — ח"כ יאיר צבן — מפגש עם תא מפ"ם במשען

סניף כפר סבא — 20.00 — ח"כ אלעזר גרנות — רשמים מסין בערב חגיגי

יום שלישי 29.3

עוספיה — 18.00 — אילן גילאון, מריקה חרש — מפגש עם תלמידי תיכון

ירושלים — בית הכרם — 19.30 — ח"כ גדי יציב — חוג בית

סניף רמת גן — גבעתיים — 30. 19 — ויקטור שם טוב — אסיפה בנושא: „40 שנות מדינת ישראל החלום והמציאות"

קבוץ כרמים — 21.00 — חנן ארז — שיחת קבוץ

יום רביעי 30.3

גבעת חביבה — 8.15 — ח"כ יאיר צבן — סדנא רעיונית של מרטין בן־מורה

סניף רמת גן גבעתיים — 10.00 — משה וייסברג — מועדון ביאליק 54

„צוותא" חיפה — 21.00 — חנן ארז — פנל פוליטי

כינוס דור צעיר יתקיים בבית המרכז בשעה 17.00 על הפרק: הקמת מטה צעיר הבטיחו השתתפותכם

איגוד מקצועי

יום חמישי 24.3

שפיים — 8.00 — סיעת מפ"ם באירגון עובדי צה"ל — לפני ישיבת סיעת המערך

שפיים — 10 .00 — נטע מן, שמואל קלנר מרכז מפ"ם בארגון עובדי צה"ל

יום שישי 25.3

חיפה — 8.00 — חיים שובל — סיעת מפ"ם במועצת פועלי חיפה

מבצע תו ועידה — בהשתתפות חברי המרכז

יום ראשון — 27.3 — בסניף תל־אביב — בשעה 17.00

יום שני — 28.3 — בסניף תל־אביב — בסניף באר שבע — בשעה 17.00 בסניף רחובות — בסניף כרמיאל — בשעה 12.00

יום שלישי 29.3 בסניף תל־אביב — בשעה 17.00

יום רביעי 30.3 בסניף תל־אביב — סניף באר שבע — בשעה 17.00

שימו לב:

* מבצע תו ועידה מסתיים ביום ה' 31.3.88 בשעות הצהרים. מזכירי הסניפים והפעילים מתבקשים להעביר למרכז את כל הפנקסים שברשותם, עד המועד הנ"ל.
* השבוע קבלת הקהל במרכז תהיה רק ביום ה' 31.3 ולא כמקובל בימי רביעי

מערכת הבריאות תושבת ל־4 שעות בתגובה על צווי הריתוק

ההחלטה על הוצאת צווי הריתוק באה לאחר שהצדדים כמעט הגיעו לסיכום חיובי שלשום ● רופאי המדינה יתכנסו היום לדון בהמשך צעדיהם ● עובדי ביה"ח „סורוקה" השביתו אתמול במפתיע את מרפאות החוץ

יוסף שמי, שלי יחימוביץ'

מערכת הבריאות תושבת היום ל־4 שעות, משעה 8 בבוקר עד 12 בצהריים, במחאה על החלטת האוצר להוציא צווי ריתוק לרופאי המדינה והרופאים המרדימים.

החל משעה 12 בצהריים ימשיכו רופאי המדינה והרופאים המרדימים בעיצומים שהם נוקטים, להוציא אותם הרופאים שיקבלו צווי ריתוק.

השבתת מערכת הבריאות ל־4 שעות היא צעד מחאה ראשון של רופאי המדינה על הוצאת צווי הריתוק. היום יתכנסו הרופאים כדי לדון בהמשך מאבקם.

החלטת האוצר להוציא צווי ריתוק באה בעקבות פיצוץ המו"מ עם הרופאים שלשום, כאשר הצדדים כמעט הגיעו לסיכום חיובי. בהסכם עליו אמורים היו הצדדים לחתום נקבע, כי ההסכם לקיצור התורים לניתוחים שהושג עם רופאי קופ"ח יוישם גם במערכת הממשלתית. מנכ"ל משרד־הבריאות חתם על התחיבות זו והממונה על התקציבים באוצר, דוד בועז, עמד גם הוא לחתום עליה, אך בתוספת התנייה, כי ההסכם יהיה בתוקף רק אם תסכים הממשלה להסדר בקופ"ח. התנייה זו גרמה לפיצוץ המו"מ.

יו"ר ההסתדרות הרפואית, ד"ר רם ישי, אמר, כי הוצאת צווי הריתוק מוכיחה פעם נוספת שהמדינה אינה מעוניינת לפתור את הבעיה היסודית של מערכת הבריאות ופועלת בדרך הקלה של הוצאת צווים מינהליים מתוך ידיעה שאין בכוחם של צווים להפעיל מיתקנים.

„ספק אם ניתן לכפות על רופא לבצע את עבודתו נאמנה תחת צו ריתוק", אמר.

גם שרת־הבריאות אמרה, כי הוצאת צווי הריתוק לא תפתור את בעיות מערכת הבריאות, אולם לדבריה גילו גם הרופאים חוסר גמישות.

שביתות פתע ב„סורוקה"

עובדי ביה"ח „סורוקה" בבאר־שבע השביתו אתמול במפתיע את מרפאות החוץ של בית־החולים במחאה על כך שאינם מקבלים תשלום נוסף על מבצעי קיצור התורים.

מאות חולים באו אתמול מכל רחבי הנגב אל מרפאות החוץ של ביה"ח ומצאו דלתות נעולות, ונתקלים בזו הלשון: „בגלל סיבות שאינן תלויות בנו המרפאות סגורות עד להודעה חדשה".

העובדים מוחים על כך שהם אינם מקבלים תוספת שכר על מבצעי קיצור התורים המחייבים אותם בשעות עבודה נוספות. אתמול, בלי הודעה מראש, מנעו העובדים מן הרופאים להיכנס למרפאות. חולים רבים התדפקו על דלתות המרפאות לאחר שהגיעו ממקומות מרוחקים בנגב. חלקם המתינו לתור 6 חודשים.

מנהלו האדמיניסטרטיבי של בית־החולים, שלום ברשי, אמר: זו שביתה פראית ולא מוצדקת. לדבריו, גם הרופאים למרות ההסכם, לא מקבלים תוספות.

היום — הכרעת הדין במשפט ואנונו

עתי"ם

שלושת שופטי בית־המשפט המחוזי בירושלים ימסרו היום את הכרעת הדין במשפטו של מרדכי ואנונו. ואנונו בן 34, עצור מזה כשנה וחצי. כתב־האישום נגדו מייחס לו עבירות של סיוע לאוייב במלחמה ואיסוף ומסירת ידיעות סודיות בכוונה לפגוע בביטחון המדינה.

ואנונו מואשם, כי בעת שהועסק כטכנאי ומפעיל בקריה למחקר גרעיני בנגב ליד דימונה, אסף ידיעות סודיות לאחר שביקר באגפים סודיים ביותר בקריה למחקר גרעיני וצילם בהם פריטים ומתקנים שונים סודיים ביותר. אחרי שהתפטר מעבודתו, בחודש אוקטובר 1985, יצא מהארץ ולקח עימו את סרטי הצילום שצילם בקריה למחקר גרעיני. על גבי פתקים רשם, לטענת כתב־האישום, רישומים על המבנה הפיזי והארגוני של הקריה, פיתוחים מסווגים, שיטות עבודה ותהליכי ייצור וכן שמות קוד וכינויים לפיתוחים שונים בקרית למחקר גרעיני.

במאי 1986 פגש באוסטרליה את העתונאי הקולומביאני, אוסקר גררו. ואנונו סיפר לו שעבד בקריה למחקר גרעיני ומסר לידיו תמונות שפיתח מהסרטים שצילם. באוסטרליה גם נפגש, לטענת התובע, עו"ד עוזי חסון, עם נציגי העתון הלונדוני „סנדיי טיימס" ומסר להם מידע רב סודי ביותר אותו אסף במהלך עבודתו מתוך כוונה לפגוע בבטחון המדינה.

ב־5 באוקטובר 86' פירסם ה„סנדיי טיימס" כתבת תחקיר תחת הכותרת סודות האטום של ישראל.

אם יורשע ואנונו באישומים המיוחסים לו הוא צפוי למאסר עולם.

ואנונו כפר באשמה. קו ההגנה העיקרי של הנאשם, שיוצג על־ידי עו"ד אביגדור פלדמן, היה, שהדברים שפורסמו ב„סנדיי טיימס" לא היו בגדר סוד, מכיוון שכל המידע על כך פורסם קודם לכן בפירסומים מדעיים ואזרחיים גלויים בכל העולם.

בדין ישבו השופטים אליהו נועם, צבי טל ושלום ברנר.

„בזק": מניעת קשר בינ"ל מתושבי השטחים — בהוראת המינהל האזרחי

שלמה סלוצקי

עובדי „בזק" אישרו את הממצאים שפורסמו אתמול ב„על המשמר", לפיהם קיבלו הוראה למנוע קשר טלפוני בין תושבי השטחים לחו"ל ולומר לפונים אליהם כי „תקלה טכנית" מונעת מהם לקשרם עם מבוקשם.

לדברי העובדים פורסמה ההוראה על לוחות המודעות במשרדי שירות „18" בסוף השבוע שעבר ונאמר בה, כי „אין לאפשר קשר בין תושבי השטחים לחו"ל ולהסביר לפונים שיש תקלה טכנית". העובדים קבלו על כך, כי הוראה זו הופכת את „בזק" למכשיר פוליטי בידי השלטונות.

האגודה לזכויות האזרח בישראל, ששלחה אתמול מכתבי מחאה לשר התקשורת, ליועץ המשפטי לממשלה, ליועץ המשפטי של „בזק" ולמתאם הפעולות בשטחים בנושא זה, אמרה אתמול לכתבנו, כי „אין להוציא מכלל אפשרות פניה לערכאות ואף לבג"ץ, אם הממונים לא יפעלו לתיקון צעד זה בזכויות האזרח ומנוגד לאמנות בינלאומיות שישראל חתומה עליהן".

דובר „בזק", זכריה מירוצקי, הגיב על כך אמש באומרו: „אנו רחוקים מכל וכל את הנסיון לערב את „בזק" בוויכוח הפוליטי. הקשר שלנו עם השטחים הוא טכני בלבד. אנו נותנים שירותים למינהל האזרחי כקבלנים והוא זה שנתן לנו הוראה שלא לאפשר קשר בינ"ל לתושבי השטחים. לא ביקשנו משום עובד לומר שיש תקלה, אלא שלא ניתן לבצע את השירות".

על טענתם של עובדי „בזק", כי ההוראה לומר לפונים שיש „תקלה טכנית" פורסמה על לוחות המודעות, אמר דובר „בזק": „הטלפנים אינם פרופסורים שיכולים להתמודד עם כל נושא. בחלקם הם סטודנטים שעובדים במשמרות, ובחלקם עובדים פשוטים שעושים עבודה קשה בדרג נמוך. אולי מישהו לא התבטא נכון והחליט יכול להיות שמישהו אמר ללקוח בשטחים או בחו"ל שיש „תקלה טכנית", אלא שאין זו מדיניותה של הנהלת „בזק", ואם היה תריג כלשהו נטפל בו".

מגאזין

הטמפרטורות החזויות ירושלים 4 עד 16, רמת־הגולן 4 עד 17, נהריה 7 עד 19, צפת 3 עד 15, חיפה 7 עד 19, טבריה 6 עד 24, נצרת 7 עד 18, עפולה 5 עד 21, השומרון 5 עד 17, תל־אביב 7 עד 20, נתב"ג 6 עד 20, יריחו 6 עד 24, עזה 9 עד 20, באר־שבע 3 עד 21, אילת 8 עד 26. (עתי"ם)

קיסר: לא ניתן לגמד הישגי העובדים ב־40 שנות המדינה

כתב „על המשמר"

„מפגן ה־1 במאי השנה יהווה הצדעה להישגי מדינת ישראל ולציבור העובדים בארץ וביטוי למאבק ההסתדרות לשיפור איכות חיי העובד ומשפחתו" — אמר מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר בכנס הערבות ארצי למזכירי מועצות הפועלים ונציגי ההתיישבות ארגונים ומוסדות שהתקיים אתמול בת"א.

קיסר תקף את אלה המנסים לגמד את הישגי העובדים ב־40 השנים האחרונות במדינת ישראל. „כל המשתוממים על השתתפות ההסתדרות בתערוכת ה־40 להישגי מדינת ישראל, צריכים ללמוד היסטוריה", אמר קיסר בתגובה למבקרים את מעורבות ההסתדרות באירועי 40 השנה לייסוד המדינה.

קיסר השתומם על כך שלא קמה כל צעקה על השתתפות משרדי הממשלה וגופים אחרים בתערוכה ועל ההוצאות הכרוכות בכך. „האם למאות אלפי העובדים שקשרו את גורלם לתקומת מדינת ישראל ועשו לבנייתה אין הזכות להציג את פעולותיהם והישגיהם?" שאל המזכ"ל.

נחום פסה, יו"ר המרכז לתרבות, העומד בראש המטה למפגן ה־1 במאי, קרא לנציגי השכונות, עיירות הפיתוח, חברות ההסתדרות ומזכירי מועצות הפועלים להפעיל את העובדים ולראות ב־1 במאי את הפגנת הכוח הגדולה במדינה.

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, קרא לנציגי העובדים לראות במפגן ה־1 במאי אירוע של משפחת חברת העובדים המיועד לציבור העובדים.

כן השתתפו בכינוס גדעון בן־ישראל, יו"ר אגף הארגון ומועצות הפועלים, מזכירת נעמת מאשה לובלסקי וחברי הוועדה המרכזת.

בהסתדרות מקווים להשתתפות רבבות צועדים שיגיעו מכל רחבי הארץ.

המפגן יחל בשעה 11.00 בבוקר ויצעד ברח' אבן גבירול מצפון לדרום, כאשר בכיכר מלכי ישראל תתקיים עצרת המונים.

הקיבוץ הארצי — השומר הצעיר — הוועד הפועל

ישיבת הוועד הפועל

תתקיים ביום ראשון, 27.3.88 בשעה 08.30 בגבעת־חביבה

על סדר היום:

1. תקציב הוועד הפועל 1988
2. מועצה על תהליך הדיוני
3. בחירת יו"ר לישיבות הוועד הפועל
4. אישור מטמר מוסי של א.ה.ל.
5. שונות

נא לדייק!

מזכירות הקיבוץ הארצי

הפרקליטות: נחזיר הסרטים שהוחרמו בתום החקירה

בצלאל עמיקם

פרקליטות המדינה טוענת, כי הסרטים שנלקחו מצלמי העיתונות שסיקרו את רצח החייל בבית־לחם יוחזרו להם עם תום החקירה.

בתשובה לעתירת צלמי השבועונים „טיים", „ניוזוויק" ו„רויטר" אומרים נציגי הפרקליטות, כי הם ערבים לכך שהסרטים לא יינזקו ויזכו לטיפול מקצועי. תפיסת הסרטים נעשתה כדין והם יסייעו בפיענוח הרצח שאירע בבית־לחם.

לדברי פרקליטות המדינה מצויים עתה בידי החוקרים שלושה סרטים מתוך עשרה. מקצת הסרטים נחשפו לאור ונפגעו בשעה שנלקחו מהצלמים.

הבוקר מוזמן שופט בית־המשפט העליון אהרון ברק ללשכתו את הצלמים ואת באי־כוח פרקליטות המדינה כדי להכריע בעניינם.

„השקיעה" של „הבימה" פתחה פסטיבל קראקס

ציפי שוחט

התרגשות רבה אחזה את באי הפסטיבל לתיאטרון בקראקס שעה שמקהלת הפסטיבל שרה את המנון „התקווה" ורבים מהנוכחים הצטרפו לשירה.

הפסטיבל לתיאטרון בקראקס, שמתקיים זו השנה השביעית, נפתח בהצגת „השקיעה" של „הבימה" כהצגה הפותחת את הפסטיבל. השתתפו להקות מספרד, צרפת, ארגנטינה, פולין ועוד.

בקוקטייל חגיגי שנערך לאחר מכן וכו נכחו נכבדי העיר, חברי פרלמנט וראשי הקהילה היהודית, אמר השגריר חנן עולמי, שפתיחת הפסטיבל על־ידי „הבימה" היא כבוד גדול וזריקת עידוד לקהילה היהודית.

לקול תשואות הגיש עומרי ניצן, המנהל האמנותי של „הבימה", את ספר „הבימה" כשי למנהל הפסטיבל, ג'ובן דל־גדו מרגרו. האירוע זכה לכיסוי תקשורתי רחב.

תקלה במטוס „אל־על" בנמל התעופה של קלן

עתי"ם

כנף מטוס ג'מבו של „אל־על", הפועל בשירות קאל להובלת תוצרת חקלאית בין ישראל לבין אירופה, נפגעה אור לאתמול בנמל התעופה של קלן והמטוס קורקע למשך מספר ימים עד שיושלם התיקון. על־כך מסר דובר „אל־על" בנמל בן־גוריון.

כנף המטוס נפגעה על־ידי רכב שהפעיל עובד קרקע בנמל קלן בשעות הערב, וכבר ב־2 לפנות בוקר יצא מהנדס של „אל־על" לקלן כדי לברוק את המטוס ולקבוע את דרכי תיקונו.

במקביל נעשו סידורים מיוחדים להטיס חלקי חילוף מארה"ב ומישראל ו„אל־על" מקווים שתוך יומיים־שלושה יחדש מטוס המטען הגדול את עבודתו. איש לא נפגע בתאונה.

מחר ב„על המשמר"

ובמוספו השבועי חותם

מוסף שבת

מסמך: דו"ח אדן — פרקים נבחרים מתוכו

זהבה מוזס

* בדידותו של המבקר — חנה איש־הורוביץ
* אירלנד—אחרי רצח השוטרים הבריטיים—דפנה ורדי

משה פרי, עדות: כך עברתי תשתלת לב — חיה יוסף

* ברוך חיום, בלי שלום — אריה פלגי
* „יש דיבור"; לסרבנים, למתלבטים, ל„מתיישרים"
* יוסף מונדי — רשימות מן החבית; עמירם כהן — על הפגנים; יואב אביב — זכוכיות; גיורא מנור — קולות; מוטי בסוק — טפטופי כנסת; דורית קדר — תערוכות; דני ורט — קולנוע

חותם

* אדמה לוהטת — לקראת „יום האדמה" תקרוב גוגה קוגן ושלמה גלזר
* חתומים מגיל 16 — דיוקנן של פנימיות־צבאיות גבי בשן

מסונדל בחיפה — „אני מאמין" של יהושע סובול

חנה רוזנטל

* גונבים את ההצגה — ילדים בסרטים — יעל ישראל
* לגרש את המשוררים — צייר ומשורר בספר משותף צוות „חותם"
* קרביים רקובים — על ברעיים וקרביים — תערוכה חיים מאור
* לשנה הבאה בבירובידז'ן — 60 שנה לראשית ההתיישבות שם — יהודה להב
* אצ"ל נעזר במודיעין הפולני — יחסי אצ"ל והצבא הפולני — מן הארכיון — שלמה אהרונסון
* מדורים וטורים

עודד ליפשיץ; ישראל זמיר; ג'גו; זאב צחור; זהבה פז; חנה איש־הורוביץ; עמירם כהן; שמואל בונים; גיורא מנור; אלי הכהן

* שלום בית — חיה יוסף
* „חלו חותם"
* כל־יום (עיצוב: רחל דביר)

דף לספרות

* שרה הלפרין: מתחפכחות להתרגשות בשירה העברית (על ספרו החדש של הלל ברזל)
* יערה בר־דוד על שירת אנדד אלדן

רשימתו האחרונה של יעקב רבי ז"ל

* א.ב. יפה על ז'אן סטארובינסקי